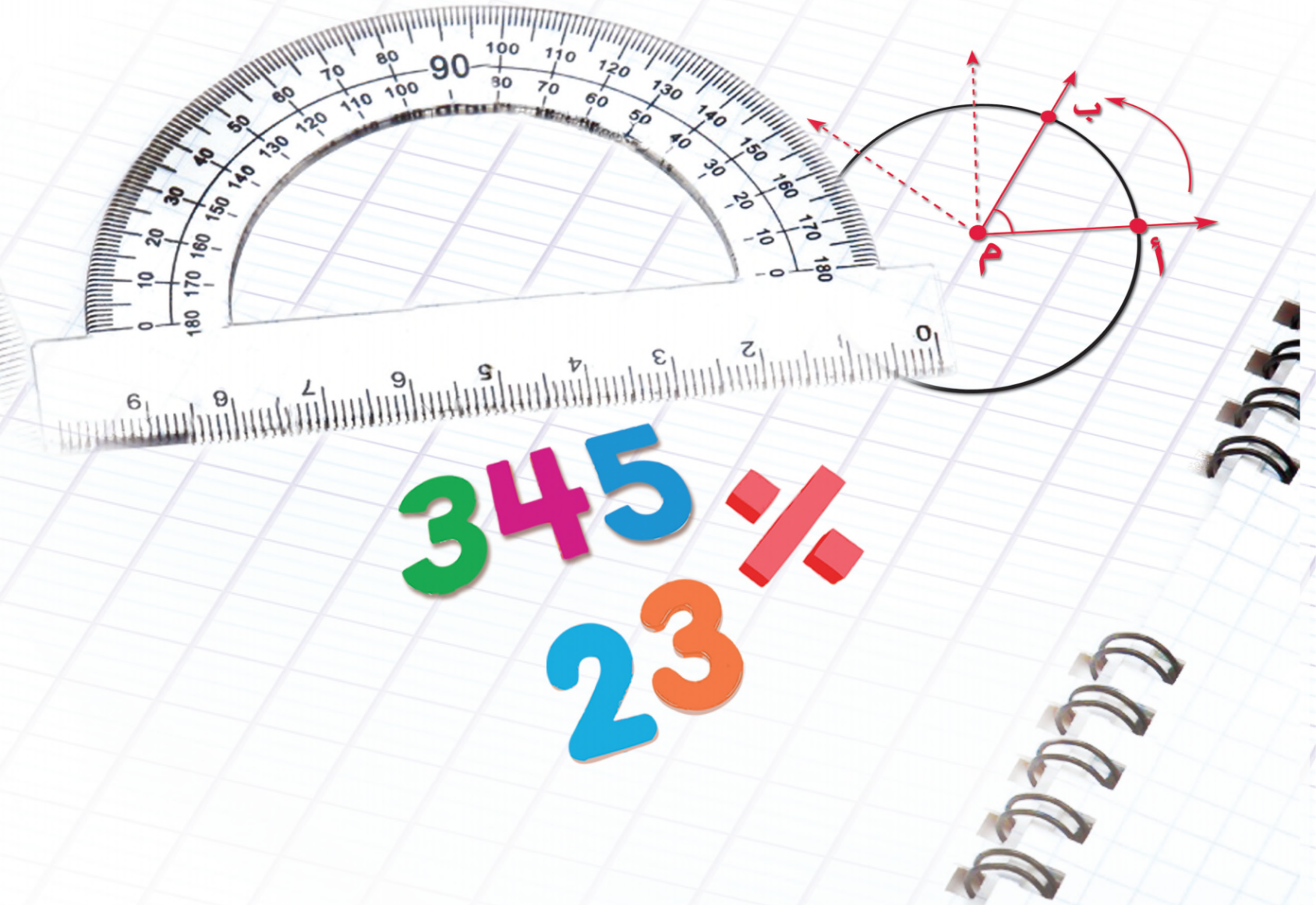

بیرکاری بو ھمووان

پہرتووکا قوتابی
پولا چاری یا بنہرہتی - پشکا دووی

345%
23

هه‌سه‌نگاندنا زانستی
صباح بویا سولا قا

وه‌رگیژان و گونجاندن
لیژنه‌به‌ك ژ وه‌زاره‌تا په‌روه‌ردی

پیداچوونا چاپکرنی
عصام‌الدین عبید عمر
شکری حسن سلو

سه‌ریه‌رشتی هونه‌ری یی چاپی
عثمان پیرداود کواز
سعد محمد شریف صالح

دابه شکر ل سہر ژمارہ یہ کا دوو پرنووسی

Divide by 2-Digit Number

- ✓ ۱۱۷ .. **Check what you know** پیژانینین خو ساخبکہ
- ۱۱۸ ...Estimate Quotient خہملاندنا ئہنجامی دابه شکرئی ۱
- ۱۲۰ ...Divide by 2-digit number دابه شکر ل سہر ژمارہ یہ کا دوو پرنووسی ۲
- ۱۲۲ ...Find Quotient دیارکرنا ئہنجامی دابه شکرئی ۳
- ۴ **Problem solving Skills** **شارہ زایین شیکارکرنا پرسیاران -**
- ۱۲۴ ...Choose the Operation **ہہلیژارتنا کرداری**
- ۱۲۶ ...Factors and Multiples کۆک و چہند جار ۵
- ۱۲۸ ...Prime Factors کۆلکین خوہش ۶
- ۱۳۲ ...Divisibility شیانا دابه شبوونی ۷
- ۱۳۴ ...**Review** **پیڈاچوون**
- ۱۳۵ ...**Standardized test prep** **بہرہہقبوون بو ئہزموونی**

ئہندازہ

Geometry

- ✓ ۱۳۷ .. **Check what you know** پیژانینین خو ساخبکہ
- ۱۳۸ ...Lines راستہہیل ۱
- ۱۴۰ ...Angles گوشہ ۲
- ۱۴۲ ...Congruence (identical) and Similarity جووتبوون و ہاوشیوہبوون ۳
- ۱۴۶ ...Symmetric figures شیوہیین ہاوجی ۴
- ۱۴۸ ...Circle بازنہ ۵
- ۱۵۰ ...Classify Triangles پۆلینکرنا سیگوشہیان ۶
- ۱۵۲ ...Tessellation دانہبہریک ۷
- ۱۵۴ ...Nets for solid figures راخستنا تہنن ئہندازہی ۸
- ۹ **Problem solving strategies** **ریکین شیکارکرنا پرسیاران -**
- ۱۵۶ ...Draw a diagram ہیلکارہکی وینہبکہ
- ۱۵۸ ...**Review** **پیڈاچوون**
- ۱۵۹ ...**Standardized test prep** **بہرہہقبوون بو ئہزموونی**

کہرت و ژمارہ یین کہرتدار

Fractions and Mixed Numbers

۹

- ✓ **پیزانینن خو ساخبکہ** ۱۶۱ ... **Check what you know**
- ۱ کہرتین ہاوتا ۱۶۲ ..Equivalent Fractions
- ۲ بہراوردکرنا کہرتان ۱۶۶ ..Compare fractions
- ۳ ژمارہ یین کہرتدار ۱۶۸ ..Mixed Numbers
- ۴ کؤمکرن و لیدہرکرنا کہرتان (۱) ۱۷۲ ...Add and Subtract Fractions (1)
- ۵ کؤمکرن و لیدہرکرنا کہرتان (۲) ۱۷۴ ...Add and Subtract Fractions (2)
- ۶ کؤمکرن و لیدہرکرنا ژمار کہرتدار ۱۷۶ Add and Subtract mixed numbers
- ۷ **ریکین شیکارکرنا پرساران -**
- ل دووف پینگاٹین خو بزقرہ ۱۷۸...Problem solving strategies
- پیداچوون** ۱۸۰ ...Return one's steps
- بہرہہقبوون نہ زمونئی** ۱۸۱ ..Review
- Standardized test prep

ژمارہ یین دہی

Decimal Numbers

۱۰

- ✓ **پیزانینن خو ساخبکہ** ۱۸۳ .. **Check what you know**
- ۱ دہی ۱۸۴ ..Tenths
- ۲ بہشی سہدی ۱۸۶ ..Hundredths
- ۳ بہشی ہزاری ۱۸۸... Thousandths
- ۴ ژمارہ یین دہی ۱۹۰ ...Decimals
- ۵ ژمارہ یین دہی یین ہاوتا ۱۹۲ ...Equivalent Decimals
- ۶ بہراوردکرنا ژمارہ یین دہی ۱۹۴ ...Compare Decimals
- ۷ **ریکین شیکارکرنا پرساران -**
- دہرئہنجامی ژیریژی بکارینہ ۱۹۸ ..Use logical Reasoning
- پیداچوون** ۲۰۰ ...Review
- بہرہہقبوون بو نہ زمونئی** ۲۰۱ ..Standardized test prep

11

كۆمكرن و ليدەركرنا ژمارەيىن دەھى

Add and Subtract Decimals

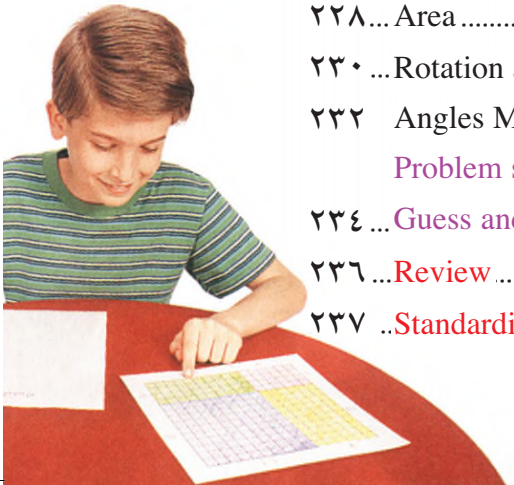
- ✓ **پيژانينين خو ساخبكه** **Check what you know** ... ۲۰۳
- 1 نيزيكرنا ژمارەيىن دەھى Round Decimals ... ۲۰۴
- 2 كۆمكرن و ليدەركرنا دراقى Add and Subtract Money ... ۲۰۶
- 3 كۆمكرنا ژمارەيىن دەھى Add Decimals ... ۲۰۸
- 4 ليدەركرنا ژمارەيىن دەھى Subtract Decimals ... ۲۱۰
- 5 پتر دەربارەھى كۆمكرن و ليدەركرني . More about Addition and Subtraction ... ۲۱۲
- 6 **شارەزايىن شيكاركرنا پرسياران -** Problem solving strategies
- 7 **ئەرى بەرسف يا رەوايە؟** Is the answer reasonable ... ۲۱۴
- 8 **پيدأچوون** Review ... ۲۱۶
- 9 **بەرھەقبوون بو ئەزموونى** Standardized test prep ... ۲۱۷

12

پيقان و ئەندازە

Geometry and Measurement

- ✓ **پيژانينين خو ساخبكه** **Check what you know** ... ۲۱۹
- 1 دريژى Length ... ۲۲۰
- 2 فرەھى Capacity ... ۲۲۲
- 3 كيش Weight ... ۲۲۴
- 4 چيوە Perimeter ... ۲۲۶
- 5 رووبەر Area ... ۲۲۸
- 6 زقراندن و پلە Rotation and Degrees ... ۲۳۰
- 7 پيقانا گۆشەيان Angles Measure ... ۲۳۲
- 8 **ريكين شيكاركرنا پرسياران -** Problem solving strategies
- 9 **بخەملينه و ساخبكه** Guess and Check ... ۲۳۴
- 10 **پيدأچوون** Review ... ۲۳۶
- 11 **بەرھەقبوون بو ئەزموونى** Standardized test prep ... ۲۳۷

دابه شکر ل سهر ژماره يه کا

به شى
۷

دوو په نووسى

Divide by 2-Digit Numbers

ئيك ل دوو فیکو فینوناشی، شیوازهی جوانه ژ ژماره یان. به لگین گولبه روژی ل دوو نیقا گولی ب شیوه یه کی لولپیچی ل گوړ. ئیک ل دوو فیکو فینوناشی هاتینه به لافکر.

شیکارکنا پرسیاران ژماره یین خوبه ش د ئیک ل دوو فیکو فینوناشی دا نهوا د خسته یدا دیار چنه؟ ژماره یین دابه ش چنه؟

ژماره د ئیک ل دوو فیکو فینوناشیدا

دوهی	نه هی	هه شتی	حه فتی	شه شی	پینچی	چواری	سی	دووی	ئیک
۵۵	۳۴	۲۱	۱۳	۸	۵	۳	۲	۱	۱

پيڙانينين خو ساڃبڪه

Check what you know

ژ بو پشتراست ببي كو قوتابيان پيڙانينين پيدفي بو قي پشكي وهرگرتينه، في بهرپهري بكارينه

Multiplication Facts راستيين ليكداني

نهجامي ليكداني بنقيسه.

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 8 \\ \hline \end{array}$$

ژمارهيا نهديار بنقيسه

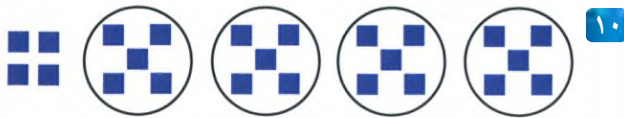
$$42 = \square \times 6$$

$$24 = \square \times 12$$

$$27 = 9 \times \square$$

دابهشكرن ل گهل ماوهي Divide With Remainder

نهفي شيوهي بكارينه بو دهرئينانا نهجامي دابهشكرني و ماوهي.

نهجامي دابهشكرني و ماوهي بنقيسه.

$$9 \div 72$$

$$12 \div 55$$

$$5 \div 37$$

خهملاندن Estimate

ههر رستهيهكي بكارئينانا ژمارهين گونجاي بنقيسهفه.

$$8 \div 42$$

$$7 \div 51$$

$$6 \div 38$$

نهجامي دابهشكرني بخهملينه بكارئينانا ژمارهين گونجاي.

$$9 \overline{)37}$$

$$5 \overline{)48}$$

$$7 \overline{)59}$$

خه ملاندنا نه جامی دابه شکرني

Estimate quotient

فیږیه

پیداچوونه کا بلهز

بهه ژمیږه

$۴ \div ۶۴$ **۲** $۵ \div ۱۲۵$ **۱**

$۹ \div ۲۷۰$ **۴** $۸ \div ۱۳۶$ **۳**

$۷ \div ۵۶۰$ **۵**

۷۵۳ قوتابی ژ ۱۸ قوتابخانهیان پشکداری د بهریکانهیه کا فرۆکه ییږ کاغه زیداکر، ژمارهیا پشکداران ژ همی قوتابخانهیان نیژیکی همان ژماره بوو. نیژیکی چهند قوتابیان ژ همر قوتابخانهیه کی پشکدار بوون؟

تو دشیی راستیږ دابه شکرني و چهند جار یږ ۱۰ ای بکاربینی دا بخه ملیږی.

ل شیواز هکی بگهږه

بخه ملیږه

هزرا خو بکه: راستیږ بڼهږه تی $۲ \div ۸ \rightarrow ۴ = ۲ \div ۸$ بکاربینه.

$۴ = ۲۰ \div ۸۰$

$۴۰ = ۲۰ \div ۸۰۰$

$۴۰۰ = ۲۰ \div ۸۰۰۰$

$۱۸ \div ۷۵۳$

$۲۰ \div ۸۰۰$

واته، نیژیکی ۴۰ قوتابیان ژ همر قوتابخانهیه کی پشکدار بوون.

نموونه

ا $۲ = ۳ \div ۸$ راستیږ دابه شکرني $۳ = ۶ \div ۱۸$ راستیږ دابه شکرني $۸ = ۵ \div ۴۰$ راستیږ دابه شکرني

$۸ = ۵۰ \div ۴۰۰$

$۸۰ = ۵۰ \div ۴۰۰۰$

$۸۰۰ = ۵۰ \div ۴۰۰۰۰$

$۳ = ۶۰ \div ۱۸۰$

$۳۰ = ۶۰ \div ۱۸۰۰$

$۳۰۰ = ۶۰ \div ۱۸۰۰۰$

$۲ = ۳۰ \div ۶۰$

$۲۰ = ۳۰ \div ۶۰۰$

$۲۰۰ = ۳۰ \div ۶۰۰۰$

ژ بیر نه که راستیږ بڼهږه و شیواز هاریکاریا خه ملاندنا نه جامی دابه شکرني دکهن.

ساخکه

۱ چهند سفر د نه جامی دابه شکرني دا هه نه $۳۰ \div ۹۰۰۰۰۰$ ؟

ژماره ییږ بو خه ملاندنی بکار دینی بنقیسه، پاشی نه جامی

دابه شکرني بخه ملیږه.

$۳۹ \div ۴۷۹$ **۳**

$۱۱ \div ۱۰۳$ **۲**

$۹۳ \div ۵۴۴$ **۵**

$۸۱ \div ۶۳۶$ **۴**

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

ئەو ژمارەیین بۆ خەملاندنی بکاردئینی بنقیسه، پاشی ئەنجامی دابەشکرنی بخەملینه.

$$۸۲ \div ۶۲۳ \quad \text{۸}$$

$$۵۱ \div ۴۵۰ \quad \text{۷}$$

$$۱۸ \div ۹۹ \quad \text{۶}$$

ئەنجامی دابەشکرنی بخەملینه.

$$۳۳ \div ۹۷ \quad \text{۱۱}$$

$$۲۱ \div ۸۲ \quad \text{۱۰}$$

$$۱۱ \div ۹۴ \quad \text{۹}$$

هەردو خشتهیان تەمامبکە.

ئەنجامی دابەشکرنی	بەشکراو	بەشکراو	بەشکراو
■	=	۵۰	÷ ۵۰ ۱۶
۱۰	=	۵۰	÷ ■ ۱۷
■	=	۵۰	÷ ۵۰۰۰ ۱۸
۱۰۰۰۰	=	۵۰	÷ ■ ۱۹

ئەنجامی دابەشکرنی	بەشکراو	بەشکراو	بەشکراو
■	=	۴۰	÷ ۸۰ ۱۲
■	=	۴۰	÷ ۸۰۰ ۱۳
■	=	۴۰	÷ ۸۰۰۰ ۱۴
■	=	۴۰	÷ ۸۰۰۰۰ ۱۵

۲۰ سەلام ل دەمژمیر ۱۰:۴۵ ب.ن گەهشته باغچهی. یاری ب فرۆکهیهکا کاغهزی کر بۆ ماوی

۲ دەمژمیر و ۳۵ خولهکان. پاشی زقیری مال. سەلام ل کیژ دەمی زقیری مال؟

۲۱ نانبیژییا کاوهی ۱۲۰۸۰ نان ل مهها چریا ئیکێ چیکرن. پوژانه نیژیکی چهند نانان

چیکرن؟

۲۲ پیشانگهههکا ترومبیلان، ۵۸ ترومبیلین شین و ۲۷ ترومبیلین کهسک و ۳۶ ترومبیلین

سپی و ۴۲ ترومبیلین سۆر فروتن. ژمارهیا ترومبیلین هاتینه فروتن چهنده؟

۲۳ **بنقیسه** دیار بکه چهوا دی شیی راستیین بنهپهتی و شیوازان بکارئینی بۆ

خەملاندنا ئەنجامی دابەشکرنی.

پیداچوون و بهرههقبوون بۆ ئەزموونی

۲۸ **بەرھەقبوون بۆ ئەزموونی** تپیا سەفین یا تەپا سەبەتی ئەف

خالە ب دەستخۆڤه ئینان: ۱۰۷، ۱۰۱،

۹۵، ۱۱۳ ل هەر چار یاریین دوماهی.

تیکراییی ئەقان خالان چهنده؟

ج ۱۰۶

ا ۱۰۰

د ۱۰۸

ب ۱۰۴

هەر ئیک ژ فان هەردو ژمارهیین ل خواری ب دوو

ریکین جودا بنقیسه.

$$۲۰۰۰ + ۵۰۰ + ۴۰ + ۳ \quad \text{۲۴}$$

۲۵ حەفت هزار و شیست.

بەهژمیره

$$۳۶۳۱ \quad \text{۲۷}$$

$$۱۴۸۵ -$$

$$۲۴۲۱ \quad \text{۲۶}$$

$$۱۲۴۷ +$$

پیداچوونهکا بلهز

$5 \overline{) 144}$	۲	$3 \overline{) 96}$	۱
$6 \overline{) 512}$	۴	$7 \overline{) 219}$	۳
		$9 \overline{) 136}$	۵

دابهشکرن ل سهر ژمارهیهکا دوو رهنووسی

Divide by 2-Digit Numbers

فیربه

سالا کوچی نیژیکی ۳۵۴ پوژانه، و ژمارهیا مهین وی ۱۲ مهمن. ژمارهیا پوژان د مههکیدا نیژیکی چهنییه؟

نمونه

دابهشیکه. $12 \overline{) 354}$ یان $12 \div 354$

پینگاغا ۳

۴ یهکان بینه خوار.
۱۱۴ دابهشیکه ل سهر ۱۲ ی
 12×9 لیکبه $12 \overline{) 354}$
لیدهربکه $12 - 114$
بهراروردبکه $12 > 6$

پینگاغا ۲

۳۵ دهان دابهشی ۱۲ بکه،
۲ د خانهیا دهان د نهجامی
دابهشکرنیدا بنقیسه.
 2×12 لیکبه $12 \overline{) 354}$
لیدهربکه $24 - 35$
بهراروردبکه $12 > 11$

پینگاغا ۱

خانهیا رهنووسی نیکی د نهجامی
دابهشکرنیدا بکهملینه.

هزرا خو بکه:

$$\begin{array}{r} 30 \\ 12 \overline{) 300} \end{array}$$

واته، ژمارهیا نیکی ژ نهجامی
دابهشکرنی دکهفیته د خانهیا دهاندا.

$$6 \text{ م } 29 = 12 \div 354$$

واته، ژمارهیا پوژان د هر مههکا سالا کوچیدا نیژیکی ۲۹ پوژانه.

- سهککه پینگاغا ۲، ههکه ژماره ۳ ل جهی ژماره ۲ هاته تاقیکرن، ئهری تاقیکرنا ته یا راسته؟
- چهوا دی ژ راستیا بهرسفا خو ل پینگاغا ۳ ی دنیابی؟

ساخیکه

۱ مفای خهملاندنا نهجامی دابهشکرنی دیاربکه، دهمی دابهشکرن ل سهر
ژمارهیهکا دوو رهنووسی بت.
دابهشیکه.

$$9 \overline{) 286} \quad 4$$

$$25 \overline{) 582} \quad 3$$

$$32 \overline{) 972} \quad 2$$

راهینان و شیکارکرنا پرسیاران

دابەشیکە.

$$\underline{20} \overline{483} \quad \boxed{7}$$

$$\underline{12} \overline{148} \quad \boxed{6}$$

$$\underline{13} \overline{246} \quad \boxed{5}$$

$$\underline{21} \overline{825} \quad \boxed{10}$$

$$\underline{54} \overline{612} \quad \boxed{9}$$

$$\underline{11} \overline{201} \quad \boxed{8}$$

پرسیارەکا دابەشکرني بۆ هەر رستهیهکا ساخکرنی بنقیسه.

$$768 = 40 + (52 \times 14) \quad \boxed{13}$$

$$888 = 8 + (40 \times 22) \quad \boxed{12}$$

$$780 = 5 + (25 \times 31) \quad \boxed{11}$$

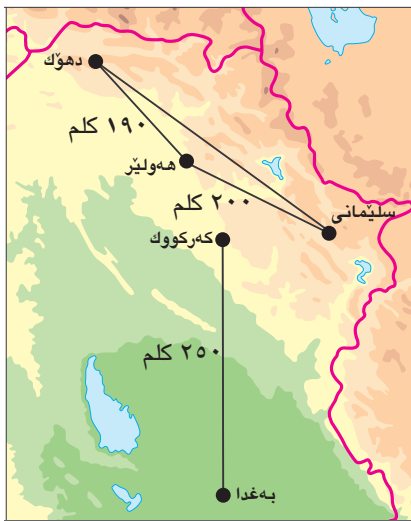
بکاريئانانا پيڊايان نهخشي بکاريينه بۆ شیکارکرنا راهینانان ژ ۱۴ تا ۱۷.

۱۴ ئارام و ههقال رۆژا نهووزی ل بازارى ههقليرى گهشتنه ئيك

بۆ بۆراندنا بينقهدانى. ئارام ژ سليمانى هاتبوو و ههقال ژ

دهوكى. پاشى هه ئيك زقري مالاخوه. كيژ وان دريژترين

دوورى برى؟ ب چهندي دريژتر بوو؟

۱۵ ههكەر تيكرايى لهزاتى ۹۰ كلم د دهزميرهكيدا بيت،

نيزيكي چهند دهزميران پيئقينه بۆ برينا دوراتييا د

ناقبهرا دهوكى و سليمانيدا؟

۱۶ پرسيار چيه؟ ئالان رۆژا ئهينى ژ كهركوكى چۆ

بهغدا، و ههرد وي رۆژيدا زقري كهركوكى. چهند كيلومهتر

د وي گهشتيدا برين؟

۱۷ دوورترين دوورى د ناقبهرا ئهردى و ههقيدا ۴۰۵ ۴۲۶

كلم. و نيزيكترين دوورى د ناقبهرا واندا ۲۹۱ ۳۶۳

كلم. جوداهى د ناقبهرا ههردوو دوروياندا چهنده؟

پيڊاچوون و بهرههقبوون بۆ ئەزموونى

۲۲ بهرههقبوون بۆ ئەزموونى ئازاد ۵ رۆژان د ههفتييدا كار

دكەت، رۆژانه دوراتييا ۲۳ كلم دبريت ههتا

دگههيته سهركارى خو، و ههرد وي رپكى

دزفريته مال. چهند كيلومهتران د ۴

ههفتيياندا دبريت؟

$$\boxed{ج} \quad 720 \text{ كلم}$$

$$\boxed{ا} \quad 920 \text{ كلم}$$

$$\boxed{د} \quad 690 \text{ كلم}$$

$$\boxed{ب} \quad 890 \text{ كلم}$$

بههژميره.

$$\begin{array}{r} 63128 \\ - 47129 \\ \hline \end{array} \quad \boxed{19}$$

$$\begin{array}{r} 83204 \\ + 1423 \\ \hline \end{array} \quad \boxed{18}$$

$$7 + 5 \times 12 \quad \boxed{21}$$

$$20 - (3 \times 2) \quad \boxed{20}$$

دياركرنا ئه نجامي دابه شكرني

Find Quotient

فيبره

پيداچوننه كا بلهز

۱ $20 \overline{) 800}$ ۲ $80 \overline{) 720}$

۳ $40 \overline{) 840}$ ۴ $25 \overline{) 150}$

۵ $50 \overline{) 350}$

۱۸۴ قوتابيان دقييا پشكداريي د چاندنا شتلاندا بكن.
ريقه بهري قوتابخاني چاقديرك بو هر ۲۱ قوتابيان دانا.
چهند چاقدير دانان؟
چونكي هر ۲۱ قوتابيان پيتقي ب چاقديرهكي ههيه، لهورا
دقيت ۱۸۴ دابه شي ۲۱ بكهين.

نمونه

دابه شبكه. $21 \overline{) 184}$ يان $21 \div 184$
بخه ملينه $9 = 20 \div 180$

پينگافا ۳

بهراورد بكه: $21 > 16$
واته خهملاندنا ۸ راسته.
ئه نجامي دابه شكرني دبتنه ۸ و
ماوه ۱۶.

پينگافا ۲

۸ تاقيبكه.
 $168 = 8 \times 21$
 $21 \overline{) 184}$
ليدهريكه $168 -$
 16

پينگافا ۱

خهملاندنا خو، ۹، تاقيبكه،
 $189 = 9 \times 21$
چونكي $21 \overline{) 184}$
 $184 < 189$
واته خهملاندن يا
مهزنه

واته، $21 \div 184 = 8$ ماوه ۱۶. ريقه بهريا قوتابخاني ۸ چاقدير دانان، هر نيك چاقديرييا ۲۱
قوتابيان دكهت، و چاقديري نهئي چاقديرييا ۱۶ قوتابيان دكهت.

هندهك نمونه يين دي

ب

دابه شبكه. $84 \div 319$

بخه ملينه. $8 = 80 \div 320$

۴ تاقيبكه
 $319 < 336$
۳ تاقيبكه
 $84 \overline{) 319}$
۲۵۲ -
۶۷
۸۴ > ۶۷

بهرسف $3 = 84 \div 319$ م ۶۷

ا

دابه شبكه. $27 \div 244$

بخه ملينه. $8 = 30 \div 240$

۹ تاقيبكه
 $27 < 28$
۹ تاقيبكه
 $27 \overline{) 244}$
۲۴۳ -
۱
۲۷ > ۱

بهرسف $9 = 27 \div 244$ م ۱

۱ شلوڤه بکه بوچی ۴ خهملاندنه کا مهزن بوو د نمونه یا «ب» دا ؟
بو هه ر ئیک ژ فان خهملاندنان بنقیسه مهزنه یان بچوکه یان راسته، پاشی دابه شبکه.

$$\begin{array}{r} 6 \\ 86 \overline{) 536} \end{array} \quad 4$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ 43 \overline{) 362} \end{array} \quad 3$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ 27 \overline{) 257} \end{array} \quad 2$$

دابه شبکه.

$$\begin{array}{r} 7 \\ 75 \overline{) 536} \end{array} \quad 7$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ 31 \overline{) 236} \end{array} \quad 6$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ 15 \overline{) 146} \end{array} \quad 5$$

راهینان و شیکارکنا پرسیران

بو هه ر ئیک ژ فان خهملاندنان بنقیسه مهزنه یان بچوکه یان راسته، پاشی دابه شبکه.

$$\begin{array}{r} 9 \\ 85 \overline{) 798} \end{array} \quad 10$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ 35 \overline{) 215} \end{array} \quad 9$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ 18 \overline{) 108} \end{array} \quad 8$$

دابه شبکه.

$$\begin{array}{r} 13 \\ 79 \overline{) 238} \end{array} \quad 13$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ 45 \overline{) 236} \end{array} \quad 12$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ 52 \overline{) 456} \end{array} \quad 11$$

$$53 \div 647 \quad 16$$

$$23 \div 875 \quad 15$$

$$42 \div 511 \quad 14$$

قالهییان ب ژمارهیه کا گونجای پریکه.

$$\begin{array}{r} 5 \\ 3 \overline{) 1700} \end{array} \quad 19$$

$$\begin{array}{r} 26 \\ \overline{) 702} \end{array} \quad 18$$

$$\begin{array}{r} \\ 28 \overline{) 364} \end{array} \quad 17$$

بکارینانا پیدایان خستهی بکارینه بو شیکارکنا راهینانان

ژ ۲۰ هه تا ۲۲ .

۲۰ د قیسته قاله کا وهرزشیدا، سهروکی تیپی دقیبا هه ر ۱۴ که سان د ئیک پیکهاتیدا ریگبخت بو ریقه چوونی. سهروکی تیپی چه ند پیکهاته ریگستن؟ چه ند که س مانه دهرقهی پیکهاته یان؟

۲۱ یا پیتهی بوو کومله یین پیشره و قارمان پیکهه بچن، هه ردو کومله یان چه ند پیکهاتیین ۱۴ که سی پیکئینان؟

۲۲ هه که پیشره و قارمان و تیژکه شیر پیکهه بچن، ئه ری پیکهاتیین ته او ژ ۱۴ که سان دی پیکدئینن؟ روئبکه.

تیپین دیده قانی

ژماره	کومله
۲۴	پیشره و
۲۰	ئهله و
۱۲	تیژکه شیر
۱۶	موسیکا
۴	هاوار هاتن
۲۰	قارمان

پیداچوون و به رهه قبوون بو ئه زمونی

بهه ژمیره

$$1900 - 5682 \quad 24$$

$$7421 + 2690 \quad 23$$

$$3 \times (5 \times 4) \quad 26$$

$$(4 \times 3) \times 2 \quad 25$$

$$(9 - 16) \times 3 \quad 27$$

۲۸ به رهه قبوون بو ئه زمونی کومله یه کا ژ ۴ ریقه بهر و ۵۲

فه رمان بهر و ۶۷ کریکاران قییان ب پاسان بچنه سهیرانه کی. هه که هه ر پاسه ک ۴۸ که سان هه لبرگیت، پیتهی ب چه ند پاسان هه نه؟

۵ د ۳ ج ۴ ب ۲ ا

پیداچونەکا بلەن

- ۱ 5×12 ۲ $8 \div 72$
- ۳ $43 + 17$ ۴ $21 - 133$
- ۵ $2 \div 144$

شارەزايىن شىكاركرنا پرسىاران

هەلبزارتنا كردارى

Problem Solving Skills Choose the Operation

تیبگههه پلانى دانە شىكاربكه ساخبكه

كۆمكرن: خرڤهكرنا كۆمەلەيان.
لیدەركرن: دەرىئان يان لابر ن يان
بەروردكرنا كۆمەلەيان.
لیدكان: خرڤهكرنا كۆمەلەيىن هەمان ژمارەيا
دانەيان هەين.
دابەشكرن: بەلاقكرن بۆ كۆمەلەيىن هەمان
ژمارەيا دانەيان هەين.

ويىنەيىن لقلقوك مامۇستا كارزان تيبينين تايبەت ب
وانەيا ھونەريڤه تۆماركرن. ئەوان تيبينيان بكارببەنە بۆ
شىكاركرنا پرسىاران. ھزرا خۆ د لىستىدا بكه، پاشى ھەر
پرسىارەكى شىكاربكه.

ژمارەيا ئەويىن ھاتىنە	تۆماركرن د پولا ھونەريدا
دوشەمب ۹۵	سېشەمب ۱۲۳
پېنجشەمب ۷۸	شەمبى ۱۰۷

ژمارەيا ويىنەيىن لقلقوك	كۆمەلە ويىنە
جەمىل ۵۰۱	شىروان ۸۱۰
شىلان ۶۴۲	دونيا ۷۵۶

- ۱ ژمارەيا قوتابىيىن ھاتىنە تۆماركرن د پولا ھونەريدا چەندە؟
- ۲ مامۇستا كارزان ل رۆژا سېشەمبى ۲۵ كاغەزىن ويىنەكېشانى بۆ ھەر قوتابىەكى ئامادەكرن. ژمارەيا كاغەزان چەندە؟
- ۳ ويىنەيىن تىپا شىروانى چەند ژ ويىنەيىن تىپا جەمىلى زىدەترن؟
- ۴ بۆ نمايشكرنا ويىنەيىن لقلقوك، ھەر ۱۲ ويىنەيان پىتقى ب ئىك چركە ھەيە، نمايشكرنا كۆمەلەيا دونيايى دى چەند قەكېشيت؟ ئەرى ئەف كۆمەلەيە ھندەك ژ ويىنەيىن خۆ دى ھىليت؟ چەند ويىنەيان؟

بەحسبكه

- چەوا دى بريارى ل سەر كردارا ھژمارتنى دەي، ئەوا بۆ شىكاركرنا ھەر پرسىارەكى ژ وان پرسىارىن ل پىشى ھاتىن بكاردئىنى؟
- پرسىاران ژ (أ) ھەتا (د) شىكاربكه.
- كردارى يان ئەو كردارىن تە بكارئىنان بۆ شىكاركرنا ھەر پرسىارەكى بىژە.

راهیان وشیکارکنا پرسیاران

شیکاریکه. نهو کردارین بکار دئینی بیژه.

- ۱ سامان د گهشتا خوډا ۱۸ وینه ل ههقلیری گرتن و ۲۸ وینه ل سلیمانیی و ۱۳ وینه ل دهوک و ۱۱ وینه ل کهرکوکي. سامانی چهند وینه د گهشتا خوډا گرتن؟
- ۲ سامانی ۵ فلم د گهشتا خوډا هه بوون. د شیت ۲۴ وینه یان ب هه فلمه کی بگریت. سامان د شیت چهند وینه یان بگریت؟
- ۳ سالا بووری شنوویی ۹۶ وینه گرتن. شنوویی چهند فلم بکارئینان، هه کهر هه فلمه کی ۲۴ وینه تیدابن؟

پیداچوون و بهر ههقبوون بو نهزموونی

بکارئینانا پیدایان ستوونا روونکرنی بکارینه بو شیکارکنا پرسیاران ژ ۴ تا ۷.

- ۴ سه میری سه ره دانا پیشانگه ها فافون و گلاینه (فخار) و خهتی کر. ژماره یا پارچه یین دیتین چهند بوون؟
- ۵ ماموستا کوفانی ۱۰ خوله ک ته رخانکرن بو دانوستاندن ل گه ل هه ر ئیک ژ خودانین پارچه یان ل پیشانگه هی. دانوستاندنا ماموستای چهند خوله ک فه کیشان؟ نهوی ده می چهوا ب ده مز میر و خوله کان دی نقیسی؟
- ۶ مود د قی کومه لیدا کیژکه؟
- ۷ ژماره یا نهوین سه ره دانا فیسته قالی کرین ل سالا ۲۰۰۲ گه هشته ۲۶۵۹۸۰ که سان، و ل سالا ۲۰۰۳، ۲۹۸۱۲۵ که س بوون. ژماره یا نهوین سه ره دان کرین ل کیژ سالی پتر بوون؟ ب چهندی پتر بوون؟

۸ **دوره نجام** ۴۵ هونه ر مهنندان ل دووماهییا فیسته قالی کومبوونا خو گریدا. ژماره یا نیران دوو هندی یین می بوو. ژماره یا مییان چهنده؟ ژماره یا نیران چهنده؟

كۆك و چەندجار

Factors and Multiples

فېرېه

پېداچوونەكا بلەز

۵۰ = □ × ۵ **۱**

۴۴ = □ × ۴ **۲**

۲۵ = □ × □ **۳**

۶۰ = ۵ × □ **۴**

۴۹ = □ × □ **۵**

زاراف

Multiples **چەندجار** factor **كۆك**

شېكار د خستەيى لېكدانىدايه، خستەيى لېكدانى بكاربىنە
هەتا دوو ژمارەيان ب دەستقەبىنى كوئەنجامى لېكدانا وان ۲۴ بت.

$$\begin{array}{ccc} \text{كۆك} & & \text{كۆك} \\ \downarrow & & \downarrow \\ ۲۴ = & ۴ \times & ۶ \end{array}$$

ژمارە ۲۴ دبتە چەندجارە بۇ ژمارە ۶ .

۲۴ دبتە چەندجار بۇ ژمارە ۴ ژى .

ژمارە ۶ دبتە كۆك بۇ ژمارە ۲۴ .

۴ ژى كۆلكى ژمارە ۲۴ .

تو دشى خستەيى لېكدانى بكاربىنى بۇ ب

دەستقەئىنانا چەندجارىن ژمارە ۴ . هەمى چەند
جارىن ژمارە ۴ پېكھاتىنە ژئەنجامى لېكدانا ۴ ل
ژمارەيەكا سروشتى .

سەحكە رېزا يان ستوونا ژمارە ۴ . چەند جارىن
ژمارە ۴ دبنە:

، ۳۲ ، ۲۸ ، ۲۴ ، ۲۰ ، ۱۶ ، ۱۲ ، ۸ ، ۴
... ۴۰ ، ۳۶

۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۲۴	۲۲	۲۰	۱۸	۱۶	۱۴	۱۲	۱۰	۸	۶	۴	۲
۳۶	۳۳	۳۰	۲۷	۲۴	۲۱	۱۸	۱۵	۱۲	۹	۶	۳
۴۸	۴۴	۴۰	۳۶	۳۲	۲۸	۲۴	۲۰	۱۶	۱۲	۸	۴
۶۰	۵۵	۵۰	۴۵	۴۰	۳۵	۳۰	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	۵
۷۲	۶۶	۶۰	۵۴	۴۸	۴۲	۳۶	۳۰	۲۴	۱۸	۱۲	۶
۸۴	۷۷	۷۰	۶۳	۵۶	۴۹	۴۲	۳۵	۲۸	۲۱	۱۴	۷
۹۶	۸۸	۸۰	۷۲	۶۴	۵۶	۴۸	۴۰	۳۲	۲۴	۱۶	۸
۱۰۸	۹۹	۹۰	۸۱	۷۲	۶۳	۵۴	۴۵	۳۶	۲۷	۱۸	۹
۱۲۰	۱۱۰	۱۰۰	۹۰	۸۰	۷۰	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	۲۰	۱۰
۱۳۲	۱۲۱	۱۱۰	۹۹	۸۸	۷۷	۶۶	۵۵	۴۴	۳۳	۲۲	۱۱
۱۴۴	۱۳۲	۱۲۰	۱۰۸	۹۶	۸۴	۷۲	۶۰	۴۸	۳۶	۲۴	۱۲

نمونه

ژمارە ۲۴ وەك ئەنجامى لېكدانا ۳ ژمارەيان بنقىسە.

پېنگاڧا ۳

۲۴ ئى بنقىسە وەك ئەنجامى لېكدانا
سى ژمارەيان. $۲۴ = ۴ \times (۳ \times ۲)$

پېنگاڧا ۲

۶ ئى بنقىسە وەك ئەنجامى لېكدانا
دوو ژماران. $۶ = ۳ \times ۲$

پېنگاڧا ۱

۲۴ ئى بنقىسە وەك ئەنجامى لېكدانا
دوو ژمارەيان. $۲۴ = ۴ \times ۶$

ساخبە

خستەيى لېكدانى بكاربىنە بۇ دياركرنا كۆلكى ھەر ژمارەيەكى.

۶۳ **۳**

۴۸ **۲**

۱۸ **۱**

خشته يى ليكدانى بكاربىنه دا ۵ چەندجاران بۇ ھەر ژمارە يەككى بىنيەدەر.

- ۴ ۳ ۵ ۵ ۶ ۶

ھەر ژمارە يەككى وەك ئەنجامى ليكدانا سى ژمارە يان بنقىسە.

- ۷ ۱۶ ۸ ۳۰ ۹ ۳۶

راھىنان وشىكاركرنا پرسىاران

خشته يى ليكدانى بكاربىنه دا كۆلكىن ھەر ژمارە يەككى بىنيەدەر.

- ۱۰ ۶۴ ۱۱ ۷۲ ۱۲ ۲۰

- ۱۳ ۴۰ ۱۴ ۴۹ ۱۵ ۷

خشته يى ليكدانى بكاربىنه دا ۵ چەندجاران بۇ ھەر ژمارە يەككى بىنيەدەر.

- ۱۶ ۲ ۱۷ ۹ ۱۸ ۱۱

ھەر ژمارە يەككى وەك ئەنجامى ليكدانا سى ژمارە يان بنقىسە.

- ۱۹ ۱۸ ۲۰ ۵۰ ۲۱ ۲۸

- ۲۲ ۱ و ۲ كۆلكىن ژمارە ۳۲ نە. ھەمى كۆلكىن ۲۳ ھەمى كۆلكىن ژمارە ۳۶ بنقىسە.
مايى يىن ژمارى بنقىسە.

۲۴ خشته ي تەمامبەكە.

ژمارە	ژمارە	ژمارە يان كۆلكان	ژمارە يان كۆلكان
۸	۵		
۱۲	۱۸		
۱۰	۷		

- ۲۵ **كا شاشى؟** سەرمەد نقىسى: ۶، ۱۲، ۱۸، ۲۴، ۳۰ كۆلكن بۇ ژمارە ۶.
شاشىيا سەرمەدى ل كىقەيە؟ راستبەكە.

پىداچوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

۲۹ كىژ مەزنترە ۷۵ ۵۲۶ يان ۷۵ ۵۶۲ ؟

۲۶ $۸ + ۳ + ۹ = \square + ۱۲$

۲۷ مۇد د قى كۆمەلدا كىژكە؟

۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۶، ۸، ۷، ۵، ۴، ۲، ۲

۲۸ پەيام ل دەمژمىر ۶:۳۵ ب.ن چۆ ول دەمژمىر

۸:۱۰ ب.ن زقرى. چەند ما ژ دەرقە؟

۳۰ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى ناھەراستا خالىن سەردارى كىژكە؟

۸۵، ۹۰، ۸۵، ۷۸، ۸۶، ۹۳، ۲ ؟

- ۸۵ ا ۸۶ ب ۸۷ ج ۹۰ د

كۆلكين خۆبەش

Prime Factors

فېرېه

خۆبەش يان دابەش؟ ھندەك ژمارەيان دوو كۆلك بىتئى ھەنە،

ۋەك: $۵ \times ۱ = ۵$ ، $۷ \times ۱ = ۷$ ، $۱۱ \times ۱ = ۱۱$.

دېئرنە ئەقان ژمارەيىن خۆبەش. پىتريا ژمارەيان ژ دوو كۆلكان

پىتر ھەنە. ۋەك ۱۵، كۆلكين وئى دىنە: ۱ و ۳ و ۵ و ۱۵.

۱۶، كۆلكين وئى دىنە: ۱ و ۲ و ۴ و ۸ و ۱۶

دېئرنە ئەقان ژمارەيان ژمارەيىن دابەش. بۇ دياركرنا كۆلكين

خۆبەش تو دىئى دارا كۆلكان بكارىينى.

نمونه

كۆلكين خۆبەش يىن ژمارە ۲۰ ئى بنقىسە.

پىنگاڧا ۱ ل دوو كۆلكين ژمارە ۲۰ ئى بگەرە.

$$20 = 10 \times 2$$

پىنگاڧا ۲ ھىلكارى تەمامبە ھەتا بىتئى ژمارەيىن خۆبەش ب دەست تە بگەقن.

$$20 = 5 \times 2 \times 2$$

كۆلكين خۆبەش ژ بچووكتر بۇ مەزنتر بنقىسە.

ۋاتە، $۲۰ = ۲ \times ۲ \times ۵$

ھندەك نمونەيىن دى

ا

$$30 = 10 \times 3 = 2 \times 5 \times 3$$

ۋاتە، $۳۰ = ۲ \times ۳ \times ۵$

ب

$$36 = 9 \times 4 = 3 \times 3 \times 2 \times 2$$

ۋاتە، $۳۶ = ۲ \times ۲ \times ۳ \times ۳$

ژ بىر نەكە: ژمارە ۱ نە خۆبەشە و نە دابەشە چونكى بىتئى ئىك كۆلك ھەيە.

ساخبە

بنقىسە خۆبەش يان دابەش بۇ ھەر ژمارەيەكى.

پىداچونەكا بلەز

۱ $= ۲ \times (۲ \times ۴)$

۲ $= ۵ \times ۲ \times ۳$

۳ $= (۶ \times ۲) \times ۴$

۴ $\times ۵ = ۲۵$

۵ $\times ۳ \times ۴ = ۱۲$

زاراڧ

prime number ژمارەيا خۆبەش

Non prime number ژمارەيا دابەش

Tree diagram دارا كۆلكان

ل بىرا تە بت

تو دىئى رىزكرنى د لىكدانئىدا
بگوهرى بىي ئەنجام بىتە
گوهرىين.

$۱۰ = ۲ \times ۵$

$۱۰ = ۵ \times ۲$

ھەر ژمارەيەكی وەك ئەنجامی لیكدانا ژمارەییڭ خۆبەش بنقیسە.

۱۸ ۶

۷۵ ۵

۴۲ ۴

راھیڭان و شیکارکنا پرسیاران

چەوا دی بریاری دەی کۆ ژمارەيەك خۆبەشە یان دابەشە؟ شلوڤە بکە.
بۆ ھەر ژمارەيەكی بنقیسە **خۆبەشە یان دابەشە**.

۱۹ ۱۰ ۱۵ ۹ ۲۰ ۸ ۳۱ ۷

۵۹ ۱۴ ۱۲۱ ۱۳ ۱۴۴ ۱۲ ۳۳ ۱۱

ھەر ژمارەيەكی وەك ئەنجامی لیكدانا ژمارەییڭ خۆبەش بنقیسە.

۲۱ ۱۸ ۴۹ ۱۷ ۴۴ ۱۶ ۹۰ ۱۵

۱۵۵ ۲۲ ۲۱۰ ۲۱ ۱۲۰ ۲۰ ۶۰ ۱۹

کۆلکین نەدیار بنقیسە.

$5 \times \square \times \square = 45$ ۲۴

$\square \times 5 \times 2 = 50$ ۲۳

$\square \times 3 \times 3 \times 3 = 81$ ۲۶

$\square \times 5 \times 3 \times \square = 150$ ۲۵

۲۷ شروڤە بکە بۆچی ئەم نەشیین ژمارە ۱ وەك ژمارەيەك خۆبەش یان دابەش دانین؟

۲۸ ۵ ژمارەییڭ خۆبەش مەزنتەر بن ژ ۴ ئی ژ بچووکتەر بۆ مەزنتەر بنقیسە.

۲۹ ۶ ژمارەییڭ دابەش مەزنتەر بن ژ ۶ ئی ژ بچووکتەر بۆ مەزنتەر بنقیسە.

محەمەد سەندوقەکا پەرتووکان ھەبوو، دقیا وەك بادەکان ل سەر میژەکا پەرتووکانی دانت.
پیتقیبە ھەر بادەکەکی ھەمان ژمارەیا پەرتووکان تیدابت. چەند ریک ھەنە بۆ گریڊانا پەرتووکیڭ د
سندوقیدا؟ ئەوان ریکان بنقیسە.

۳۴ **۶ کا شاشی** ھوگری ھەر پینچ ژمارهیین ئیکئی یین خوبهش ب فی شیوهی تۆمارکن: ۱، ۲، ۳، ۵، ۷. شاشیا ھوگری ل کیفهیه؟ بهرسقا راست بنقیسه.

۳۵ **۶ کا شاشی** ھلگوردی گۆت ژماره ۱۳ ژمارهیهکا خوبهشه چونکی ژمارهیهکا تاکه. شاشیا ھلگوردی ل کیفهیه؟ ئەوی شاشی راستبکه.

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱

۳۶ سھکه ژمارهیین د لیستیدا. ھەر ژمارهیهکا خوبهش نه بیت ژیبه، چھند ژمارهیین خوبهش د لیستیدا ھنه؟

۳۷ **بگهره** سھکه مھان د سالنامهیا سالا ۲۰۰۴ دا و سھکه ژمارهیا روژان د ھەر مھهکیدا، ناڤین ئەوان مھان بیژھ کو ژمارهیا روژین وان ژمارهیهکا خوبهش بت. ھهکر سالنامهیا سالا ۲۰۰۳ بکارینی، ئەری ھمان بهرسف دی ب دەست ته که قیت؟

۳۸ ئەقی لیستی تھامبکه.

ژماره	ریژکراو	کۆک	خوبهش یان دابهش
۲	 $1 \times 2 = 2$ $2 \times 1 = 2$	۲، ۱	خوبهش
۳	 $1 \times 3 = 3$ $3 \times 1 = 3$	۳، ۱	خوبهش
۴	 $2 \times 2 = 4$ $4 \times 1 = 4$ $1 \times 4 = 4$	۴، ۲، ۱	دابهش
۵			
۶			

۳۹ **؟** **كا شاشى** داخواز ژ ههقالى هاتهكرن،
 ژماره ۲۸ وهك ئه نجامى ليكدانا ژماره ييڭ
 خوڤهش بنقيسيت. ههقالى نقيسى: $۷ \times ۴ = ۲۸$.
 شاشيا ههقالى ل كيقهيه؟ بهرسقا راست بنقيسه.

۴۰ **دەرئەنجام** جوامير دوو سالان ژ جوانى
 مهزنتره. سازان پيڭچ سالان ژ جواميرى بچووكتره.
 ژيى جوانى و سازانى چهنده، ههكه ژيى جواميرى
 ۱۲ سال بيت؟ ژماره ييڭ خوڤهش ئهويڭ ته د قى
 پرسياريدا بكار ئينباين بيژه.

پیداچوون و بهرهبهقبوون بو ئهزمونى

۴۱ $۴۳۸۰ + ۲۶۴۷ =$
 ۴۲ $۶۰۰۷ - ۲۱۵۰ =$

ئەنجامى بينهدر

۴۳ $۲۱۶۸۶۵ + ۴۷۲۸۰۴ =$

۴۴ $۱۰۳۹۹ - ۲۸۵۸۶ =$

۴۵ $>$ يان $<$ يان $=$ ل جهى • دانه

۴۵ $۳۸۰۴ \bullet ۳۸۴۰$

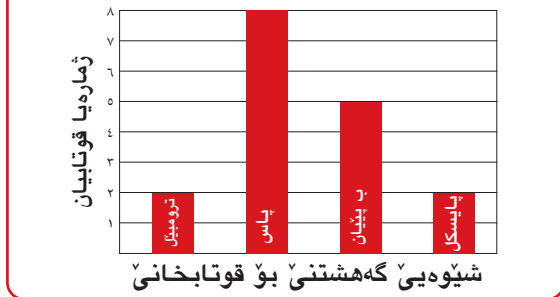
۴۶ $۶۹۷۰ \bullet ۶۷۹۰$

۴۷ **دەرئەنجام** دهلالى دوو پارچه ييڭ ژ جورى

۵۰ دیناری و پارچه يهكا ۵۰۰ دیناری ههبوون.
 پيڭقيسهك ب ۱۰۰ دیناران و راستهيهك ب ۲۵۰
 دیناران كرين، چهند دینار مان؟

ويڭهي روتكرنى بكار بينه بو شيكاركرنا
 راهيئانا ۴۸ و ۴۹.

جهوا قوتابييڭ پولى دگههنه قوتابخانى

۴۸ **بهرهبهقبوون بو ئهزمونى** ژمارهيا ئهويڭ ب پييان دگهن

چهند پتره ژ ژمارهيا ئهويڭ ب ترومبيلان دگهن؟

- ۱۵ ۱۰ ۶ ۳

۴۹ **بهرهبهقبوون بو ئهزمونى** ژمارهيا قوتابييان د پوليدا چهنده؟

- ۵ ۸ ۱۷ ۱۶

دەروازەيەك ل سەر مێژووی

Link Up to The History

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱
۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱
۴۰	۳۹	۳۸	۳۷	۳۶	۳۵	۳۴	۳۳	۳۲	۳۱
۵۰	۴۹	۴۸	۴۷	۴۶	۴۵	۴۴	۴۳	۴۲	۴۱

ئيراتوستينس زانايهكى بيركاريى بوو. ريكهك دانا بو ژيبرنا
 ژماره ييڭ دابهش دا كو بتنى ژماره ييڭ خوڤهش بمينن.

ئەقى ليستى د تينوسا خو دا بنقيسه.

۱ ژماره ۱ ژيبيبه. ۱ نه خوڤهشه و نه دابهشه.

۲ ههريك ژ ژماره ييڭ ۲ و ۳ و ۵ و ۷ دهوربده.

ئەف ژمارهيه خوڤهشن؟ بوچى؟

۳ چهندجاريڭ ژماره ييڭ ۲ و ۳ و ۵ و ۷ ژيبيبه بيى

كو ۲ و ۳ و ۵ و ۷ ژيبيبه. تو دشيى چ بيژى

دهرباره ي ئهوان چهندجاريڭ هاتينه ژيبرن؟

۴ ههري ژمارهيهكا نه هاتيهه ژيبرن دهوربده. ههري

ئيكى چهند كوك ههنه؟ ئه و ژمارهيه چ جورن؟

۵ ليستى تهمامبكه ههتا ۱۰۰. ههري ژماره ييڭ

خوڤهش بنقيسه.

۶ **دەرئەنجام** شوڤه بكه بوچى ژماره ۲ تاكه ژمارهيا

جووته دهيتته دانان د ليستا ژماره ييڭ خوڤهشدا؟

شيکاركرنا پرسياران

شیانا دابه‌شبوونی

Divisibility

فیڤیه

سهیرانی ۲۶۵ مۆرکین شین هه‌بوون، دقیبال سهر ۵ کۆمه‌له‌یان به‌لاقبه‌ت. ئه‌ری سهیرانی هه‌می مۆرکین خو بکارئینان؟

سهیرانی ۲۶۵ ÷ ۵ کر دا ماوه‌ی بینته‌ده‌ر.

هزر بکه: ۲۶۵ ÷ ۵ = ۵۳ ماوه سفره.

واته سهیرانی هه‌می مۆرکین خو بکارئینان.

رئسایین **شیانا دابه‌شبوونی** هاریکاریا ته دکه‌ن دا بزانی کا

ژماره‌یه‌کی شینانا دابه‌شبوونی هه‌یه ل سهر ژماره‌یه‌کا دی.

ژماره‌یه‌ک ل سهر ژماره‌یه‌کا دی **دابه‌ش دبت** هه‌که ماوه د کردارا

دابه‌شکرئیدا سفر بیت.

پیداچونه‌کا بله‌ز

ژماره‌یا نه‌دیار بنقیسه

۳۰, █, █, ۱۵, ۱۰, ۵ **۱**

۱۲, █, █, ۶, ۴, ۲ **۲**

۷۲, █, ۴۸, █, ۲۴, ۱۲ **۳**

۳۶, █, █, ۱۸, ۱۲, ۶ **۴**

۶۰, █, ۴۰, █, ۲۰, ۱۰ **۵**

زاراف

Divisibility **شیانا دابه‌شبوونی**

ل بیرا ته بیت

ژماره‌یا جووت ئه‌و ژماره‌یه
ئه‌وا ره‌نووسی یه‌کان: ۰ یان
۲ یا ۴ یا ۶ یا ۸ بیت.

نمونه	رئسا	ژماره
۳ ۵۹۶, ۱ ۵۲۲, ۲۴۶	هه‌می ژماره‌یین جووت ل سهر ۲ ی دابه‌ش دبن.	۲
۱ ۹۷۰, ۲۵۵, ۱۵	ههر ژماره‌یه‌کا خانه‌یا یه‌کان سفر یان ۵ بیت ل سهر ۵ ی دابه‌ش دبیت.	۵
۲ ۷۰۰, ۱ ۲۳۰, ۱۸۰	ههر ژماره‌یه‌کا خانه‌یا یه‌کان سفر بیت ل سهر ۱۰ ی دابه‌ش دبت	۱۰

ساخبه

ئه‌ری ژماره ل سهر ۲ ی دابه‌ش دبت؟ بنقیسه به‌لی یان نه‌خیر.

۳۳۲۵ **۴** ۴۵۲ **۳** ۵۷ **۲** ۳۶ **۱**

ئه‌ری ژماره ل سهر ۵ ی دابه‌ش دبت؟ بنقیسه به‌لی یان نه‌خیر.

۲ ۱۳۰ **۸** ۹ ۹۹۸ **۷** ۳۴۵ **۶** ۸۲۱ **۵**

ئه‌ری ژماره ل سهر ۱۰ ی دابه‌ش دبت؟ بنقیسه به‌لی یان نه‌خیر.

۹ ۱۴۰ **۱۲** ۵ ۰۰۳ **۱۱** ۷ ۰۰۰ **۱۰** ۱ ۵۵۵ **۹**

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

ئەرى ژمارە ل سەر ۲ دابەش دبت؟ بنقیسە بەلئ یان نەخیر.

۱۳ ۱۹۵ ۱۴ ۲۴ ۱۵ ۳۷۶ ۱۶ ۹۹۹۸

ئەرى ژمارە ل سەر ۵ دابەش دبت؟ بنقیسە بەلئ یان نەخیر.

۱۷ ۱۵۱۵ ۱۸ ۴۲۰۰ ۱۹ ۵۵۵۳ ۲۰ ۹۱۴۵

ئەرى ژمارە ل سەر ۱۰ دابەش دبت؟ بنقیسە بەلئ یان نەخیر.

۲۱ ۱۶۳۳۰ ۲۲ ۱۰۳۳۱ ۲۳ ۹۰۰۰ ۲۴ ۶۳۳۰

۲۵ خشتە تەمامبکە. ✓ یان ✗ د هەر لاکیشە یەکیڤا دانە.

۴ ۴۴۴	۹ ۷۰۱	۸۸۰	۹۷۵	۶۱۶	
					ل سەر ۲ دابەش دبت
					ل سەر ۵ دابەش دبت
					ل سەر ۱۰ دابەش دبت

۲۶ هەمی ژمارەیین بچووکتەر ژ ۴۲، و شیاننا دابەشبوونئ ل سەر ۵ هەبیت بنقیسە.

۲۷ سالاری ۱۲۰ هزار دینار ژ جورئ ئیک هزاری هەنە. ئەرى دی شیت بگوهرپیت بو جورئ ۱۰ هزار دیناری؟ شروقه بکە.

۲۸ دەرنەنجام جوتیاری نقیسی: $۱۳ \times ۲۷۷۵ = ۳۶۰۷۷$. کریکاری، بی کردارا لیكدانئ ئەنجام بەت گوتئ: بەرسقا تە نه یا دروستە. چەوا زانی بەرسف نه یا دروستە؟ شلوقه بکە.

پیداچوون و بەرھەقبوون بو ئەزموونئ

۳۳ بەرھەقبوون بو ئەزموونئ بابئ کاوهی روژانە ل دەمژمیر ۱۱:۳۰

ب.ن هەتا دەمژمیر ۷:۴۵ پ.ن کار دکەت. بابئ

کاوهی د روژەکیڤا چەند کار دکەت؟

ا ۷ د ج ۸ د

ب ۷ دو ۱۵ خ د ۸ دو ۱۵ خ

۲۹ $\begin{array}{r} ۴۵۷ \\ ۱۲۳۰۵ \\ \hline ۴۶۲+ \end{array}$

۳۱ $\begin{array}{r} ۵۶۷ \\ ۲۳ \times \\ \hline \end{array}$

۳۲ $\begin{array}{r} ۱۷۸۹ \\ ۶۵ \times \\ \hline \end{array}$

۳۰ $\begin{array}{r} ۶۰۰۰ \\ ۴۷۰- \\ \hline \end{array}$

پیداچوون Review

دنيابوون ژ زاراڤ و چهكان Check Vocabulary and Concepts

خوبهش Prime
چهندجار Multilpe
كۆلك Factor
ماوه Remainder
دابهش Non-prime

دهسته واژهيا گونجاي ژ ليستى ههلبژيره.

۱. ئەو ژمارهيا دمىنيت پشتى ئەنجامى دابهشكرنى بينيهدر دبژىنى؟
۲. ژمارهيا ___ بتنى دوو كۆلك ههنه.
۳. ژماره ۹ ل رستهيا $27 = 9 \times 3$ دبژىنى؟ بو ژماره ۲۷.
۴. ژمارهيا ___ ژ دوو كۆلكان زيدهتر ههنه.

دنيابوون ژ شارهزايان Check Skills

ژمارهيين گونجاي بو خهملاندنا ئەنجامى دابهشكرنى بكاربينه.

$$37 \div 761 \quad 7$$

$$19 \div 296 \quad 6$$

$$22 \div 323 \quad 5$$

مهزئه يان بچووكه يان دروسته بو ههر خهملاندنهكى بنقيسه. پاشى دابهشيكه.

$$\begin{array}{r} 7 \\ 37 \overline{) 260} \end{array} \quad 10$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ 35 \overline{) 175} \end{array} \quad 9$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ 48 \overline{) 288} \end{array} \quad 8$$

بو ههر ژمارهيهكى بنقيسه خوبهش يان دابهش.

$$11 \quad 13$$

$$49 \quad 12$$

$$9 \quad 11$$

ههر ژمارهيهكى ب شيوهيى ليكدانا كۆلكين خوبهش بنقيسه.

$$50 \quad 16$$

$$42 \quad 15$$

$$28 \quad 14$$

۱۷. خشتهى تهمامبكه. يان \times د ههر لايكيشهيهكيڊا دانه.

۲۵۷۰	۳۲۴	۶۸۵	۵۵۲	
				ل سهره دابهش دبت
				ل سهره دابهش دبت
				ل سهره ۱۰ دابهش دبت

دنيابوون ژ شيكاركرنا پرسياران Check Problem Solving

۱۸. دكتور ههڤالى پهرتووكهك نقيسى، ژ ۴۵۰ لاپهران ۱۹ ههر دوو ژمارهيين نهديار د قى شيوازيدا چنه؟

۲, ۳, ۵, ۷, ۱۱, ۱۳, ۱۷, ۱۹, ۲۳, ؟

پيگهاتبوو. ههر پوژى ۱۳ لاپهر دنقيسين بو ماوى

۲۵ روژان. چهند لاپهره مابينه ههتا پهرتووكى

تهمامبكهت؟

بەرھەقبوون بۆ ئەزموونى
Standardized Test Prep

۶ كاروانى پەرتووكېن خۇد ۴ كۆمەلەياندا رېزىكرن. ھەر كۆمەلەيەك ۱۲ پەرتووك بوون. ۳ پەرتووك مان، ژمارىيا ھەمى پەرتووكان چەندە؟
 ۱۹ ۳۶ ۴۸ ۵۱

۷ كېژ ژمارە ژ چەندجاريژ ژمارە ۶ نېنە؟
 ۳۰ ۲۴ ۱۸ ۱۶

۸ كېژ ژمارە خۇبەشە؟
 ۱۵ ۱۴ ۱۲ ۱۱

۹ كېژ ژمارە نە ژ كۆلكېن ژمارە ۲۴؟
 ۹ ۸ ۶ ۳

۱۰ چەوا ژمارە ۴۲ ل سەر شېوھىي لېكدانا كۆلكېن خۇبەش دى نقىسى؟
 ۷ × ۴ × ۲ ۷ × ۲ × ۲
 ۷ × ۳ × ۲ ۷ × ۶

۱۱ كېژ ژمارە شيانا دابەشېوونى ل سەر ۵ نېنە؟
 ۱۱۲۰ ۷۵۵
 ۵۶۴۲ ۳۰۰۰۰

۱۲ نېزىككرنا ۳۹۴ ۳۷۲ بۆ نېزىكترىن دە ھ ھزار كېژكە؟
 ۳۸۰۰۰۰ ۳۷۲۰۰۰
 ۴۰۰۰۰۰ ۳۷۰۰۰۰

- ناھەرپۆكى ھەمىي بخوونە.
- دلنباھە ژ تېگەھشتنا پرسىارى.
- بەرسقا خۇ ساخبكە.

بەرسقا گونجاي دەوربەدە ژ راھىنانا ۱ ھەتا ۱۲ .

۱ شقانى ل سەر قەكۆلېنا خۇل قوتابخانى كاردكر ژ دەمژمىر ۳:۴۵ پ.ن ھەتا دەمژمىر ۵:۲۰ پ.ن. ئەو ماوھ چەندە؟

۱ ۱ د و ۲۵ خ
 ۲ ۲ د و ۲۵ خ
 ۳ ۱ د و ۳۵ خ
 ۴ ۲ د و ۳۵ خ

۲ باشتىرىن خەملاندن بۆ ئەنجامى لېكدانى

۹۸ × ۳۱ كېژكە؟

۳۰۰ ۳۰۰۰
 ۲۷۰۰ ۳۰۰۰۰

۳ كېژ ژمارى شيانا دابەشېوونى ل سەر ۱۰ نېنە؟

۵۰۰۵ ۱۷۶۰
 ۴۴۴ ۱۰۰۵

۴ ماوھ ل دابەشكرنا ۶۳ ÷ ۱۹ كېژكە؟

۳ ۶ ۹ ۴

۵ ۶۵۳ ÷ ۳۲ ؟

۲۰ ماوھ ۱۳ ۲۱ ماوھ ۱۹
 ۲۰ ماوھ ۱ ۳۰ ماوھ ۱۱

Write What You Know

ئەوا تو دزانى بنقىسە

- ۱۳ ۱۱۰ گەشتىاران دقىيان ب پاسان سەرەدانا
 ۱۴ ھەر دەھ چەندجاريژ نېكى يېن
 مۇزەخانا ھەقلىرى بکەن. ھەر پاسەكى ۳۲ گەشتىار
 ۶ بنقىسە؟ چ شىواز دبىنى؟
 ھەلدگرتن. چەند پاس دى گەشتىاران قەگوھىژن؟

بهندازه Geometry

گهلهك وه لات گرنگی ب
دروستكرنا پران ددهن بو
ساناهيكرنا هاتن و چوئي.
پراهه لاويستی ل سهر
رووباري ديجه ل شاري
بهغدا، ههر دوو ئاليين كهرخ
و روسافه پيگقه گريدهت.
روژانه هزاران په ياده و
ترومبيل ب سهررا دهر باز
دبن.

شيكاركرنا پرسياران جوړين
په يوه نديان د ناقبه را
راسته هيل و جوړين
گوشه ياندا كو تو دشپي د
وينه يدا ببيني بيژه.

پېژانينين خو ساخبكه Check what you know

ژ بو پشتر است ببي كو قوتابيان پېژانينين پيدفي بو في پشكي وهرگرتينه، في بهرپري بكارينه

Vocabulary زاراف

دهسته واژهيا گونجاى ژ ليستى ههلبزيره.

۱. هيلهكا نهچهميايه، ئهم دشين بو ههردوو ئاراستهيان دريژ بكهين.

۲. بهشهكه ژ راسته هيلهكي كو خالهكا دهستپيكي ههيه.

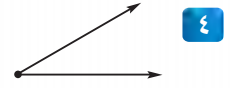
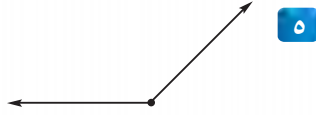
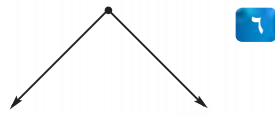
۳. دوو تيشكين هه مان خالا دهستپيكرنى ههبيت ؟ پيك دئين.

گوشه angle
راسته هيل Line
تيشك Half line (ray)
گوشه يا وهستاو
Right angle

پولينكرنا گوشهيان Indentify Angles

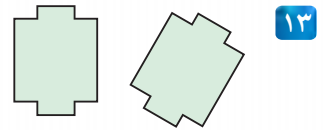
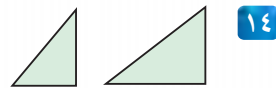
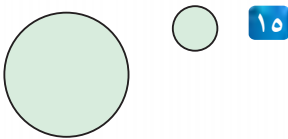
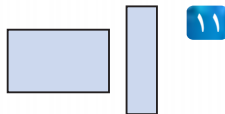
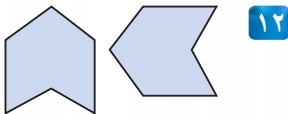
جوړى گوشه يي بيژه. بنقيسه وهستاو يان مهزنتر ژ وهستاو، يان

بچووكتر ژ وهستاو.

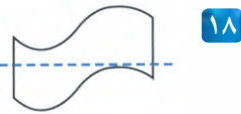
به اوردكرنا شيوهيپن نه اندازه يي Compare Figures (shapes)

ئهرى ئه فان ههردو شيوهيان هه مان سيمما ويقان هه نه؟ بنقيسه بهلى يان نهخير.

ژيكدواكرنا شيوهيپن هاوجي Symmetric Figures

ئهرى راسته هيللا شين دبه ته وهري هاوجيبوونى بو وينه؟ بنقيسه بهلى يان نهخير.

راسته هیل

Lines

فیڤیه

پیداچوونه کا بلهز

بهه ژمیره

$32 \div 115$ ٢ $18 \div 96$ ١

$21 \div 406$ ٤ $52 \div 643$ ٣

$46 \div 395$ ٥

زاراف Vocabulary

Line راسته هیل Point خال

Segment پارچه راسته هیل

Ray تیشک

دوو راسته هیلین ئیکدوبر

Two intersecting line

دوو راسته هیلین ته ریب

Two parallel line

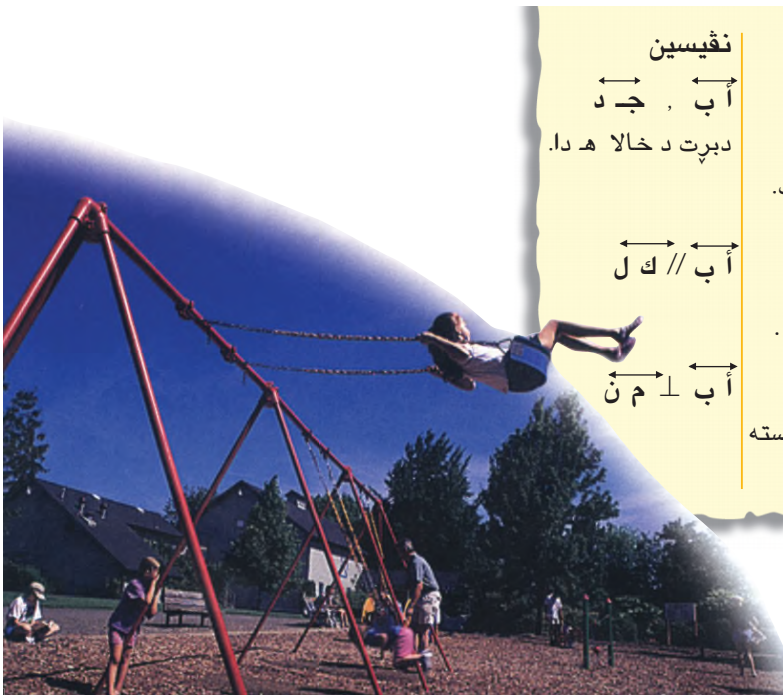
دوو راسته هیلین ستوون

Two perpendicular line

ئه ندازه ل ههمی جهانه ئهف زاراڤین ئه ندازه یی و چه مک دئینه بکارئینان بو وه سفا جیهانال دهورو به رین مه. پیناسه یان باش بخوونه، و ته ماشه ی وینه ی بکه و بزاقی بکه ژماره یا پارچه راسته هیلان دیار بکه ی.

زاراف و پیناسه	وینه	خواندن	نقیسین
خال جهکی دستنیشانگری دیار دکه ل جهکی.	أ	خالأ	خالی أ
راسته هیل هیله کا راسته ژ خالان پیکدئیت و بو هه ردوو ئاراسته یان دجت. هیل نه خالا دستپکی هیه و نه خالا دووماهی.	ك ل	راسته هیلا ك ل	ك ل
پارچه راسته هیل پارچه یه که ژ راسته هیله کی، خالا دستپکی و خالا دووماهی هیه.	ك ل	پارچه، راسته هیلا ك ل	ك ل
تیشک پارچه یه که ژ راسته هیله کی خالا دستپکی هیه.	ك ل	تیشکا ك ل	ك ل

• ئه فان پیناسه یان بخوونه. بزاقی بکه راسته هیلین ته ریب و راسته هیلین ئیکدوبر د وینه دا دیار بکه ی.

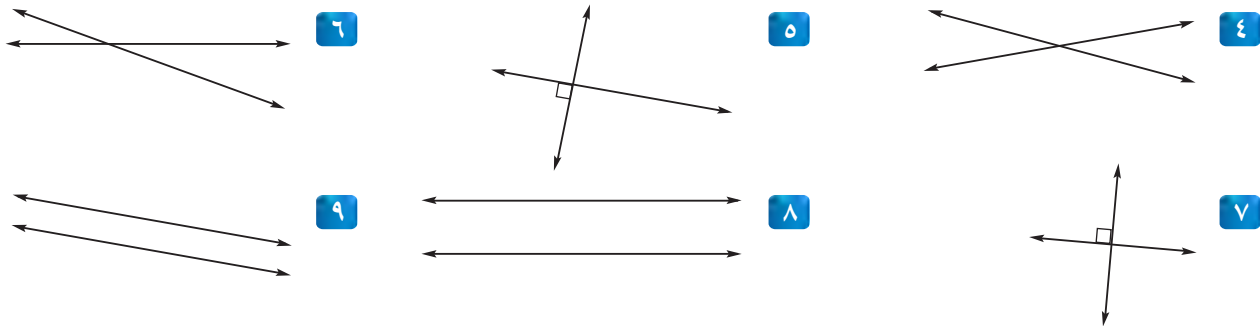
وینه	خواندن	نقیسین
دوو راسته هیلین ئیکدوبر ئیکدو دبرن د خاله کیدا	راسته هیلی أ ب راسته هیلی ج د دخاله دا دبرت.	أ ب , ج د دبرت د خالا ه دا.
دوو راسته هیلین ته ریب ئیکدو نابرن.	راسته هیلی أ ب ته ریبه بو راسته هیلی ك ل .	أ ب // ك ل
دوو راسته هیلین ستوون ئیکدو دبرن و ٤ گۆشه یین وه ستاو پیکدئینن.	راسته هیلی أ ب ستوونه ل سهر راسته هیلی م ل .	أ ب ⊥ م ن

په یوه ندى د ناقبره هردو راسته هیلاند چیه؟ بنقیسه ئیکدوبرن یان ته رین یان ستونن.

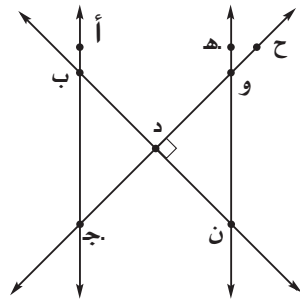

راهینان وشیکارکنا پرسیاران

په یوه ندى د ناقبره هردو راسته هیلاند چیه؟ بنقیسه ئیکدوبرن یان ته رین یان ستونن.

وینه یی بهرامبر بکارینه بو شیکارکنا راهینان ژ ۱۰ هتا ۱۶.

- ۱۰ خاله کی بیژه. ۱۱ دو راسته هیلان بیژه.
- ۱۲ تیشکه کی بیژه. ۱۳ دو راسته هیلین ته ریب بیژه.
- ۱۴ دو راسته هیلین ستون بیژه. ۱۵ دو راسته هیلین ئیکدوبر بیژه.

۱۶ ۳ پارچه راسته هیلان بیژه کو خالا د ب خوځه بگرن.

هر پارچه راسته هیله کی ب دریزیا دای وینه بکه.

۱۷ ب ج، ۳ سم ۱۸ ا ب، ۲ سم

۱۹ دروسته یان شاشیه؟ دو راسته هیلین ستون ۲۰ کا شاشی؟ دارا دبیزیت: همی دو

راسته هیلین ئیکدوبر ستونن. شاشیا دارا شلوځه بکه. شیویه کی وینه بکه بو روکنا ئه فی شاشی.

پیداچوون و بهر هقبوون بو نهموونی

۲۴ $490 - 500$ ۲۵ $5 \div 804$

۲۶ بهرهقبوون بو نهموونی خانه یا رهنوسی ۹ د ژماره

۳۹۰۲۸۱۷ کیژکه؟

- ا هزاران ج سده هزاران
- ب ده هزاران د ملیونان

۲۱ ۴۵ ب شیوه یی لیکدانا ژماره یین خو به ش بنقیسه.

۲۲ $16 = 8 \div \square$

۲۳ ئه نجامی لیکدانا دو ژماره یان ۴۵، و سه رجه می وان ۱۸. ئه وچ ژماره نه؟

گۆشه

Angles

فیریه

پیداچوننه کا بلهز

بنقیسه خوبهش یان دابهش.

۶	۲	۱۷	۱
۴۵	۴	۳۱	۳
		۲۲	۵

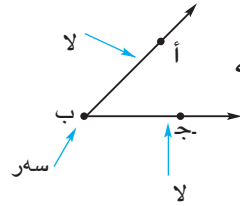
زاراف

Right angle **گۆشه یا وهستاو**

Obtus angle **گۆشه یا فهکری**

Acute angle **گۆشه یا تیژ**

Vertex **سهر** Side **لا**

تیبینی بکه کو پیتا هیما یا سهری گۆشی ههردم دکه فته نیقه کی و چیدبیت ئەو بتنی بکاربیت بۆ دهرپرینا گۆشی.

گۆشه گۆشه ژ دوو تیشکان پیکدهیت کو هه مان خالا دهستپیکرنی ههیه. دبیزنه هه ر ئیکی ژ وان ههردو تیشکان لایی گۆشی ودبیزنه خالا دهستپیکرنی سهری گۆشی.

خواندن نقیسین
گۆشه یا $\widehat{أ ب ج}$ $\widehat{أ ب ج}$
گۆشه یا $\widehat{ج ب أ}$ $\widehat{ج ب أ}$
گۆشه یا $\widehat{ب}$ $\widehat{ب}$

چالاکي

ب دهستی

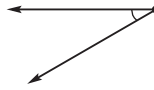
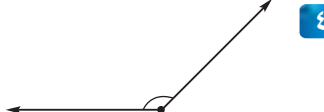

پارچه کاغه زهکی دوو جار ان فه چه مینه هه تا گۆشه یه ک ب دهست ته بکه فیت، وهکو یا دیار د وینهیدا. ئەو گۆشه یا ب دهست ته که فته دبیزنی **گۆشه یا وهستاو**.

گۆشه یا ب دهست ته که فته بکاربینه دا دیار بکه می کیژ فان گۆشه یان وهستاوه.

جورین گۆشه یان مهزنییا گۆشی یا گریدایه ب رادی فهکرنا ههردو لایین ویقه.

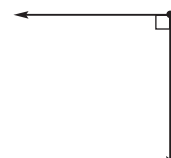

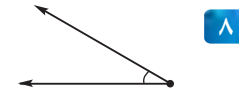
<p>گۆشه یا فهکری مهزنتره ژ گۆشه یا وهستاو.</p>	<p>گۆشه یا تیژ بچووکتره ژ گۆشه یا وهستاو.</p>	<p>گۆشه یا وهستاو ه گۆشه یین وهستاو د چارگۆشیدا هه نه.</p>
---	--	---

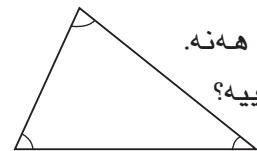

جۆرى گۆشى چييه؟ بنقيسه وهستاو يان تيژ يان فهكرى.

- ۱ گۆشهيهك ژ لاپهري پهرتووكى. ۲ گۆشهيا سهري سيگۆشهيهكي ريك.
- ۳ ۴ ۵

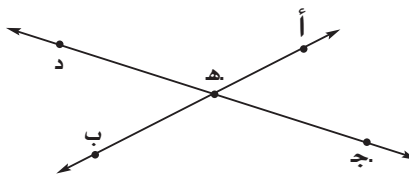
راهينان و شيكاركرنا پرسياران

جۆرى گۆشى چييه؟ بنقيسه وهستاو يان تيژ يان فهكرى.

- ۶ ۷ ۸

- ۹ ۳ گوشه د ئەقى سيگۆشيدا ههنه. جۆرى هه ر ئيكي ژ وان چييه؟
- ۱۰ چهند گوشهيين فهكرى د ئەقى سيگۆشيدا ههنه؟

- ۱۱ چهند گوشهيان تو دشىي د ئەقى لاکيشيدا ببيني؟
- ۱۲ چهند گوشهيان تو دشىي د ئەقى شيوهيدا ببيني؟ جۆرى هه ر ئيكي ژ وان چييه؟

- ۱۳ ب هوورى تهماشهى وينهيي بهرامبهركه. ناقى گۆشهيهكا تيژ بنقيسه. چهند گوشهيين تيژ دبيني؟ ناقى گۆشهيهكا فهكرى بنقيسه.

بيداچوون و بهرههقبوون بو ئەزموونى

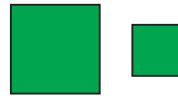
- ۱۴ 6×542 ۱۵ $4 \times (4 + 3)$
- ۱۶ پارچهيان چهنده؟ $6435 + 797 + 285$
- ۱۷ شاهۆ ۳ پيتزا داخوازكرن. هه ر پيتزايهك يا دابهشكرى بو بو ۸ پارچهيان. ژمارهيا ههمى پارچهيان چهنده؟
- ۱۸ ژمارهيهكا خوبهش بيژه بكهفته د ناقبهرا ۲۵ و ۳۰ دا.
- ۱۹ بههايي رهنوسى ۸ د ژماره 42378674 كيژكه؟
- ا 800000 ب 8000 ج 80000 د 8300

جووتبوون و هاوشیوہبوون

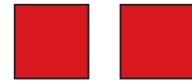
Congruence (identical) and Similarity

فیڑیہ

سیما و پیقان شیوہیئن جووت ئەو شیوہنہ کو ہمان پیقان و سیما ہنہ. مہرج نینہ ئەو شیوہ د باریدا وک ئیک بن ہتا جووت بن. تو دشیی شیوہیکى بلقینی بۆ لایى شیوہیى دی ہتا دلنیابی کو ہردوو شیوہ جووتن.

نہ جووتن

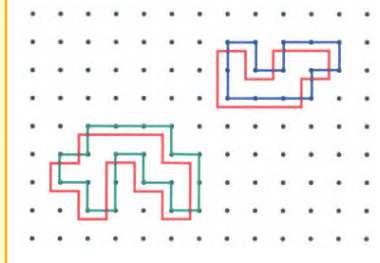
جووتن

چالاکى ۱

کەرستە: کاغەزەکا خالدار، راستە، مەقسە.

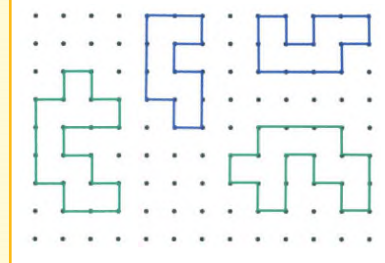
پینگاڤا ۲

شیوہیکى ژ ہەر جووتەکی بېرہ و بلقینہ بەرەف شیوہیى دی دا دلنیابی ژ جووتبوونا وان.

پینگاڤا ۱

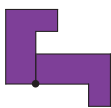
ہەر جووتەکی ژ شیوہیئن خواری ل سەر کاغەزا خالدار کۆپی بکە.

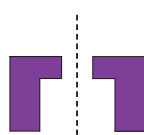
جھگوہۆرین ریکە بکار دەیت بۆ قەگواستنا شیوہیکى ژ جھەکی بۆ جھەکی دی. جوړین جھگوہۆرینی سینہ: **پراکیشن** و **وینەدانەوہ** و **زفراندن**.

نمونه

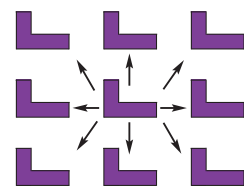
زفراندن لڤاندنا شیوہی ل دۆر خالەکی.

وینەدانەوہ لڤاندنا شیوہی ل دور راستەھیلەکی.

پراکیشن لڤاندنا شیوہی بۆ جھەکی نوی

پیداچونەکا بلەز

۴ ۵ ×	۲	۹ ۶ ×	۱
۱۰ ۱۰ ×	۴	۸ ۷ ×	۳
		۸ ۶ ×	۵

زاراڤ

شیوہیئن جووت

Congruent figure

شیوہیئن هاوشیوہ

Similarity figure

جھگوہۆرین

Tranformation

پراکیشن

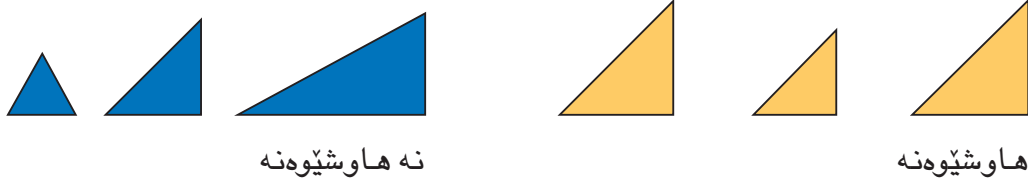
وینەدانەوہ

Inverse(Flip)

شیوه‌یین هاوشیوه Similarity figures

دهمی تو شیوه‌یه‌کی مه‌زن بکه‌ی یان بچووک بکه‌ی، ئەو شیوه‌یی ب دەست ته دکه‌قیت هاوشیوه‌یه دگهل شیوه‌یی بنه‌رته‌ی.

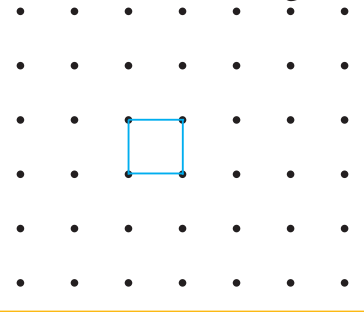

چالاک‌ی ۲

که‌رسته: کاغه‌زین خالدار ب سه‌نتیمه‌تران، راسته، مه‌قس.

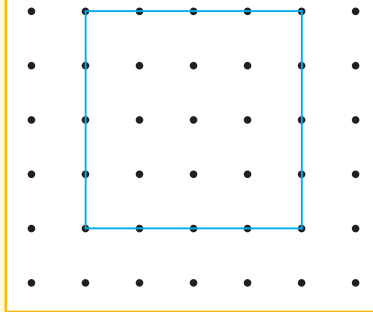
پینگا‌فا ۳

چارگۆشه‌یا بنه‌رته‌ی بچووک‌بکه‌ ب بچووک‌کرنا دریزیا لایئ وی بو نیقه‌کی.

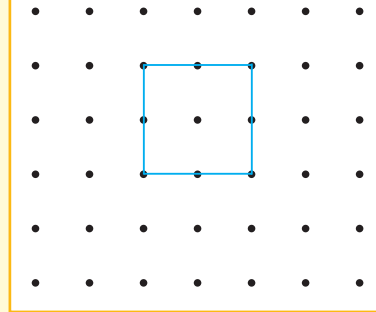
پینگا‌فا ۲

چارگۆشه‌یا بنه‌رته‌ی مه‌زنبکه‌ ب مه‌زکرنا دریزیا لایئ وی دوو جارن.

پینگا‌فا ۱

چارگۆشه‌یه‌کی ل سه‌ر کاغه‌زا خالدار وینه‌ بکه، دریزیا لایئ وی ۲ سم بیت.

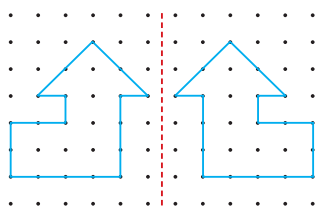
• هه‌رسی چارگۆشه‌یین ته ب چ هاوشیوه‌نه؟ ب چ ژیکجودانه؟

ساخ‌بکه

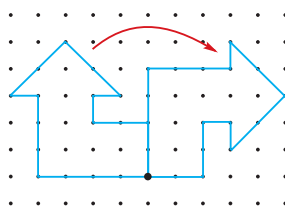
۱ سیگۆشه‌یه‌کی وینه‌ بکه. سیگۆشه‌یه‌کا دی وینه‌ بکه هاوشیوه‌ بیت و نه جووت بیت ل گهل سیگۆشه‌یا ئیکی.

دیار بکه چه‌وا هه‌ر شیوه‌یه‌ک هاته لقاندن بنقیسه

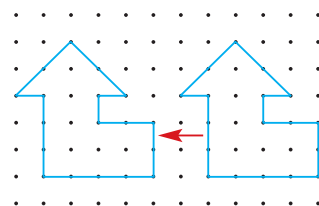
پاکیشان یان وینه‌دانه‌وه یان زقراندن.

۴

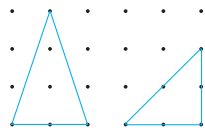

۳

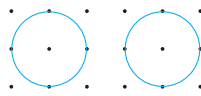

۲

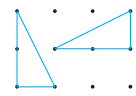
تو چ دبیژی بو فان هردو شیوهیان؟ بنقیسه جووتن یان هاوشیوهنه یان نه چو ژ وانن.

۷

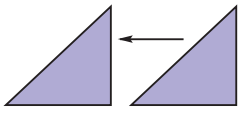
۶

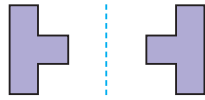
۵

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

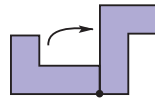
هر شیوهیهک چهوا هاته لقاندن؟ بنقیسه راکیشان یان وینهدانهوه یان زفراندن.

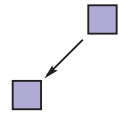
۱۱

۱۰

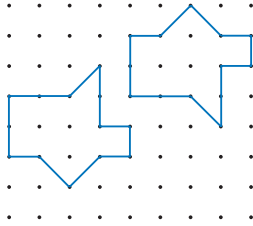

۹

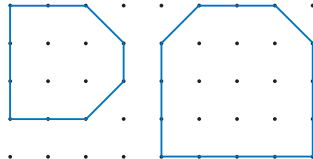

۸

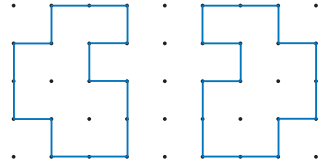
تو چ دبیژی بو فان هر دو شیوهیان؟ بنقیسه جووتن یان هاوشیوهنه یان نه چو ژ وانن.

۱۴

۱۳

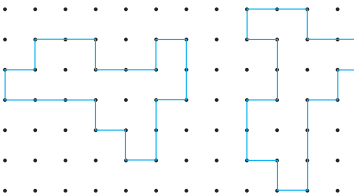

۱۲

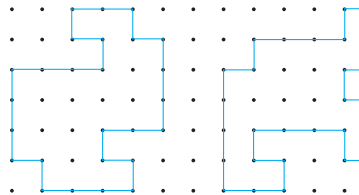
هر جووتهکی ژ نه فان شیوهیان ل سهر کاغهزهکا خالدار کوپیکه.

شیوهیهکی ژ هر جووتهکی بیره، و بلقینه دا دلنیابی ژ جووتبونوا وی دگهل شیوهیی دی ژ جووتی.

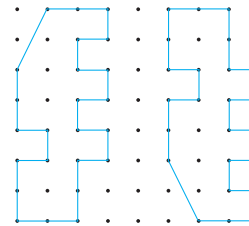
نهری هردو شیوه جووتن یان نه؟

۱۷

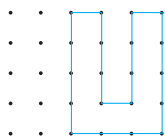
۱۶

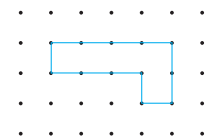
۱۵

هر شیوهیهکی ل سهر کاغهزهکا خالدار کوپیکه.

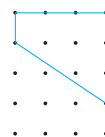
پاشی هندک شیوهیان وینهبکه بکارئینانا راکیشانی یان وینهدانهوه یان زفراندنی.

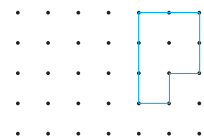
۲۱

۲۰

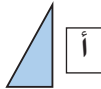
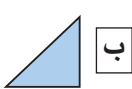

۱۹

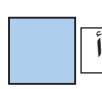
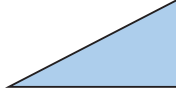

۱۸

شیوهیی هاوشیوه ل گهل شیوهیی دایی کیژکه؟ ا یان ب یان ج دهوربد. شلوقهبکه.

۲۳

۲۲

پرسیار چییه؟ ماموستا په خشانې وینه یی بهرام بهر وینه کر. قوتابیان به رسف دا و گوتن وینه دانه ویه.

پیداچوون و بهر هه قبوون بو نه زموونی

۳۲ بهر هه قبوون بو نه زموونی نا هه راستا نه فان ژماره بیان

۸۸، ۸۴، ۷۵، ۶۰، ۹۳ کیژکه؟

۸۰ [ا] ۸۴ [ب] ۸۷ [ج] ۹۰ [د]

۳۳ بهر هه قبوون بو نه زموونی قیانی په رتو وکهک ب ۴۹ سه

دیناران کرپی و کراسهک ب ۱۲۵ سه

دیناران. فروشیار چه ند دراقی ژ جورئ سه

دیناری دی بو فه گه رینیت، هه کهر قیانی

دو پارچه یین دراقی ژ جورئ ۱۰ هزار

دیناری بده ته فروشیاری؟

[ا] ۵۱ سه دیناری [ب] ۲۶ سه دیناری

[ب] ۲۵ سه دیناری [د] ۱۲۶ سه دیناری

۲۵ ۵۳ × ۱۱۸

۲۷ سارایی گوته دهیکا خو، پشتی ده مژمیره کی و

دهه خوله کان نه ز دی فه گه ریم. پشتی چند

خوله کان سارا دی فه گه ریت؟

۲۸ ۲۱ × ۷

۳۰ شونی ۴۵ هزار دینار پتر ژ جولیتی

هه بوون. هه که شونی ۱۳۹ هزار دینار

هه بن، جولیتی چند هزار هه نه؟

۳۱ ۵ × ۲ × ۵

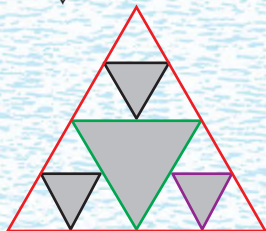
گوشه یار پونا کبیران

شیکار کرنا پرسیاران

Thinker's Corner

هاوشیوه بوونا خوئی Identical similarity دبیزنه هندهک شیوه یان هاوشیوه یین خوینی. شیوه دی بیته هاوشیوه یی خوئی هه کهر پیکه اتبیت ژ هندهک شیوه یین بچو وکتر کو هاوشیوه بن دگه ل شیوه یی بنه رتی.

۱ ۳ وینه یان بکیشه و بیره وه کی شیوه یی بهرام بهر.

۲ پیکه لسقه بکه، سه ری دانه ل سه ر سه ری، ل سه ر کاغه زه کا مه زن. شیوه یی نوو

دی دیار بیت هاوشیوه دگه ل سیگوشه یا بنه رتی، لی ژ نه وی مه زنتره.

۳ تیمه کی دگه ل دو هه قالین خو پیکبینه. هه رسی شیوه یین هه وه وینه کرین پیکه لسقه بکه، سه ری دانه ل

سه ر سه ری، ل سه ر کاغه زه کا مه زن، دا سیگوشه یا مه زنتر یا هاوشیوه دگه ل سیگوشه یا بنه رتی ب ده ست هه وه بکه فیت.

۴ نوکه سه که نه نجامی. چه وا هاوشیوه بوون ل ناقه را شیوه یی مه زن و شیوه یی بنه رتی دی دیار بیت؟

شیوه‌یین هاوجی

Symmetric Figures

فیربه

نیف ب نیف هندك شیوه‌یان هاوجی‌بوونا چه‌قی هه‌یه یان هاوجی‌بوونا ته‌وهری یان هه‌ردوو هه‌نه.

ئه‌قی شیوه‌ی ل دۆر خالا ناهه‌راستی بزقپینه. شیوه وه‌كو خو دياردبیت پشتی نیف خولی بهیته زقراندن. ئه‌قی شیوی هاوجی‌بوونا چه‌قی هه‌یه.

ئه‌قی شیوه‌ی ل دۆر راسته‌هیلا کی‌شای بجه‌مینه، هه‌ردو نیقیین وی دئ جووتبن. هاوجی‌بوونا ته‌وهری د شیوه‌یدا هه‌یه. هندك شیوه‌یان پتر ژ نیک ته‌وهری هاوجی‌بوونی هه‌یه.

• کیژ ژ هه‌ردو شیوه‌یین سه‌ری هاوجی‌بوونا چه‌قی و هاوجی‌بوونا ته‌وهری تی‌دا هه‌یه؟

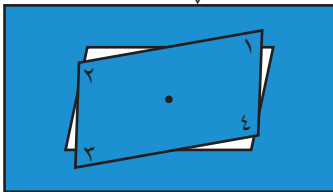
چالاکي

كه‌رسته: كاغه‌زه‌كا چارگو‌شه كو لاتهریبه‌ك دگه‌ل خالا ناهه‌راستی ل سه‌ر هاتبنه وینه‌كرن، ده‌مبوسه‌ك، مه‌قه‌س.

پینگا‌فا ۳

شیوه‌ی ل دۆر خالا ناهه‌راستی نیف خولی بزقپینه.

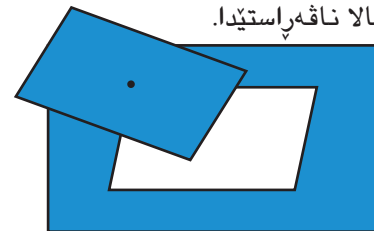
پینگا‌فا ۲

گو‌شه‌یین شیوه‌ی ناقبكه ۱، ۲، ۳، ۴.

پینگا‌فا ۱

شیوه‌ی بیره، و ده‌مبوسی بكه د خالا ناهه‌راستی‌دا.

- ئه‌ری شیوه‌ هاته جهی خو پشتی نیف خولی هاتیه زقراندن؟
- ئه‌ف چالاکیه کیژ جوری هاوجی‌بوونی ديار دكه‌ت؟

ساخبه

۱ نیف شیوه‌یه‌کی وینه بكه.

شلو‌قه بكه چه‌وا تو دشیی ئه‌وی وینه‌ی ته‌مامبكه‌ی كو ته‌وهری هاوجی‌بوونی هه‌بیت.

جوړی ھاوجیبوونی چیه؟ بنفیسه ھاوجیبوونا چقی یان ھاوجیبوونا تهوری یان ھردو.

۵

۴

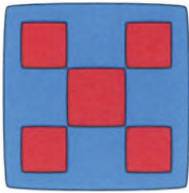
۳

۲

راھینان وشیکارکنا پرسیاران

بنفیسه ھاوجیبوونا چقی یان ھاوجیبوونا تهوری یان ھردو.

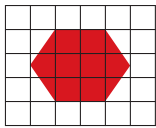
۸

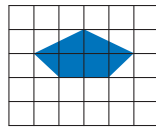
۷

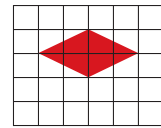
۶

۱۱

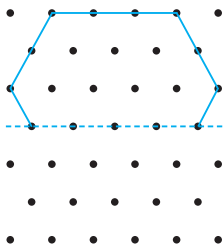
۱۰

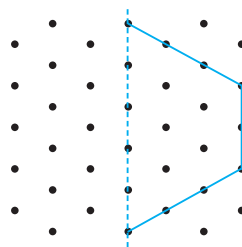
۹

ئەقان شیوہیان ل سەر کاغەزەکا خالدار کوپیکە.

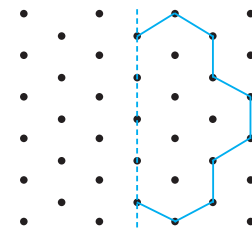
وینەھی تەمامبکە کو ئەو هیلا خالدار ببیتە تهوری ھاوجیبوونی.

۱۴

۱۳

۱۲

۱۶ ھزر د پیتا N یا ئینگلیزیدا بکە. ئەقی پیتی

ھاوجیبوونا چقی ھیه. ھولبدە ۳ پیتین دی
بیئ ئینگلیزی ببینی کو ھاوجیبوونا چقی ھبن.

۱۷ ل پیتەکا ئینگلیزی بگەرە کو ھاوجیبوونا چقی

و ھاوجیبوونا تهوری د ھمان دەمدا ھبیت.

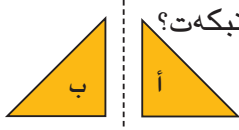
۱۵ ھزر د پیتا A یا ئینگلیزیدا بکە. ئەقی پیتی

ھاوجیبوونا تهوری ھیه. ھولبدە ۵ پیتین دی
بیئ ئینگلیزی ببینی کو ھاوجیبوونا تهوری

ھبن.

پیداچوون و بەرھەقبوون بو ئەزموونی

۲۲ سەرھەقبوون بو ئەزموونی کیرژ جھگوھۆرین د شیت شیوہیی (أ)

دگەل شیوہیی (ب) جووتبکەت؟

۱ ا راکیشان

ب وینەدانەوہ

۱۹ $\square = 178 + 430$

۱۸ $\square = 143 \times 56$

۲۰ $= 7 \ 112$

۲۱ $\square = 6 \div (9 \times 8)$

بازنه Circle

فیریه

پیداچوننه کا بلهز

بهنه ژمیره

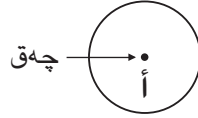
۱ $5 \div 305$ ۲ $5 \div 805$

۳ $8 \div 608$ ۴ $2 \div 506$

۵ $3 \div 708$

زاراف

چيوي بازني Circumference	نير Diameter	بازنه Circle
نيقتير Radius	ژي Chord	چهق Centre
	فرجال Compas	فرجال Centre

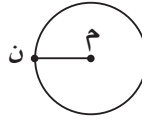
بازنه ئەو هيللا چهماي و گرتيه كو پيكدهييت ژهمي خالين ههمان دورى ههبن ژ خالهكا نهگور دبيژني چهقي بازني.

فرجال ئەو ئاميرئ بو وينهكيشانا بازنان بكاردهييت.

دانهيين بازني

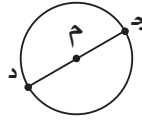
ههر پارچه راستههيلهك چهقي بازني ل گهل خالهكي ل سهر بازني بگههينيت ئيك دبيژني نيقتير.

درژييا نيقتيري
يهكسانه ل گهل
نيق درژييا تيري.

نيقتير: م ن

ههر ژييهك د چهقي بازني را بيوريت دبيژني تير.

تير: ج د

ههر پارچه راستههيلهك دوو خالين بازني بگههينت ئيك دبيژني ژي.

ژي: ا ب

چيوهي بازني درژييا وي دوريهيه ئەوا بازني دهورددهت.

چالاکي

كهرسته: دهزي، راستهيي پيقاني، ئامانهكي خپ.

پينگاقا ۳

بازني ئاماني وينه بكه. تيرهكي بازني وينه بكه و درژييا وي بپيشه.

پينگاقا ۲

راستهي بكاربينه بو پيقانا درژييا دهزي. درژييا دهزي، چيوي بازني يه.

پينگاقا ۱

دهزي خول دور ئاماني بئالينه و ئەوي مايي ببه.

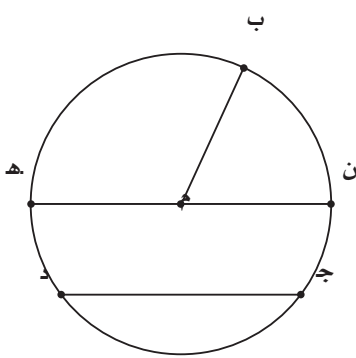
درژييا تيره و چيوهي تومار بكه.

بازنه	تیر	چیوهی خه ملاندی
ا	۲ سم	۶ سم ب نیژیکی
ب	۳ سم	۹ سم ب نیژیکی
ج	۴ سم	۱۲ سم ب نیژیکی
د	۵ سم	۱۵ سم ب نیژیکی

هزرا خوه د پیژانینین ل سهر ۴ بازنین دختهدا بکه. ئه ری تو پیه ونیدییه کی د ناقبه را چیوهی و تیریدا دبینی؟
چیوه ۳ جارن ته مهت تیرییه ب نیژیکی.
هه کهر تو بشی تیری بیقی، تو دی شی چیوهی بخه ملینی.
هه کهر دریژیا تیری ۸ سم بیت. چیوه دی بیته ۲۴ سم ب نیژیکی.

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

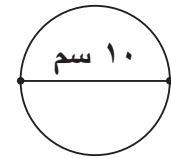
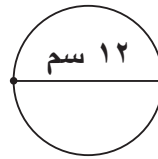
- شلو فیه بکه چهوا تیری بازنه کی دی ئینه دهر هه کهر دریژیا نیقتیری ۳ سم بیت. بازنه کا چه کی وی م و نیقتیری وی ۲ سم وینه بکه. ئه قین دهین ل سهر بازنی دیار بکه.
- نیقتیر: م ک ۳ ژئ: ج د ۴ تیر: ا ب

وینه ی بهرام بهر بکارینه بو شیکارکنا راهینان ژ هتا ۸.

- ناقین ئه فان دانه یان بنقیسه: ن ه، ج د، م ب، م ن
- چه کی بازنی دبته خالا _____؟
- خالین ل سهر بازنی بیژه.
- هه کهر دریژیا م ه، ۲ سم بیت. دریژیا م ن، م ب، م ن، چه نده؟

چیوهی بخه ملینه.

- ۱۲ **کا شاشی؟** جیهانی تیری بازنه کی پیا، دیت دریژیا وی ۸ سم. جیهانی چیوهی بازنی ب ۶ سم خه ملاند. جیهانی شاشی ل کویفه کر؟ بهرسقا دروست بنقیسه.
- ۱۳ **دوره نجام** شه مالی ۱۰ جارن ل دور گوره پانه کا بازنه ی غاردا کو نیقتیری وی ۲۶ م بو. ئه و دوریا شه مالی بری چه نده ب نیژیکی؟

پیداچوون و به ره قبوون بو ئه زمونی

۱۸ بهره قبوون بو ئه زمونی کیژ دهسته واژه باشته بو و سفکرنا

هه ردو میلین ده مژمیری؟

- ا ستوونن ب ته ربین
ج فه کرینه د ئیکدو برن

۱۴ $۳ \div ۶۶$ ۱۵ $۵ \div ۴۹$

۱۶ ژماره پینج سه د هزار و سیه ب شیوهی

ره نووسی بنقیسه.

۱۷ ژماره پینج هزار و دو سه د و سیه و چار ب

شیوهی دریژی بنقیسه.

پۆلینکرنا سیگۆشه یان

Classify triangles

فیڤیه

سیگۆشه، سیگۆشه: سیگۆشه ل دووف دریژیا لایین وان دئینه پۆلینکرنا.

پیداچونهکا بلهز

ژ ٣٠٠ مئ ده ربکه

٢٣٨	٢	١٥٨	١
٢٠٩	٤	١٦٣	٣
		١٧٩	٥

زاراف

سیگۆشه یی لا یهکسان

Equilateral triangle

سیگۆشه یی دوو لا یهکسان

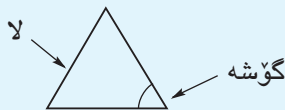
Isoscale triangle

سیگۆشه یی لا جودا

Scalene triangle

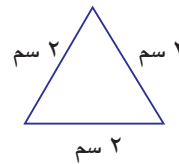
ل بیرا ته بیت

سیگۆشی ٣ لا و ٣ گوشه هه نه.

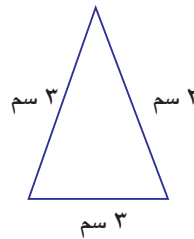
سیگۆشه یی لا یهکسان (ریک)

٣ لایین جوت هه نه.

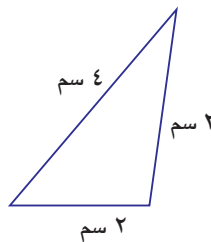
سیگۆشه یی دوو لا یهکسان

دوو لایین جوت هه نه

سیگۆشه یی لا جودا چو لایین

جوت تیدا نینن.

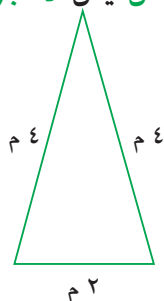

• راما نا لایین جوت چیه؟

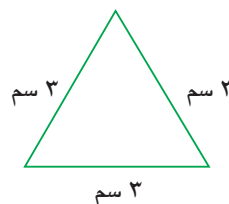
ساخکه

١ شروفه بکه جودا هیا د ناقبه را سیگۆشه یی ریك و سیگۆشه یی دوو لا یهکسان و سیگۆشه یی لا جودا دا.

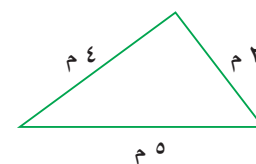
جۆری سیگۆشی چیه؟ بنقیسه لا یهکسان یان دوو لا یهکسان یان لا جودا .

٤

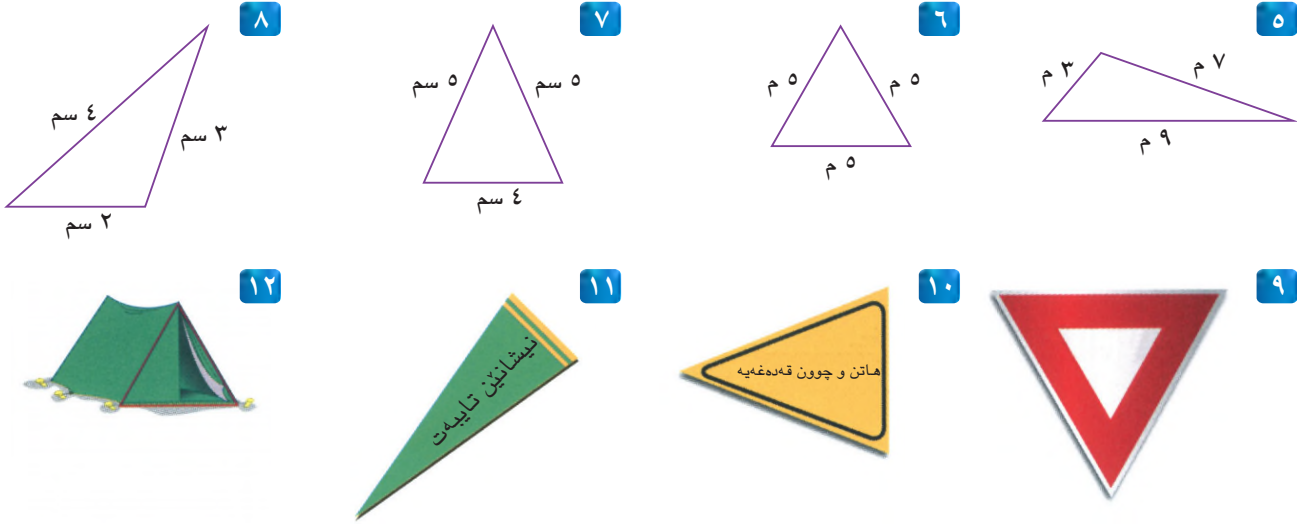
٣

٢

راھبەن ۋە شىكاركرنا پرسىياران

جۆرى سىڭوشى چىيە؟ بنقىسە لا يەكسان يان دوو لا يەكسان يان لا جودا .

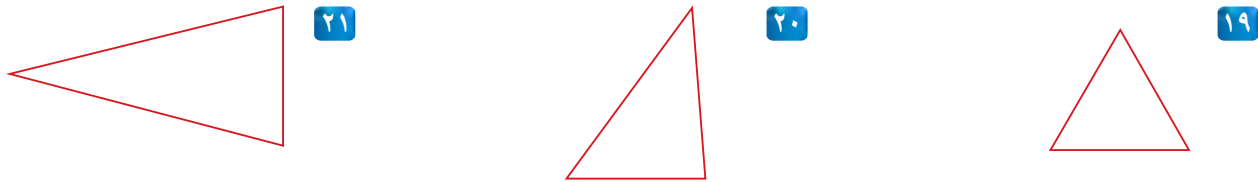

جۆرى سىڭوشى چىيە؟ بنقىسە، لا يەكسان يان دوو لا يەكسان يان لا جودا.

- ۱۳ ۱۲ م، ۱۲ م، ۱۲ م ۱۴ ۹ سم، ۷ سم، ۴ سم ۱۵ ۱۳ كم، ۱۳ كم، ۸ كم
۱۶ ۶ سم، ۱۴ سم، ۱۴ سم ۱۷ ۴۳ كم، ۴۳ كم، ۴۳ كم ۱۸ ۲۹ م، ۲۸ م، ۶ م

راستەيى سەنتىمەترى بكارىنە بۇ پىقانا لايان.

بنقىسە لا يەكسان يان دوو لا يەكسان يان لا جودا .

- ۲۲ من ۳ لا ۳ گوڭشە ھەنە. دوو لايان ھەمان درىژى ۲۳ بنقىسە پرسىيارەكى ل سەر
ھەيە، ويى سىي ژ ھەردووان كورتترە. ئەز كىژ
جۆرى سىڭوشىمە؟
ھارىكاريا دىياركرنا جۆرى سىڭوشى بكن.

پىداچوون ۋە بەرھەقبوون بۇ ئەزموونى

- ۲۴ ھەكەر بشىي ۶۰ پاكىتان ل سەر رەفكان دانى،
تە پىتقى ب چەند رەفكان ھەيە بۇ دانانا ۱۴۴
پاكىتان؟
۲۵ ئازاد ۸ كلم پوژانە پايىسكلا خۇ دھاژووت ۋ بۇ
دەمى ۱۵ پوژان. ئەو دوورىيا ئازادى برى چەندە؟
۲۶ ۳۶۲ ۲۷ ۲۳۵
۲۸ بەرھەقبوون بۇ ئەزموونى
ناقەرەستا ئەقى كۆمەلەيا
ژمارەيان ۱۲، ۱۴، ۱۴، ۹، ۱۴، ۸، ۱۲
كىژكە؟
۱۴ [أ] ۱۲ [ب] ۸ [ج] ۵ [د]

دانه بيريك

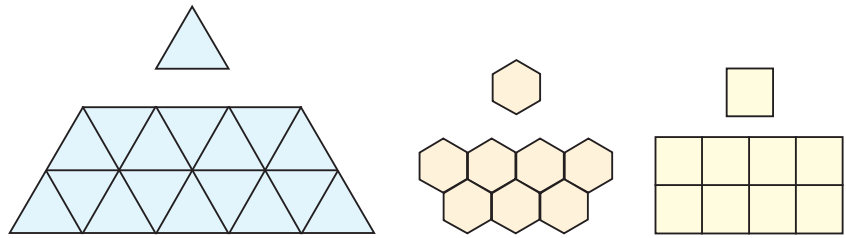
Tessellation

فيرييه

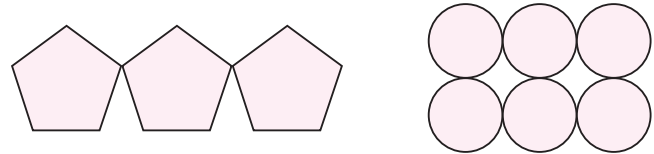
ئەندازە د خزمەتا ھونەريدا ھونەرمەندى ئەلمانى (ئيشەر) گەلەك تابلويىن ھونەرى دروستكرن ب خرقەكرنا شيوھيان ب ريكەكا تايبەت.

دەمى ھندەك شيوھيان ب پەخ ئيگقە ددانين بۇ داپوشينا پروبەرەكى ويى بوشايى دناقبەرا وندا ھەبىت، دى بيژين ئەوان شيوھيان رووبەرەك داپوشى و دىبژنە ئەوى شيوازي ژ ئەوان شيوھيان پيگھاتي دانه بيريك بۇ پروبەرى. تو نەشيى ھەمى جورين شيوھيان بكاربىنى بۇ داپوشينا رووبەرەكى.

بۇ نمونە تو دشيى ئەقان شيوھيىن ل خوارى بكاربىنى بۇ دانه بيريكى.

بەلى تو نەشيى ئەقان شيوھيىن ل خوارى بكاربىنى بۇ دانه بيريكى.

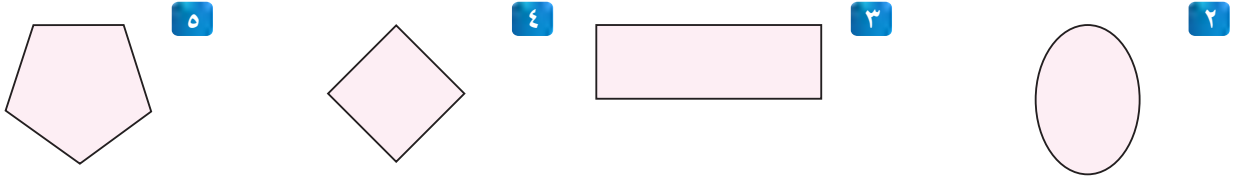
• ناقى ئەوان شيوھيان بيژە ئەويىن ھونەرمەند(ئيشەر) بكارئىناين د تابلويىا بەرامبەردا ؟ ئەرى تو دشيى ئەقان شيوھيان بكاربىنى بۇ دانه بيريكى؟ شلوقة بكة.

ژ بىر نەكە تو نەشيى ھەمى جورين شيوھيان بكاربىنى بۇ داپوشينا(نخافتنا) پروبەرەكى.

ساخبە

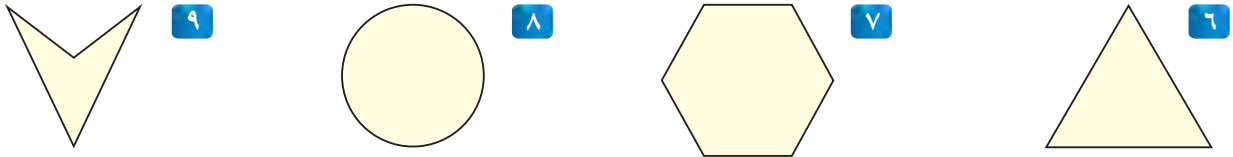
۱ شلوقة بكة بۇچى تو نەشيى بازنان بۇ دانه بيريكى بكاربىنى.

ئەرى شېۋەيىن دىن گونجايىنە بۇ دانەبەرىكى؟ بنقىسە بەلى يان نەخىر .

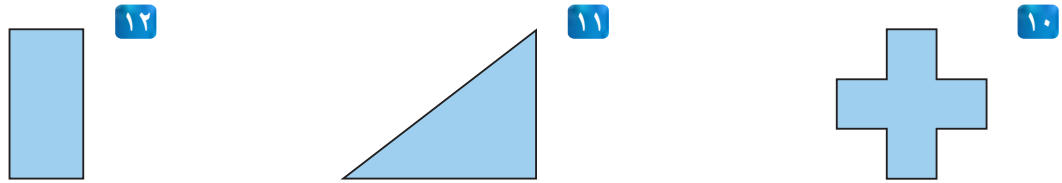

راھىتان و شىكارنا پرسىاران

ئەرى شېۋەيىن دىن گونجايىنە بۇ دانەبەرىكى؟ بنقىسە بەلى يان نەخىر .

ھەر شېۋەيەكى وىنەبەكە و بېرە. ھەمى شېۋەيان بكارىنە بۇ دانەبەرىكى، تو دىشى وىنەيان رەنگبەكى.

ئەرى شېۋەيى ل خوارى دانەبەرىكى پىكدىنت ۱۴ بنقىسە بۇچى تو نەشى شېۋەيى ل شلۇقە بکە. بۇچى؟
خوارى بۇ دانەبەرىكى بكارىنى؟

۱۵ قوبادى دقييا ۶ پىنقىسان بکريت. فروشىارى ئىكى داخوازا ۱۲۰۰ دىناران ژ قوبادى کر بۇ ھەمى پىنقىسان. فروشىارى دووى داخوازا ۱۵۰ دىناران کر بۇ ھەر پىنقىسەكى. قوباد ژ کىژ فروشىارى بکريت باشتەر؟ شلۇقەبکە.

پىداچوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

۲۰ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى
شېۋەيى رەنوسى بۇ ژمارەيا دىتت
چىيە؟ $۲ + ۵۰۰ + ۳۰۰۰۰$
ج ۳۰۵۰۲ ا ۳۵۲
د ۳۵۰۰۲ ب ۳۵۰۲

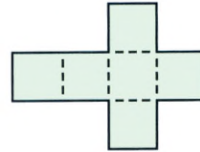
۱۶ ۴۳ ۱۷ ۳۲ ۱۸ ۱۵
 ۱۱ ۲۸ ۵۹
 $۲۷ +$ $۱۶ +$ $۱۵ +$
۱۹ $۳۸ + ۲۴ + ۲۸$

راخستنا تهنين ئەندازەى

Nets For Solid Figures

فېرېه

راخستن شېۋەيەكى پۈتتەختە، ئەم دىشېن قەچەمىنن دا تەنەكى ئەندازەى پېكېنيت.

راخستنا شەشپالۋى

شەشپالۋى

تو دىشى سندوقەكا قالا ژ كاغەزا بەيژ (ورق مقوى) بىنى و ھندەك لىقېن وى بېرى و پائىخى، دى راخستىەك ب دەستەكەقېت.

چالاقى

كەرستە: سندوقەكا قالا، مەقس، تىپ.

پىنگاۋا ۱ سندوقى ژ ھندەك رەخان بېرە ھەتا بەيئە راخستن. بلا ھەر دوو پۈول ئالىەكى پېككەبمىنن.

پىنگاۋا ۲ ئەوى سندوقا راخستى ل سەر كاغەزەكا وئەكېشائى دانە و ھىلەكى ل دۆر سنورېن وى يىن دەرۋە بكىشە. ئەو وئەيى ب دەست تە كەفتى راخستنا سندوقىيە.

پىنگاۋا ۳ راخستى قەچەمىنە بۇ دروستكرنا سندوقەكى، تىپى بكاربىنە دا سندوق پېككە بىنيت.

• راخستنا شەشپالۋى ب چ جودايە ژ راخستنا نىمچە شەشپالۋى؟

ساخبە

۱ راخستنا ھەرەمى ب چ جودايە ژ راخستنا شەشپالۋى؟ شلۇقە بکە.

۲ راخستى ھەرەمەكى وئە بکە.

پىداچوونەكا بلەز

ژمارەيا پۈويان بۇ ھەر تەنەكى بنقىسە.

۱ شەشپالۋى Cube

۲ قۇچەك Cone

۳ لولەك Cylinder

۴ نىمچە شەشپالۋى Cuboidal

۵ گۇ Sphere

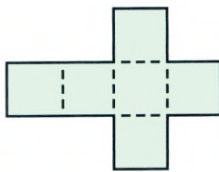
زاراڧ

راخستن Pattern

▲ شەشپالۋى تەنەكە

سى دۈورى ھەنە.

▲ راخستن شېۋەيەكى

پۈوتتەختە دو دۈورى

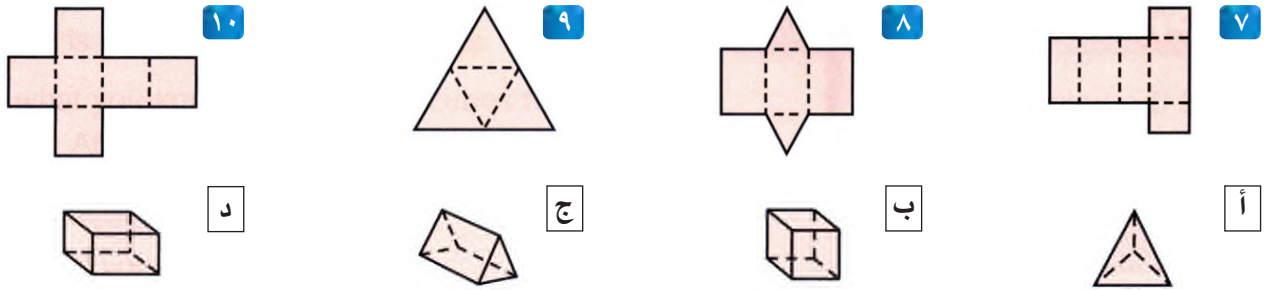
ھەنە.

ٺهري ٺهڻ راخستيه دي شه شپالوويهڪي درستڪهت؟ بنقيسه بهلي يان نه خير.

ل رڻ هه راخستيهڪي پيٽهڪي بنقيسه ڪو تهني ٺهه ندي يي گونجاي نيشابدهت.

راخستيهڪي بو هه ته نهڪي ويٺه بڪه.

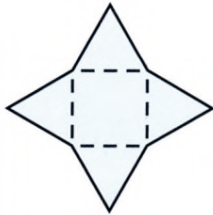

15 چناري راخستيه به رامبهه ويٺه بڪه، ناقه تهني

ٺهه ندي يي چنار دورستبڪهت چيهه؟

16 چناري تهني ٺهه ندي چيڪر. ژمارهيا روويان، لايان و

سهه ران چهنده؟

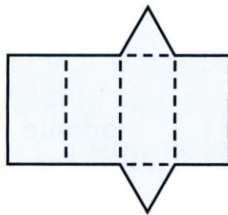

17 ڪا شاشي؟ قيان گوت هه ڪهه راخستيه به رامبهه

قهه مينين نيمچه شه شپالوويهڪ دي درستببت. شاشيا

قياني دياربڪه، پاشي راخستيهڪي بو نيمچه شه شپالووي

ويٺه بڪه.

پيدچوون و بهه ره قبوون بو ٺهه مووني

شيوه يي دهه بو ژماره $2\frac{1}{4}$ چيهه؟

ج 2,50

د 2,4

23 بهه ره قبوون بو ٺهه مووني

ا 2,14

ب 2,25

19 12×7

21 $9 \div 99$

18 11×4

20 $5 \div 60$

22 $1,026 + 2,415$

رېكڼ شېكاركرنا پرسياران

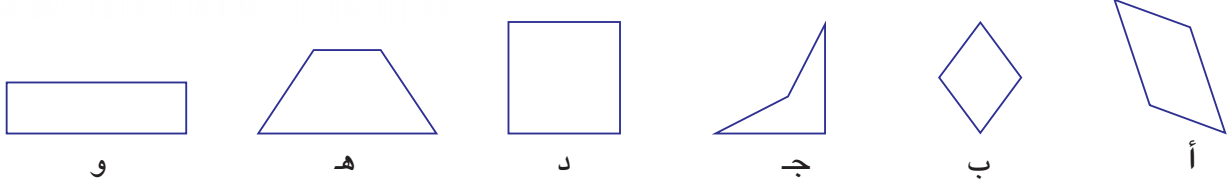
هېلكاره كې وینه بکه

Problem Solving Stratiges

Draw a Diagram

تیبگه هه پلانی دانه شیکاریکه ساخبکه

پرسیاره ك: ماموستا شهونه می گوته قوتابیڼ خو ئه فان شیوهیڼ خورای پۆلینبکهن بو دو کومه له یان، ل دووڅ دریزیا لایان. چهوا دی شی شیوهیان پۆلین بکهین؟

Understand

تیبگه هه

- داوا کری چییه؟
- نهو پیزانینن تو بکار دئیینی چنه؟
- نه ری هندهك پیزانین هه نه تو بکار نائیینی؟ نهو چنه؟

Plan

پلانی دانه

- کیژ ریکي بو شیکاركرنا پرسياری دی بکارئیینی؟
- هیلکاره کی وینه بکه بو شیکاركرنا پرسياری.

Solve

شیکاریکه

- چهوا نهف ریکه بو شیکاركرنی بکار دهیت؟
- هیلکاری «فن» وینه بکه کو شیوه بینه پۆلینكرن د دوو بازینن جودا دا.
- ئیکي ژ ههردو بازنان ناقبکه «ه لایین جوت». شیوهیڼ ب، د تیدا دانه. بازنی دی ناقبکه «لا نه جوتن» شیوهیڼ ا، ج، ه، و تیدا دانه.

Check

ساخبکه

- چهوا ژ راستیا بهرسفا خو دی دلنیا بی؟

پیداچونه کا بلهز

۱ = ۱۰ - ۵۰

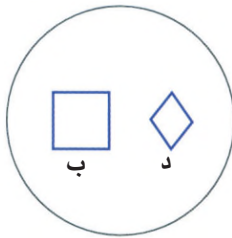
۲ = ۱ - ۵۰

۳ = ۱۰۰ - ۵۰۰

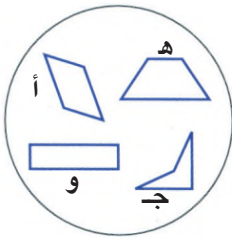
۴ = ۱ - ۵۰۰

۵ = ۱۰۰۱ - ۵۰۰۰

ه لایین جوت

لا نه جوتن

پيکين شيكاركرنا
پرسياران

هيکارهکی يا ويئيهکی ويئيهکه
نمونهيهکی پيکينه يان ب
کردار بجهينه.
ليستهکا ريک پيکينه.
ل شيوازهکی بگهړه.
خشتهيهکی يان ويئيهيهکی
روئکرني پيکينه.
بخهملينه و ساخبه.
ل دووق پينگاځين خوه بزقره.
پرسيارهکا ساناھيتر شيکاربه.
هاوکيشهيهکی بنقيسه.
دەرئنجامي ژيريژي بكارينه.

هيکارهکی ويئيه که بؤ شيکاركرنا پرسياران.

۱ ههکەر مامؤستا شهونهمی داخواز ژ قوتابيئن خو کر شيوهيان
پولينبکن ژ (أ) ههتا (و) د دوو کؤمهلهياندا، يا ئيکی «دوو جووتين
لايين تهريب ههبن» و يا دووي «کيمتر ژ دوو جووتين لايين تهريب
ههبن». هيکارهکی ويئيهکه کو ئهقي پولينكرني ديار بکته.

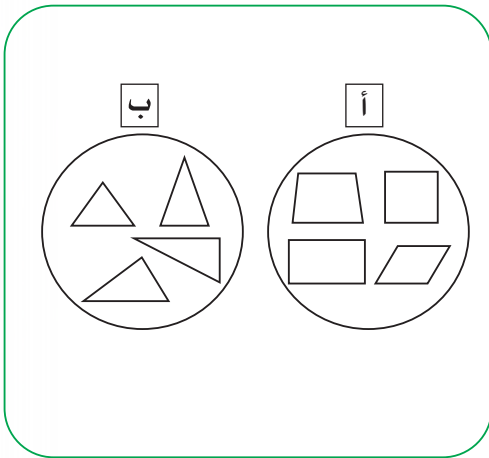
۲ ژمارهين خوارئ پولينبکه د هيکارئ «قن» د دوو کؤمهلهياندا.
ئيکی « شيانا دابهشبووني ل سهر ۲ ههبيت» و يا دووي «شيانا
دابهشبووني ل سهر ۲ نهبيت» ۲، ۳، ۴، ۶، ۸، ۹، ۱۰، ۱۲.

هيکارئ بهرامبهر بكارينه بؤ شيكاركرنا هردو پرسيارين ۳ و ۴.
۳ باشتري ناکرن چيه بؤ وهسفرنا شيوهيان د کؤمهلهيا (أ) دا؟

- أ ۳ لا ههنه
ب ۴ لا ههنه
ج ۵ لا ههنه
د ۶ لا ههنه

۴ باشتري ناکرن چيه بؤ وهسفرنا شيوهيان د کؤمهلهيا
(ب) دا؟

- أ ۳ لا ههنه
ب ۴ لا ههنه
ج ۵ لا ههنه
د ۶ لا ههنه

راھيئان ل سهر پيکين جودا

دريژي ب سم	قوتابی
۱۳۹	ههژي
۱۳۱	ناراز
۱۳۸	ئاوات
۱۴۳	نيوار

خشتهيي بهرامبهر دريژين ههقالين نارامي ديار دکته.
خشتهي بكارينه بؤ شيكاركرنا هردو پرسيارين ۵ و ۶.

۵ ناقهندي دريژين ههقالين نارامي بينهدهر بؤ
نيزيکترين سم.

۶ کيژ قوتابی دريژيا وي نيزيکتره بؤ ناقهندي؟

۷ هيکارهکی بکيشه بؤ پولينكرنا شيوهيان ژ (أ)
ههتا (و) د لاپهري ۱۵۶ یدا، بؤ دوو کؤمهلهيان
«گؤشهين وهستاو ب تني» و «جورين جودا ژ
گؤشهيان».

۸ بنقيسه پرسايا شيوازي شلوقه بکه:
۱، ۲، ۴، ۸، ۱۶، ۳۲، ۶۴.

۹ دەرئنجام دريژيا لايي بچووکترين چار
گؤشهيهکی چهنده کوؤ توؤ بشيي سينييهکی
دناځدا داني، کو دريژيا تيري وي ۲۱ سم بيت؟

پىداچوون Review

دنيابوون ژ زاراڧ و چەمکان ✓

دەستەواژەيا گونجاي ژ لیستی هەلبژێرە.

Compass فرجال

Degree پلە

Regular ریک

هاوشیۆه

Similar

جووت

Congruent

۱ شۆهەییەن هەمان سیمای هەین لی جودا د پیقانیڧا،

دبێژنی شۆهەییەن _____ ؟

۲ شۆهەییەن هەمان سیمای و پیقان هەین دبێژنی شۆهەییەن _____ ؟

۳ _____ بکار دئیت بۆ وینەکرنا بازنان.

۴ سیگۆشەیی سێ لایین جووت هەین دبێژنی سیگۆشەیی _____ ؟

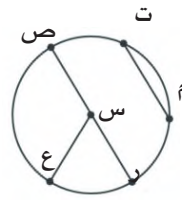
دنيابوون ژ شارەزایان ✓

وینەیی بکاربینه بۆ شیکارکرنا هەردو

پرسیاری ۵ و ۶ .

۵ ژییەکی بیژە.

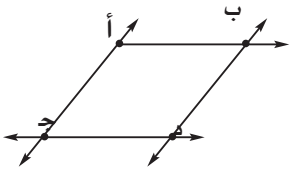
۶ نیقتیرەکی بیژە.

وینەیی بکاربینه بۆ شیکارکرنا هەردو پرسیاری ۷ و ۸ .

۷ دوو راستەهێلین تەریب بیژە.

۸ گۆشەیهکا تیز بیژە.

بیژە هەکەر هەردو شۆهە جووتبن یان

هاوشیۆهبن یان نه چو ژ وانبن.

چەوا شۆهە هاتە لقاندن؟

بنقیسه راکیشان یان وینەدانەوه یان زقراندن.

جوۆی هاوجیبوونی چیه؟ بنقیسه هاوجیبوونا تەوهری یان هاوجیبوونا چەقی یان هەردو.

دنيابوون ژ شیکارکرنا پرسیاران ✓

۱۸ ژمارهیی ۱، ۵، ۱۰، ۱۲، ۱۶ د دوو کۆمهلهیاندا

پۆلین بکه: «شیانا دابهشکرنی ل سەر هەبیت»

و «شیانا دابهشکرنی ل سەر هەبیت».

۱۷ نهخشەیی عیراقی ل پەرتووکا هەکاری هەیه و

هەروەسا نهخشەیهکی عیراقی د فەرهنگاندا

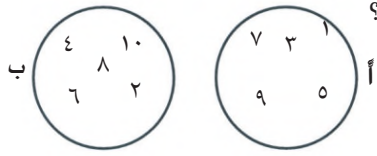
هەیه. ئەرئ هەردو نهخشە هاوشیۆهه؟ بۆچی؟

به رهه قبوون بو ئه زموونی
Standardized Test prep

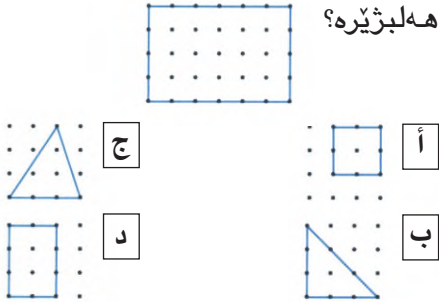
6 شيوهیی خواری چهوا هاتیبه لقاندن؟
 [ا] زقراندن
 [ب] راکیشان
 [ج] وینه دانه وه
 [د] نه چو ژ وان

7 باشتترین پۆلینکرن بو ژمارهیی د کۆمهلهیا (أ) دا چیه؟

[ا] ژمارهیی جوت
 [ب] چهندجارین ژماره 3
 [ج] ژمارهیی نه خو بهش
 [د] ژمارهیی تاك

8 ئه و شيوهیی هاوشيوه ل گه ل ئه قی شيوه ههلبژیره؟

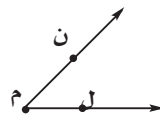

9 چيووی بازنی چهنده ههكه ر ديژيا تيری وی 5 سم بت؟
 [ا] 6 سم ب نيزیكى
 [ب] 8 سم ب نيزیكى
 [ج] 10 سم ب نيزیكى
 [د] 18 سم ب نيزیكى

- ناقه پروکی همی بخونه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرسیار.
- به رسقا خو ساخبه.

به رسقا گونجای ده وریده ژ راهینانا 1 هتا 9.

1 جوړی گوشه یال م ن چیه؟
 [ا] تیزه
 [ب] وه ستاوه
 [ج] فه کریه
 [د] تیشك

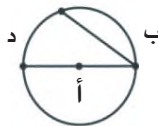

2 ژمارهیا ئه وان چارگوشه یین دیاردین ژ راخستنا شه شپالووی ئه قه نه:

[ا] 5 چارگوشه
 [ب] 6 چارگوشه
 [ج] 7 چارگوشه
 [د] 8 چارگوشه

3 42×6
 [ا] 212
 [ب] 242
 [ج] 252
 [د] 282

4 ئه و کیژ خاله دبته چه قی بازنی؟
 [ا] [ب]
 [ج] [د]

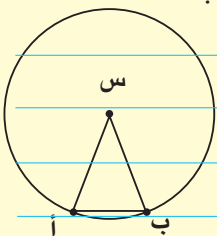
5 ژمارهیا نه دیار کیژکه؟ $45 = 15 \times \square$
 [ا] 30
 [ب] 13
 [ج] 5
 [د] 3

Write What You Know

ئه و تو دزانی بنقیسه

- 10 بیروکا خواری شلوقه بکه:
 دوو راسته هیلین ستوون هه ردهم ئیکدو دبرن. لی
 راسته هیلین ئیکدو بر نه مه رجه ستوونین.
- 11 خالا س دبته چه قی بازنی.
 خالین أ، ب ل سه ر بازنی نه.
 پونبکه بوچی سیگوشه یا
 أ س ب دوولا یه کسانه؟

كهرت و ژماره يين كهرتدار

بهشي
۹

Fractions and Mixed Numbers

تيكه لكرنا رهنگان ژ مهره كه بي
(حبر) يان بوياغان ب چهند
برين جودا، هندهك رهنگين نوو
پهيدا دكهت. برين ب هووري
دهيته بكارئينان ژ ههمي
رهنگان، گهلهك يا فهره بو ب
دهستقه ئينانا رهنگين دلخواز.
شيكاركرنا پرسياران هزارا خو د
ريبهري تيكه لكرنا رهنگاندا بكه.
خشتهي كويبيكه پاشي ژمارهيا
لترين هر رهنگهكي نوو
بهژميړه.

ريبهري تيكه لكرنا رهنگان ب (لتر)

رهنگي نوو	زهر	سوړ	شين
بيجي	۰	$1\frac{1}{4}$	$\frac{3}{4}$
پرته قالي	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{4}$	۰
كهسك	$\frac{1}{4}$	۰	$\frac{1}{4}$

پېژانينين خو ساخبكه Check what you know

ژ بو پشتر است بى كو قوتابيان پېژانينين پيدفى بو فى پشكى وهرگرتينه، فى بهرپرى بكارينه

Vocabulary زاراف

Fraction كهرت
numerator سهره
denominator ژيره

دهسته واژهيا گونجايتر ژ ليستى هلبژيره.

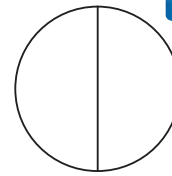
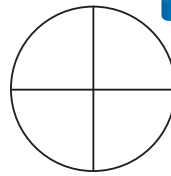
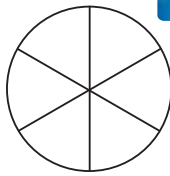
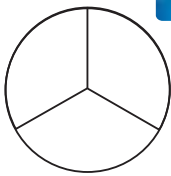
۱ رهنوسى ۴ ل كهرتى $\frac{3}{4}$ دبيتته ؟

۲ رهنوسى ۳ ل كهرتى $\frac{3}{4}$ دبيتته ؟

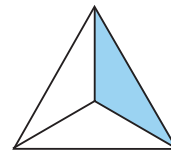
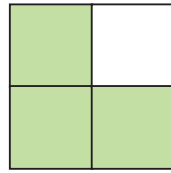
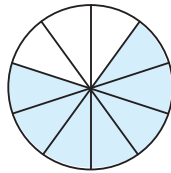
بهش ژ ههميان Parts of a whole

بهيفا گونجاى بو دياركرنا بهشين يهكسان بنقيسه

نيق چاريك
سيپهك شهشيك

كهرتهكى بنقيسه كو بهشى رهنگرى بنوينيت.

بهش ژ كومه له يهكى Parts of a Group

وينه يهكى بكيشه دهربرينا هر نيك ژ فان بكهت..

۱۱ چار ستيرين ۱۲ سى بازنين ۱۳ چار چارگو شهيين ۱۴ دوو سيگو شهيين
رهنگرى ژ پينچان رهنگرى ژ چاران رهنگرى ژ هفتان رهنگرى ژ چاران

كهرتهكى بنقيسه دهربرينا بهشى رهنگرى بكهت.

كەرتىن ھاوتا

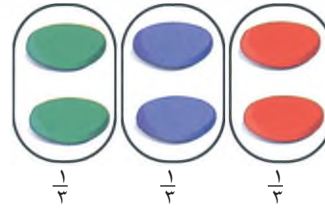
Equivalent Fractions

فېرىيە

چرايىن مەھا رەمەزانى ئەقىنى ۶ چرا دروستكرن ب ھەلكەفتا مەھا رەمەزانى. دوو چرا ژ وان سۆر بوون. كيژ كەرت ژ چرايان، چرايىن سۆر دنويىت.

دوو چرايىن سۆر
شەش چرا $\frac{2}{6}$

ئىك كۆمەلەيا سۆر
سى كۆمەلە $\frac{1}{3}$

$\frac{2}{6}$ و $\frac{1}{3}$ دوو كەرتىن ھاوتانە. دەرپىنى ژ ھەمان چەنداتى دكەن.

پىداچونەكا بلەز

ژمارەيا نەديار د ھەر شىۋازەكىدا بنقىسە.

- ۱ $\frac{1}{6}, \frac{2}{6}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}$
- ۲ $\frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$
- ۳ $\frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{4}{4}$
- ۴ $\frac{1}{5}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{5}$
- ۵ $\frac{1}{8}, \frac{2}{8}, \frac{3}{8}, \frac{4}{8}, \frac{5}{8}, \frac{6}{8}, \frac{7}{8}, \frac{8}{8}$

زاراف

Equivalent fractions
Simplest form

كەرتىن ھاوتا

سادەترىن شىۋە

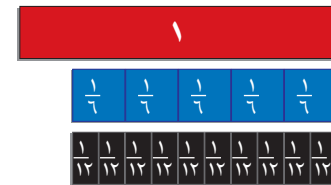
نمونه بزاقى بکہ كەرتەكى ھاوتا بو كەرتى $\frac{5}{6}$ ببىنى.

رىكا دووى لىكدانى بكاربىنە.

سەرە و ژىرەى ل ۲ ى بدە.

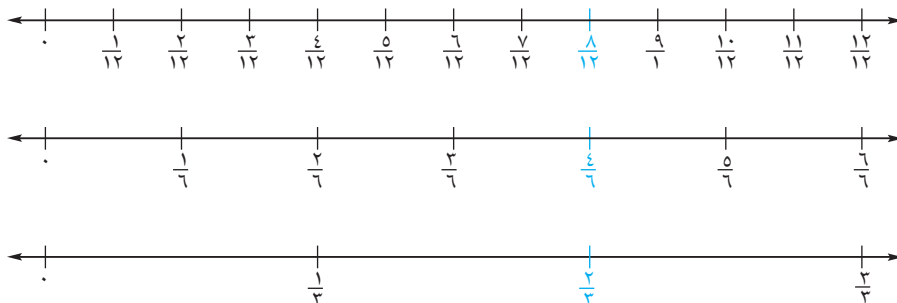
$$\frac{10}{12} = \frac{2 \times 5}{2 \times 6} = \frac{5}{6}$$

رىكا ئىكى شەرىتىن كەرتان بكاربىنە.

$$\frac{10}{12} = \frac{5}{6}$$

ھىلا ژمارەيان بكاربىنە Use Number Lines

ھىلا ژمارەيان بكاربىنە بو دىتتا
كەرتىن ھاوتا بو كەرتى $\frac{8}{12}$.
كەرتىن $\frac{2}{3}$ و $\frac{4}{6}$ دكەقنە سەر ھەمان
ھىلا ستوون د گەل كەرتى $\frac{8}{12}$.
واتە، ھەردو ھاوتانە بو
كەرتى $\frac{8}{12}$.

ليکبه يان دابه شبکه Multiply or Divide

تو دشي سهره و ژيره ل هره ژماره يکې بده ژ بلی سفری، دا کهرته کی هاوتا ب دسته بکه قيت. و هندک جارن تو دشي دابه شبکه ی.

نمونه: بزاقی: بکه کهرتین هاوتا بو کهرتی $\frac{4}{3}$ بينيه دهر

ریکا نیکی: سهره و ژیره ل هره مان ژماره بده. **ریکا دووی:** سهره و ژیره ل سهر هره مان ژماره دابه شبکه.

ل ۳ ی بده.

$$\frac{12}{18} = \frac{2}{3} \times \frac{4}{6} = \frac{4}{6}$$

واته، $\frac{4}{6}$ ، $\frac{12}{18}$ ، دوو کهرتین هاوتانه.

دابه شبکه ل سهر ۲.

$$\frac{2}{3} = \frac{2 \div 2}{3 \div 2} = \frac{4}{6}$$

واته، $\frac{4}{6}$ ، $\frac{2}{3}$ ، دوو کهرتین هاوتانه.

۵ ی تاقی بکه، سهره و ژیره دابه شی ۵ ی بکه.

$$\frac{9}{12} = \frac{5 \div 45}{5 \div 60} = \frac{45}{60}$$

پاشی ۳ تاقی بکه، سهره و ژیره دابه شی ۳ بکه.

$$\frac{3}{4} = \frac{3 \div 9}{4 \div 12} = \frac{9}{12}$$

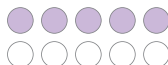

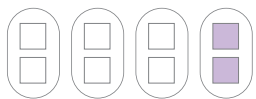
نمونه کهرتی $\frac{45}{60}$ ب ساده ترین شیوه بنقیسه.

ژماره ۱ تاکه ژماره ۳ و ۴ پیکه ل سهر بینه دابه شکرن، دی بیژین $\frac{3}{4}$ ساده ترین شیوه یه بو کهرتی $\frac{45}{60}$.

ساخکه

۱ شلوقه بکه چهوا ساده ترین شیوه بو کهرتی $\frac{18}{24}$ دی ئینیه دهر.

دوو کهرتین هاوتا بو هره وینه یه کی بنقیسه.

۴ ۳ ۲

$\frac{1}{6}$ $\frac{1}{6}$

$\frac{1}{12}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{12}$

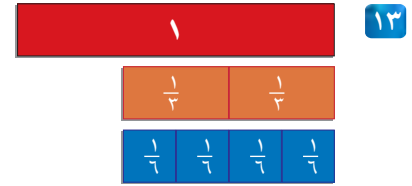
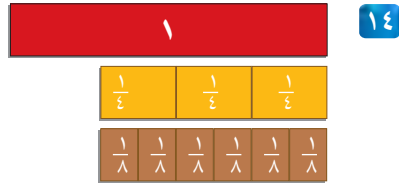
کهرته کی هاوتا بو هره کهرته کی بنقیسه.

۸ $\frac{8}{10}$ ۷ $\frac{4}{8}$ ۶ $\frac{3}{4}$ ۵ $\frac{1}{4}$

هره نیک ژ فان کهرتین خوار ی ب ساده ترین شیوه بنقیسه.

۱۲ $\frac{18}{24}$ ۱۱ $\frac{9}{12}$ ۱۰ $\frac{8}{12}$ ۹ $\frac{10}{15}$

دوو کھرتین ھاوتا بو ھەر وینھکی بنقیسہ.

دوو کھرتین ھاوتا بو ھەر کھرتھکی بنقیسہ.

۱۷ $\frac{8}{10}$
۲۰ $\frac{1}{3}$

۱۶ $\frac{6}{8}$
۱۹ $\frac{6}{9}$

۱۵ $\frac{9}{12}$
۱۸ $\frac{4}{10}$

بیژہ ھکھر کھرت ب سادھترین شیوہ بت. و ھکھر نہ، سادھترین شیوہی بو بنقیسہ.

۲۳ $\frac{2}{3}$
۲۶ $\frac{18}{27}$

۲۲ $\frac{12}{16}$
۲۵ $\frac{12}{32}$

۲۱ $\frac{2}{6}$
۲۴ $\frac{9}{21}$

ژمارہیا نہدیار بنقیسہ.

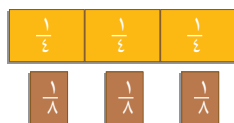
۲۹ $\frac{6}{12} = \frac{1}{2}$
۳۲ $\frac{5}{56} = \frac{1}{8}$

۲۸ $\frac{2}{5} = \frac{4}{10}$
۳۱ $\frac{4}{18} = \frac{2}{9}$

۲۷ $\frac{2}{18} = \frac{1}{9}$
۳۰ $\frac{3}{10} = \frac{6}{20}$

۳۴ **بنقیسہ** ریسیاہکی تو بشیی بکاربینی

دا بزانی کا ھەر کھرتھک ب سادھترین شیوہیہ یان نہ.

۳۳ کھرتی نہدیار بنقیسہ. شلوڤھبکھ.

ا $\frac{1}{2}, \frac{2}{4}, \frac{3}{6}, \frac{4}{8}$

ب $\frac{2}{6}, \frac{3}{9}, \frac{4}{12}, \frac{5}{15}$

۳۵ **کا شاشی؟** شیروان دبیریت $\frac{3}{8}$ و $\frac{3}{4}$

دوو کھرتین ھاوتانہ. د بوچوونا خودا شیروانی پشتبھستن ب وینھیی لایی چھپی کر. شاشییا شیروانی ل کیفھیہ؟ بھرسقا درست بنقیسہ.

36 جوتيارى 6 گورزىن گيايى بۇ چىلا خۇ ئىنان. چىلى دوو گورزى خوارن. كەرتەكى بنقىسە كو دەربىنا گورزىن مايسى بكتە. ئەقى كەرتى ب سادەترىن شىوہ بنقىسە.

37 دەرنەنجام ئەرى ئەنجامى لىكدانا ژمارەيەكا ۴ رەنوسى ل ژمارەيەكا دوو رەنوسى ھەردەم دبىتە ژمارەيەكا 6 رەنوسى؟ شلوڤە بكتە.

پىداچوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

42 بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى 25 خۆلەك بەرى دەمژمىر ۱۲:۱۵

دبىتە چەند؟

ج ۱۲:۲۰
د ۱۲:۴۰

ا ۱۱:۴۰
ب ۱۱:۵۰

38 ۲۳ ۷۱۴ بۇ نىزىكتىن ھزار نىزىكبكتە.

39 = ۴۵ × ۹۲۱

40 = ۹ × ۴ ۸۰۶

41 ۲۳۰۰ = ۴۶ ×

دەروازەيەك ل سەر مۆزىكى Link Up to Music

شىكاركرنا پرسىاران

د نقىسىنا موزىكى دا، ھەر نۆتەيەكا تەمام ھاوتايە بۇ دوچاريا $\frac{1}{4}$ نۆتى، يان چار $\frac{1}{8}$ نۆتە، يان ھەشت $\frac{1}{8}$ نۆتە. ھىلكارى خوارى پەيوەندىيا د ناقبەرا ئەقان يەكاندا دياردكتە.

نۆتەيەكا تەمام

نىڭ نۆتە

چارىك نۆتە

ھەشتىك نۆتە

كۆپىبكتە و تەمامبكتە:

1 نۆتە ھاوتايە بۇ $\frac{1}{4}$ نۆتە؟

2 دوچاريا $\frac{1}{8}$ نۆتە ھاوتايە بۇ ؟ نۆتە.

3 نۆتەيەكا تەمام ھاوتايە بۇ $\frac{1}{4}$ نۆتە و ؟ $\frac{1}{8}$ نۆتە.

بەراوردكرنا كەرتان

Compare Fractions

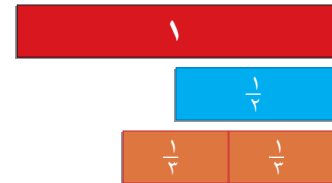
فېرېه

هەقالين بالندەيان: دلير خوارنى بوئەوان
بالندەيەن دەينە باغچى وى حازر دكەت. لىستى
بخوونە، ئەرى توڭكىن گولبەرۆژى پترە يان كيمترە ژ
ميويزان؟

چالاقى

$\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{4}$ بەراوردكە بكارئىنانا شريتەن كەرتان.

شەرىتا (۱) دانە و شەرىتا $\frac{1}{4}$ ل بن دانە.
پاشى دوو شەرىتەن $\frac{1}{3}$ دانە .

درىژىيا نىقى و درىژىيا دوو سىيەكان بەراوردكە. درىژىيا
دوو سىيەكان مەزنترە.

واتە، $\frac{1}{3} < \frac{1}{4}$. برا ميويزان پترە ژ برا توڭكىن گولبەرۆژى.

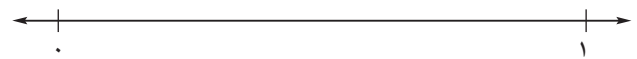
رېزكرنا كەرتان Order Fractions

تو دشىي هېلا ژمارەيان بكارىنى بو رېزكرنا دوو كەرتان يان پتر.

چالاقى ژ بچوكتەر بو مەزنتر رېزىكە: $\frac{1}{3}$ ، $\frac{1}{4}$ ، $\frac{1}{5}$.

پىنگاڧا ۱

هېلەكا ژمارەيان وینەبکە. ۱،۰ دانە.

پىنگاڧا ۲

$\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{4}$ ل سەر هېلا ژمارەيان دانە.

$\frac{1}{4}$ نىزىكتەر بو سفرى.

واتە، $\frac{1}{4}$ بچوكتەر.

$\frac{1}{3}$ نىزىكتەر بو ۱.

واتە، $\frac{1}{3}$ مەزنترە

پیداچوونەكا بلەز

كەرتەكى هاوتا بنقىسە.

$\frac{4}{5}$	۳	$\frac{4}{16}$	۲	$\frac{2}{3}$	۱
		$\frac{6}{8}$	۵	$\frac{14}{28}$	۴

خوارنا

بالندەيان

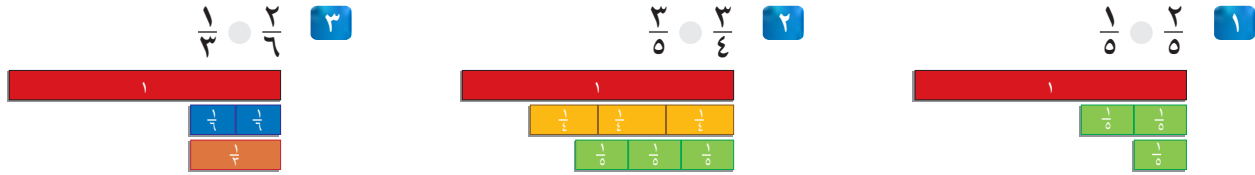
۱ كوپ نيشا
۱ كوپ روون
 $\frac{1}{4}$ كوپ توڭكىن گولبەرۆژى
 $\frac{2}{3}$ كوپ ميويز.
هەمیان تىكەلبكە و دستىكەكا گونجايدا پيشكىشېكە.

🌟 **ژ بیر نهکه** تو دشیی کهرتان بهراوردبکهی و ریژبکهی بکارئینانا شریتین کهرتان یان هیلا ژماره یان.

ساخبکه

بهرآوردبکه. > یان < یان = ل جهی دانه.

راهینان و شیکارکرنا پرسیاران

بهرآوردبکه. > یان < یان = ل جهی دانه. شریتین کهرتان یان هیلا ژماره یان بکارینه.

4 $\frac{9}{12} < \frac{8}{16}$ 5 $\frac{7}{14} > \frac{6}{12}$ 6 $\frac{2}{4} > \frac{3}{9}$ 7 $\frac{4}{7} > \frac{5}{7}$

ژ بچووکر بو مهزنتر ریژبکه. شریتین کهرتان یان هیلا ژماره یان بکارینه.

8 $\frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}$ 9 $\frac{4}{6}, \frac{3}{8}, \frac{3}{5}$ 10 $\frac{4}{12}, \frac{2}{3}, \frac{1}{10}$ 11 $\frac{2}{6}, \frac{3}{5}, \frac{3}{4}$

12 لهیلا $\frac{1}{4}$ مهتر ژ شهریتا جوانکاریی ههیه. پیئقی ب $\frac{3}{8}$ مهتر ههیه بو کراسی خو. لهیلایی چهند ژ قی شهریتی بکارئینا؟

13 **دەرئه نجام** بهنازی 91 نمره ل ئەزمونا بیرکاریی ب دەستقه ئینان. ل ئەزمونا دووی 13 نمره یان هاته خواری و ل ئەزمونا سیی 92 نمره ب دەستقه ئینان. جوداهی د ناقبهرا بلندترین و نزمترین نمره دا چهنده؟

پیداچوون و بهرههقبوون بو ئەزمونی

سادهترین شیوهی بنقیسه.

14 $\frac{9}{12}$ 15 $\frac{5}{10}$
 16 $\frac{2422}{4 \times}$ 17 $\frac{2422}{4 -}$
 18 ناقهندی بهژمییره
 ..73, 81, 65, 75, 53, 63, 59
 19 $4 \div 64$ 20 $3 \div 521$

21 **بهرهقبوون بو ئەزمونی** ژماره یان نه دیار د قی شیوازیدا چنه؟

- 128, 103, 93, 88, 113, 108, 98, 113, 98, 83
- 23, 38, 53, 68, 78, 82, 78, 83, 93, 82, 78, 83, 98, 83

22 **بهرهقبوون بو ئەزمونی** ئەدیب هەر رۆژهکی 25 کلم ترومبیللا

خوه دهاژۆت، هەر هفتیهکی 6 رۆژان

کار دکهت. د 4 هفتیایاندا چهند کلم دبریت؟

- أ 200 کلم ج 500 کلم
 ب 400 کلم د 600 کلم

ژماره یین کهرتدار

Mixed Numbers

فیربه

پیداچونه کا بلهز

- 6×3 **۲** 7×8 **۱**
 9×9 **۴** 5×10 **۳**
 11×12 **۵**

زاراف

Mixed numbers **ژماره یا کهرتدار**

سهوسه نی کۆپهک و چاریکا کۆپی ژ خوارنی دا کیقریشکا خوه.

ژماره یا کهرتدار ژ ژماره یه کا تهواو و کهرته کی پیگده ییت. سهککه وینه یی دهر برینی ژ کۆپهک و چاریکی ژ خوارنی دکهت.

بخونه: کۆپ و چاریک.

بنقیسه: $1\frac{1}{4}$

نموونه ژماره یه کا کهرتدار بو ههر وینه یه کی بنقیسه.

<p>ج سی و شه شیک</p> <p>$3\frac{1}{6}$</p>	<p>ب دوو و دوو سییهک</p> <p>$2\frac{2}{3}$</p>	<p>ا نیک و چاریک</p> <p>$1\frac{1}{4}$</p>
<p>و نیک و چار شه شیک</p> <p>$1\frac{4}{6}$ یان $1\frac{2}{3}$</p>	<p>ه سی و سی پینجیک</p> <p>$3\frac{4}{5}$</p>	<p>د دوو و نیف</p> <p>$2\frac{1}{2}$</p>

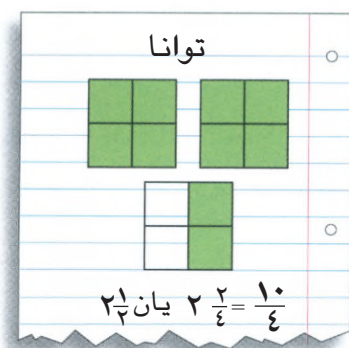
سهککه نمونه یا ال سهری. چند چارگوشه پی تقینه بو ب دهستقه ئینانا ژماره یا تهواو ۲؟

كەرت و ژمارەيىن كەرتدار Fraction and Mixed Numbers

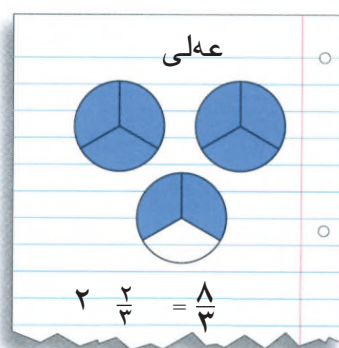
ھندەك جارەن سەرە مەزنتەرە ژ ژيەرە.

ھينگى كەرت دى ژ ۱ مەزنتەرە بيت، و دبىت بىتە نقيسىن ل سەر شيوھىي ژمارەيەكا كەرتدار.

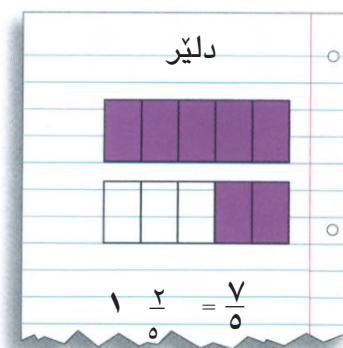
توانا كەرتى $\frac{10}{4}$ دنقيسىتەقە

عەلى كەرتى $\frac{8}{3}$ دنقيسىتەقە

دلير كەرتى $\frac{7}{5}$ دنقيسىتەقە

چونكى $\frac{15}{4}$ واتا $15 \div 4 = 3$ دەت، تو دشيى دابەشكرنى بكاربىنى بۆ نقيسىنا كەرتى ژ ۱ مەزنتەرە ل سەر شيوھىي ژمارەيەكا كەرتدار.

$$\begin{array}{r} 3 \\ 4 \overline{) 15} \\ \underline{12} \\ 3 \end{array} \leftarrow \begin{array}{l} \text{سەرە} \\ \text{ژمارەيا چاريكىن مايى} \end{array}$$

→ ژيەرە يان $3 = 15 \div 4$ ماوہ ۳.

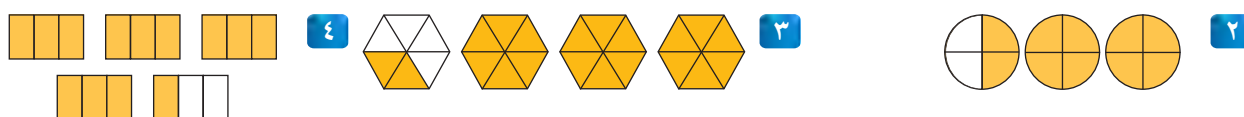
$$3 \frac{3}{4} = \frac{15}{4} \text{ واتە}$$

ھەكەر كەرت ژ ۱ مەزنتەرە بيت، كيژ وان مەزنتەرە: سەرە يان ژيەرە؟ شلوڤەبەكە.

ساخبكە

۱ چەوا دى زانى كو كەرتەك ژ ۱ مەزنتەرە؟ شلوڤەبەكە.

ژمارەيا كەرتدارا گونجاي بۆ ھەر ويئەبەكى بنقيسە.

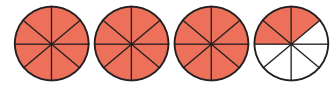
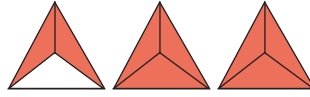
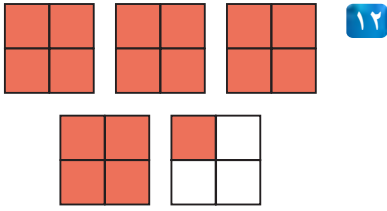

كەرتى ل سەر شيوھىي ژمارەيەكا كەرتدار بنقيسە. تو دشيى ويئەبەكى بۆ بكيشى.

$$\frac{5}{2} \quad \frac{9}{2} \quad \frac{19}{6} \quad \frac{13}{4} \quad \frac{11}{5} \quad \frac{4}{3}$$

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

ژمارهیهکا کهرتدار یا گونجای بو هەر وینهیهکی بنقیسه.

کهرتی ل سەر شیوهیی ژمارهیهکا کهرتدار بنقیسه. تو دشیی وینهیهکی بکیشی.

$$\frac{15}{4} \quad 16$$

$$\frac{10}{8} \quad 15$$

$$\frac{10}{3} \quad 14$$

$$\frac{5}{2} \quad 13$$

$$\frac{25}{9} \quad 20$$

$$\frac{19}{3} \quad 19$$

$$\frac{21}{8} \quad 18$$

$$\frac{10}{6} \quad 17$$

بهراوردبکه. $>$ یان $<$ یان $=$ ل جهی ● دانه

$$\frac{25}{9} \bullet \frac{15}{4} \quad 23$$

$$\frac{5}{2} \bullet \frac{13}{5} \quad 22$$

$$\frac{3}{2} \bullet \frac{10}{6} \quad 21$$

$$\frac{37}{7} \bullet 6 \quad 26$$

$$\frac{5}{3} \bullet \frac{10}{8} \quad 25$$

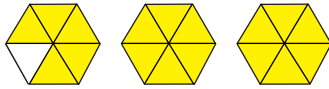
$$\frac{22}{7} \bullet \frac{17}{8} \quad 24$$

$$4 \frac{1}{3} \bullet 4 \frac{2}{6} \quad 29$$

$$6 \frac{1}{2} \bullet 3 \frac{3}{4} \quad 28$$

$$\frac{19}{6} \bullet \frac{19}{3} \quad 27$$

وینهیی بهرامبهر بکاربینه بو شیکارکنا راهیانان ژ ۳۰ تا ۳۴.

۳۰ کهرتەکی بنقیسه بهشی رهنگری دشیوهیی سییدا بنوینیت.

۳۱ چند شیوهیین رهنگری ب تهامی د وینهیدا ههنه؟

۳۲ کهرت و ژمارهیا کهرتدارا ئەفی وینهی دنوینیت چیه؟

۳۳ دقیت چ ل وینهی بکهین دا ژماره ۳ بنوینیت؟

۳۴ دهرنهجام چهوا دی شی وینهی بگوهوری ههتا $1 \frac{4}{6}$ دیاربکهت؟

۳۵ شووشهیهکا شیری ۸ کوپین شیری دگریت. ناسک ۳۶ کارزانی $\frac{1}{3}$ کوپی شهربهتی قهخوار، و بوئانی $\frac{3}{4}$

ژ کوپی قهخوار. کیژ ژوان پتر ژ $\frac{5}{8}$ ی کوپی

شهربهتی قهخوار؟

۳۷ خهملاندن زینی $\frac{9}{8}$ ژ لهیمۆنان بکارئینان بو

چیکرنا شهبهرتی. ئەری ئەف کهرتە نیژیکی ۲

یان ۳ لهیمۆنین تهامن؟

۴۰ فرھييا قازانكەكى ۱ ۱/۴ كوپە. چەند قازانكان دى
شىئى پرىكەى ئەگەر تە ۳ ۳/۴ كوپ ھەبن؟

۳۹ ل ساللا ۱۹۴۰، زەلامەكى شىيا نمرهيا پىقاييا
جيهانى ل سواربوونا پايسكلان ب دەستخوڤه بينيت،
ب تكرائى ۳۲۵ كلم د روژەكيدا بو ماوى ۵۰۰ روژان.
نيزيكى چەند كيلومەتران ب پايسكلى خو برين؟

پىداچوون و بەرھەقبوون بو ئەزموونى

۴۷ بەرھەقبوون بو ئەزموونى چەند سفر د ئەنجامى ليكدانيدا
۶۵ × ۴۰ ۰۰۰ ھەنە؟

- ا سفر ۳ ج سفر ۵
ب سفر ۴ د سفر ۶

۴۸ بەرھەقبوون بو ئەزموونى كىژ ئەنجامى ليكدانى جودايە ژ
ئەوين دى؟

- ا ۳ × ۳ × ۳ ج ۴ × ۲ × ۳
ب ۳ × ۲ × ۲ × ۲ د ۶۲ × ۲

۴۱ ۳ ۵۲۴ + ۱ ۵۲۳
۴۲ ۶۷ ۰۰۴ - ۹ ۳۶۸

۴۳ ۲ ۳۱۶ ۷۹۰ نيزيكە بو نيزيكترين هزار.
۴۴ ۶ × ۹ ۸۰۲

بەروردبەكە. > يان < يان = ل جھى دانە.

۴۵ ۵ ۲۳۶ ۹۰۹ • ۵ ۲۳۷ ۹۸۷

۴۶ ۶/۵ • ۳/۸

گوڭشەيا روڭناكبيران

Thinker's Corner

شىكاركرنا پرسياران

ريژە Ratio پايسكل ل سەر دوو تايران برپڤه دچيت.

ئەگەر تە ۳ پايسكل ديتن، واتە ۶ تايرە ھەنە.

ريژە بەراوردكرنە دناقبەرا دوو چەندياندا. سى ريكيڭ ھەين

بو نقيسنا وي ريژەيا بەراوردكرنى دناقبەرا ژمارەيا

پايسكلان و ژمارەيا تايراندا دكەت.

۲ : ۱، ۱/۳ بو ۲.

ھەمى ئەف ريژە دەينە خواندن : ۱ بو ۲.

ريژەيا پايسكلان بو ژمارەيا تايران دببیتە ۱ : ۲ ھەر

ژمارەيەكا پايسكلان ھەببیت.

ب سى ريكيڭ جودا، ريژەيا بەراوردكرنى دكەت د ناقبەرا ژمارەيا پايسكلان ل گەل ژمارەيا تايراندا،
بنقيسە.

- ۱ ۸ پايسكل ۲ ۵ پايسكل ۳ ۱۰ پايسكل ۴ ۲۰ پايسكل

پیداچونہ کا بلہز

کہرتہ کی ہاوتا بنقیسہ.

$$\frac{1}{15} \quad \frac{2}{18} \quad \frac{3}{6} \quad \frac{4}{24} \quad \frac{5}{28} \quad \frac{6}{24}$$

کوڈمکرن و لیڈہرکنا کہرتان (۱)

Add and Subtract Fractions (1)

فیڑیہ

سالار ب دوورتیا $\frac{1}{4}$ کلم چوو بو پرتوو کخانی، پاشی ب دوورتیا $\frac{2}{4}$ کلم چوو بو قوتا بخانی. ئو دوورتیا بری کیترہ یان پترہ ژ ا کلم؟

نمونہ

کوڈمکہ $\frac{1}{4} + \frac{2}{4}$ تو دشئی شہریتین کہرتان بکاربینی
واتہ $\frac{3}{4} = \frac{2}{4} + \frac{1}{4}$

$$= \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$$

ئہنجامی بہراورد بکہ دگہل ا.

چونکی سہرہ بچوو کترہ ژ ژیرہی، لہورا $\frac{3}{4} > 1$.
واتہ، ئو دوورتیا سالاری بری کیترہ ژ ا کلم.

ژ بیر نہکہ: دا کو دوو کہرتین ژیرہ یہکسان کوڈمکہی، سہرہ یین وان کوڈمکہ بیی کو ژیرہ یان بگوہوڑی.

$$\frac{3}{10} = \frac{2}{10} + \frac{1}{10} \quad \text{یان} \quad \frac{1}{10} = \frac{7}{10} - \frac{6}{10}$$

نمونہ

لیڈہرکہ $\frac{3}{6} - \frac{5}{6}$ شہریتین کہرتان بکاربینہ.

$$\frac{2}{6} = \frac{3}{6} - \frac{5}{6}$$

ئہنجامی ب سادہترین شیوہ بنقیسہ.

$$\frac{1}{3} = \frac{2}{6} - \frac{5}{6} \quad \text{واتہ} \quad \frac{1}{3} = \frac{2}{6}$$

$$= \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} - \left(\frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} \right)$$

ژ بیر نہکہ: دا کو دوو کہرتین ژیرہ یہکسان لیڈہرکہی، ہر

دوو سہرہ یان لیڈہرکہ بیی کو ژیرہ یان بگوہوڑی.

بزاقی بکہ لیڈہرکہ.

$$\frac{2}{10} - \frac{5}{10} \quad \text{ج}$$

$$\frac{2}{8} - \frac{7}{8} \quad \text{ا}$$

$$\frac{2}{4} - \frac{3}{4} \quad \text{د}$$

$$\frac{6}{12} - \frac{8}{12} \quad \text{ب}$$

سەرجهمی بههژمیږه.

۱ $\frac{1}{5} + \frac{2}{5}$

۳ $\frac{4}{12} + \frac{1}{12}$

۲ $\frac{3}{10} + \frac{4}{10}$

۴ $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$

جوداهیی بههژمیږه.

۵ $\frac{1}{5} - \frac{3}{5}$

۷ $\frac{1}{7} - \frac{3}{7}$

۶ $\frac{1}{10} - \frac{9}{10}$

۸ $\frac{5}{12} - \frac{11}{12}$

راهیان و شیکارکړنا پرسیارن

سەرجهمی بههژمیږه.

۹ $\frac{3}{8} + \frac{1}{8}$

۱۱ $\frac{3}{6} + \frac{4}{6}$

۱۰ $\frac{4}{10} + \frac{1}{10}$

۱۲ $\frac{2}{4} + \frac{3}{4}$

جوداهیی بههژمیږه.

۱۳ $\frac{1}{8} - \frac{5}{8}$

۱۵ $\frac{3}{10} - \frac{9}{10}$

۱۴ $\frac{4}{9} - \frac{7}{9}$

۱۶ $\frac{2}{12} - \frac{5}{12}$

بهر اوردېکه. > یان < یان = ل جهی دانه.

۱۷ $\frac{1}{4} \bullet \frac{2}{4} + \frac{1}{4}$

۲۰ $\frac{1}{3} \bullet \frac{2}{12} - \frac{6}{12}$

۱۸ $\frac{2}{3} \bullet \frac{3}{6} + \frac{1}{6}$

۲۱ $\frac{3}{7} \bullet \frac{1}{7} - \frac{6}{7}$

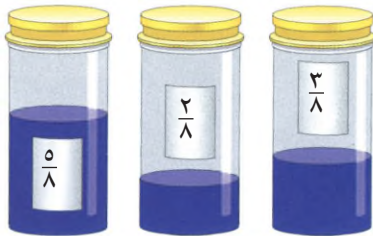
۱۹ $\frac{3}{10} \bullet \frac{1}{5} + \frac{1}{5}$

۲۲ $\frac{4}{5} \bullet \frac{10}{10} - \frac{18}{10}$

۲۳ **دوره نجام** وینهیی بهرامبه ۳ ئامانین هاوشیونه

(وهك ئیكن)، شلهیهكی رهنگری تیدایه. ئهړی ئهه دشیین

ههمی شلهی د ناف ئیك ئامانیدا دانین؟

۲۴ **۶ کا شاشی؟** ریژینی نقیسی. $\frac{5}{8} = \frac{2}{4} + \frac{3}{4}$. ریژینی

ل کیری شاشی کر؟ بهرسفا دروست بنقیسه.

۲۵ **دوره نجام** $\frac{4}{10}$ ئی ژ قوتابیان خه زال هلبزارت دا بیته دروشمی وان. ئهوین دی دروشمی

هه لوی هلبزارتن. پتیریا قوتابیان کیز دروشم پهسه ندر؟ شلوقه بکه.

پیداچوون و بهرههقبوون بو ئهزموونی

۲۶ کولکین ژماره ۳۶ بنقیسه.

۲۷ پینج چه ندجارین ئیککی یین ژماره ۷ بنقیسه.

۲۸ ریژیکه ژ بچووکتربو مهزنتر. $\frac{2}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{2}$

۲۹ ب شیوهیی ژمارهیهکا کهرتدار بنقیسه.

۳۰ **بهرهقبوون بو ئهزموونی** کیز کهرت ب سادهترین شیوهیه؟

۱ $\frac{2}{10}$ ۲ $\frac{3}{6}$ ۳ $\frac{2}{3}$ ۴ $\frac{6}{8}$

۳۱ **بهرهقبوون بو ئهزموونی** شیلان دشییت ۳۲ ناقان دهر

لاپه رهکی تینووسا خودا بنقیسیت. چند لاپه

دقین بو نقیسینا ۱۶ ناقان؟

۱ $\frac{12}{12}$ لاپه ۲ $\frac{14}{14}$ لاپه

۳ $\frac{13}{13}$ لاپه ۴ $\frac{17}{17}$ لاپه

پیداچونہکا بلەز

$$\frac{2}{6} + \frac{2}{6} \quad \text{۲} \quad \frac{2}{8} - \frac{7}{8} \quad \text{۱}$$

$$\frac{2}{12} - \frac{10}{12} \quad \text{۴} \quad \frac{1}{5} + \frac{3}{5} \quad \text{۳}$$

$$\frac{2}{18} - \frac{9}{18} \quad \text{۵}$$

کۆمکرن و لیدەرکرن کەرتان (۲)

Add and Subtract Fractions (2)

فیریه

جیهانی $\frac{1}{4}$ کگم قەھوہ کری. وقیانی $\frac{3}{8}$ کگم قەھوہ کری. ئەو قەھوہ جیهانی و قیانی کری چەندە؟

نموونه

دقیقت کۆمبکی $\frac{3}{8} + \frac{1}{4}$.

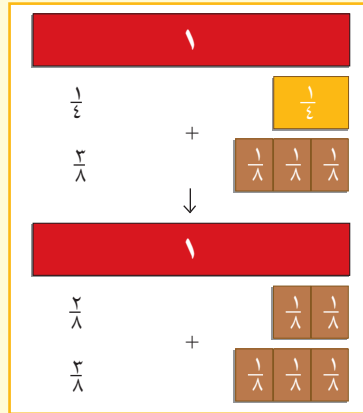
کۆمکرن دوو کەرتین ژیره یەکسان ساناھییە.

$\frac{1}{4}$ بگوھۆرە بۆ کەرتەکی ھاوتا ژیری وی ۸.

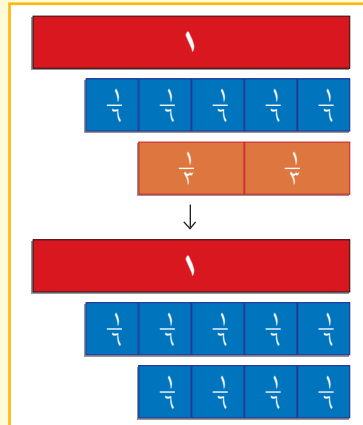
$$\frac{2}{8} = \frac{2 \times 1}{2 \times 4} = \frac{1}{4}$$

$$\text{واتە، } \frac{5}{8} = \frac{3}{8} + \frac{2}{8} = \frac{3}{8} + \frac{1}{4}$$

واتە، ئەو قەھوہ جیهانی و قیانی کری پیکفە دبیتە $\frac{5}{8}$ کگم.

$$\frac{5}{8} = \frac{3}{8} + \frac{1}{4}$$

$$\frac{2}{3} - \frac{5}{6} = \frac{2 \times 2}{2 \times 3} - \frac{5}{6} = \frac{4}{6} - \frac{5}{6}$$

لیدەربکە: $\frac{2}{3} - \frac{5}{6}$

$\frac{2}{3}$ بگوھۆرە بۆ کەرتەکی ھاوتا ژیری وی ۶ بیت.

$$\text{واتە، } \frac{1}{6} = \frac{4}{6} - \frac{5}{6} = \frac{2}{3} - \frac{5}{6}$$

$$\frac{1}{6} = \frac{2}{3} - \frac{5}{6}$$

ژ بیر نەکە: بۆ کۆمکرن و لیدەرکرن دوو کەرتان، هەردوووان بگوھۆرە بۆ دوو کەرتین هەمان ژیره هەبیت.

ساخبکە

کۆمبکە.

$$\frac{2}{3} + \frac{1}{6} \quad \text{۳}$$

$$\frac{1}{5} + \frac{3}{10} \quad \text{۲}$$

$$\frac{1}{4} + \frac{1}{2} \quad \text{۱}$$

لیدەربکە

$$\frac{1}{2} - \frac{7}{8} \quad \text{۶}$$

$$\frac{2}{14} - \frac{5}{7} \quad \text{۵}$$

$$\frac{1}{3} - \frac{7}{8} \quad \text{۴}$$

كۆمبەكە.

۹ $\frac{1}{8} + \frac{3}{4}$

۸ $\frac{5}{12} + \frac{1}{6}$

۷ $\frac{1}{6} + \frac{1}{3}$

لىدەرىكە

۱۲ $\frac{4}{16} - \frac{13}{16}$

۱۱ $\frac{3}{4} - \frac{11}{12}$

۱۰ $\frac{1}{10} - \frac{4}{5}$

كۆمبەكە يان لىدەرىكە. ئەنجامى ب سادەترىن شىۋە بنقىسە.

۱۵ $\frac{2}{21} + \frac{6}{7}$

۱۴ $\frac{3}{4} + \frac{1}{12}$

۱۳ $\frac{3}{10} + \frac{1}{5}$

۱۸ $\frac{1}{8} + \frac{1}{24}$

۱۷ $\frac{1}{11} - \frac{13}{22}$

۱۶ $\frac{1}{16} - \frac{13}{16}$

پىككەگرىدانى بكارىنە دا كۆمبەكە.

۲۱ $\frac{2}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6}$

۲۰ $\frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{4}$

۱۹ $\frac{1}{6} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3}$

۲۴ $\frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16}$

۲۳ $\frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{15}$

۲۲ $\frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{12}$

۲۶ بەيارى ھندەك دراف ھەبوو. $\frac{3}{8}$ ئى ژئەوى دراقى بۇ خوارنى مەزاخت و $\frac{1}{4}$ ئى بۇ كرىنا فىقى. دراقى مايى ژ نىقى پترە يان كىمترە؟

۲۵ جوانى $\frac{7}{10}$ ئى ژ كىكەكى خوار. براىى وى $\frac{1}{5}$ ئى ژ كىكى خوار. چەند ژى ما؟

۲۸ **بنقىسە** رىيەكى بىژە و تىدا شلوڤە بکە چەوا دى شىي $\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$ كۆمبەكە.

۲۷ **كا شاشى**؟ دىارى نقىسى $\frac{2}{6} = \frac{1}{4} + \frac{1}{6}$ دىارى ل كىرى شاشى كر؟ بەرسقا دوست بنقىسە.

پىداچوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

۳۶ **بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى** دەمژمىر ب سەر دەمەكىفە بۆرىن، ئەو ژمارەيا كەرتدار يا دەربىرنى ژى دكەت چىيە؟
 ا $\frac{1}{4}$ ب $\frac{1}{3}$ ج $\frac{1}{4}$ د $\frac{1}{4}$

۳۷ **بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى** ئارى و براىى وى $\frac{3}{8}$ ئى كىك خوارن. خوشكا وى $\frac{1}{4}$ ئى ژ كىكى خوار. چەند ژ كىكى ھاتە خوارن؟
 ا $\frac{1}{8}$ ب $\frac{3}{4}$ ج $\frac{1}{4}$ د $\frac{5}{8}$

۲۹ $\frac{1}{6}, \frac{1}{6}, \frac{1}{6}$ رىزىكە ژ بچوكتەر بۇ مەزنتەر.

۳۰ $\frac{24}{360}$ ۳۱ $\frac{32}{512}$

۳۲ ئەرى ژمارە ۷ ژمارەيا خۇبەشە يان دابەشە؟ ب شىۋەيى ژمارەيا كەرتدار بنقىسە.

۳۳ $\frac{11}{4}$ ۳۴ $\frac{10}{3}$ ۳۵ $\frac{8}{5}$

پیداچونہ کا بلنز

$\frac{2}{3} + \frac{1}{3}$ ۲ $\frac{2}{4} + \frac{1}{4}$ ۱
 $\frac{1}{6} - \frac{4}{6}$ ۴ $\frac{1}{5} + \frac{2}{5}$ ۳
 $\frac{2}{8} - \frac{5}{8}$ ۵

کۆمکرن و لیدەرکرننا ژمارهییّن کهرتدار

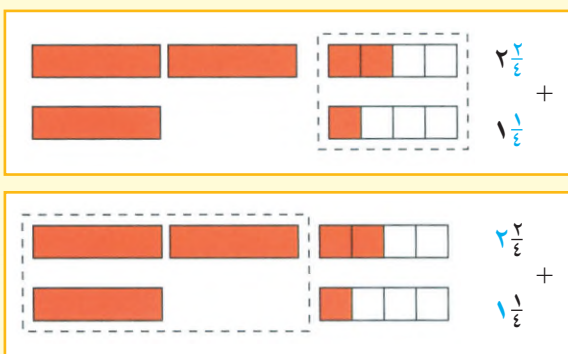
Add and Subtract Mixed Numbers

فیڤرہ

ل سەر دەپیّ شانووییّ رزگار بۆیاغی بهرەهەڤدکەت بۆ بۆیاغکرننا شانوویا قوتابخانی. $2\frac{2}{4}$ لیتر ژ بۆیاغا زەر ل گەل $1\frac{1}{4}$ لیتر ژ بۆیاغا سۆر تیکەلکرن بۆ دەستفەئینانا بۆیاغا پرتەقالی. رزگاری چەند لیترین بۆیاغا پرتەقالی بهرەهەڤکرن؟

نمونه

کۆمبکە. $1\frac{1}{4} + 2\frac{2}{4}$

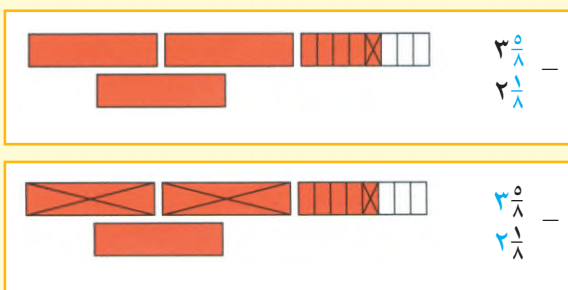
ل دەستپیککی هەردو کەرتان کۆمبکە $\frac{3}{4} = \frac{1}{4} + \frac{2}{4}$ پاشی هەردو ژمارهییّن تەواو کۆمبکە $3 = 1 + 2$ ئەنجامی ب شیوهیی ژمارهیهکا کهرتدار بنقیسه $3\frac{3}{4}$

واتە، رزگار $3\frac{3}{4}$ لیترین بۆیاغا پرتەقالی بهرەهەڤکرن.

ژ بیر نەکە دەمی ژمارهییّن کهرتدار کۆمبکە، ل دەستپیککی کەرتان کۆمبکە و پاشی ژمارهییّن تەواو کۆمبکە.

نمونه

لیدەربکە $2\frac{1}{8} - 3\frac{5}{8}$

ل دەستپیککی هەردو کەرتان لیدەربکە. $\frac{4}{8} = \frac{1}{8} - \frac{5}{8}$ پاشی هەردو ژمارهییّن تەواو لیکەر بکە $1 = 2 - 3$ ئەنجامی ب شیوهیی ژمارهیهکا کهرتدار بنقیسه $1\frac{4}{8}$ یان $1\frac{1}{2}$

هەندەك نمونهییّن دی

[ا] $1\frac{5}{10} = 1\frac{4}{10} + \frac{1}{10}$ یان $2\frac{2}{5}$ [ب] $8\frac{4}{4} = 5\frac{3}{4} + 3\frac{1}{4}$ یان ۹ [ج] $2\frac{9}{12} - 2\frac{2}{12} = 2\frac{7}{12}$ یان $\frac{1}{6}$

ساخبکە

سەرجهمی یان جوداهییّ بههژمیڤه.

۱ $3\frac{1}{4} + 2\frac{1}{4}$ ۲ $1\frac{3}{8} + 4\frac{3}{8}$ ۳ $1\frac{1}{5} - 2\frac{2}{5}$ ۴ $1\frac{2}{3} - 2\frac{9}{6}$

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

سه رجه می یان جوداهی به ژمیره.

$$\begin{array}{lll} ۱ \frac{۲}{۴} + ۵ \frac{۱}{۴} & ۷ & ۱ \frac{۱}{۴} - ۴ \frac{۳}{۴} & ۶ & ۲ \frac{۱}{۳} + ۳ \frac{۱}{۳} & ۵ \\ ۳ \frac{۲}{۳} - ۵ \frac{۱}{۳} & ۱۰ & ۱ \frac{۵}{۹} + ۸ \frac{۱}{۹} & ۹ & ۲ \frac{۴}{۱۳} - ۶ \frac{۱}{۱۳} & ۸ \end{array}$$

به اوردبکه. < یان > یان = ل جهی دانه.

$$\begin{array}{lll} ۱۶ \frac{۷}{۸} \bullet ۹ \frac{۱}{۴} + ۷ \frac{۲}{۴} & ۱۳ & ۱۰ \bullet ۴ \frac{۲}{۵} + ۵ \frac{۳}{۵} & ۱۲ & ۴ \frac{۱}{۴} \bullet ۳ \frac{۳}{۸} + ۱ \frac{۲}{۸} & ۱۱ \\ ۵ \frac{۳}{۳} \bullet ۷ \frac{۲}{۵} - ۱۲ \frac{۴}{۵} & ۱۶ & ۴ \frac{۴}{۵} \bullet ۸ \frac{۲}{۳} - ۱۲ \frac{۱}{۳} & ۱۵ & ۲ \frac{۱}{۴} \bullet ۲ \frac{۲}{۴} - ۴ \frac{۵}{۴} & ۱۴ \end{array}$$

۱۷ شلوقه بکه چه و دشیی $۲ \frac{۱}{۴} + ۳ \frac{۱}{۴}$ کومبکه ی؟

به رسقی بنقیسه: $۴ \frac{۲}{۳} + ۲ \frac{۱}{۳}$ کومبکه.

۱۸ کا شاشی؟ زهینه بی نفیسی $۴ \frac{۳}{۵} = ۴ \frac{۲}{۵} + ۴ \frac{۱}{۵}$

زهینه بی ل کیری شاشی کر؟ به رسقا دروست بنقیسه.

ژماره یا نه دیار بنقیسه.

$$۳ \frac{۱}{۲} = ۴ \frac{۱}{۲} - ۷ \frac{۲}{۲} \quad ۲۱ \quad ۲۰ \frac{۹}{۱۱} = ۱۱ \frac{۱}{۱۱} + ۹ \frac{۷}{۱۱} \quad ۲۰ \quad \square = ۵ \frac{۱}{۴} + ۳ \frac{۳}{۴} \quad ۱۹$$

۲۲ ئەلند پیئتی ۵ لیترین بویاغییه. $۲ \frac{۴}{۹}$ لیتر ژ بویاغا زه

بویاغا شین ل گه ل $۲ \frac{۷}{۹}$ لیتر ژ بویاغا زه

۱۰ قهفتان چیکهت؟ ئەگه هر قهفته کی ۸ گول

تیدابن، چند گول به رسقا ته دنوینن؟

پیداچوون و به رهه قبوون بو ئەزموونی

۲۷ به رهه قبوون بو ئەزموونی ۱۵۰ ئامان هه نه، هه ر ئیکی

۱۲ لیترین بویاغی تیدانه. چند لیترین

بویاغی هه نه؟

$$\begin{array}{ll} ۱۸۰۰۰ & \text{ج} \\ ۱۸۰۰۰۰ & \text{د} \\ ۱۸۰ & \text{ا} \\ ۱۸۰۰۰ & \text{ب} \end{array}$$

۲۸ به رهه قبوون بو ئەزموونی ژ دەمژمیر ۱۲:۴۵ ب.ن هه تا ۱۸:۰۵

ب.ن، دەم دبیته چند؟

$$\begin{array}{ll} ۳۰ & \text{ا} \\ ۴۰ & \text{ب} \\ ۳۳ & \text{ج} \\ ۲۰ & \text{د} \\ ۴۰ & \text{خ} \\ ۲۰ & \text{د} \end{array}$$

$$۳۵ = ۱۳ - (۶ \times \square) \quad ۲۴$$

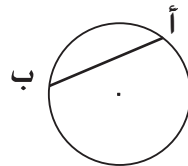
۲۵ ژماره یا روژین مه هین ئادار و

نیسان و گولانی چهنده؟

۲۶ ناقی پارچه راسته

هیللا آب چیه د

بازنیدا؟

پیداچونہ کا بلہن

بہر اور دیکھ۔ > یان < یان

= ل جھی دانہ۔

$$\frac{3}{6} \bullet \frac{1}{2} \quad \frac{2}{5} \bullet \frac{1}{5} \quad \frac{1}{6}$$

$$\frac{7}{8} \bullet \frac{1}{2} \quad \frac{4}{8} \bullet \frac{3}{8} \bullet \frac{3}{10} \quad \frac{3}{10}$$

$$\frac{7}{8} \bullet \frac{2}{4} \bullet \frac{1}{2} \quad \frac{5}{8}$$

ریکین شیکار کرنا پرسیاران ل دووٹ پینگاقین خو بزقرہ

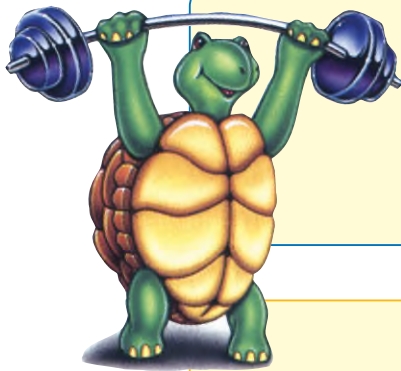
Problem Solving Stratiges

Work Backward

غاردانا مہتری کيسهله راھینانان ل سہر غاردانا مہتری دکہت. ل قونغا ئیکى ہندی قونغا دووی بری. ل قونغا سیی $\frac{3}{4}$ ی مہتر بری ول قونغا چاری ۱ مہتر بری. سہرجمی دوراتیین بری بوو $2\frac{3}{4}$ مہتر. ہردو قونغا ئیکى و دووی چہند بری؟

Understand

تیگہہ

- داواکری چیبہ؟
- پیزانینن تو بکار دئینی چہ؟
- ئہری ہندہک پیزانین ہنہ تو بکارنائینی؟ چہ؟

Plan

پلانی دانہ

- کیڑ ریکى دشی بکاربینی بو شیکار کرنا پرسیارى؟
- تو دشی ریکا «ل دووٹ پینگاقین خو بزقرہ» بکاربینی. دەست بکہ ب لیدہر کرنا دووریا دوماھیی ژ دووریا گشتی. پاشی دووریا قونغا سیی ژ بہرسقی دہر بکہ. سہرجمی دوریین ہردو قونغا ئین ئیکى و دووی دى ب دەستہ کفن.

Solve

شیکار بکہ

- پرسیارى شیکار بکہ:
- دووریا دوماھیی، ۱ مہتر، ژ دووریا گشتی، $2\frac{3}{4}$ مہتر، دہر بکہ:
- $1 - 2\frac{3}{4} = 1 - 2\frac{3}{4}$
- دووریا سیی ژ بہرسقی دہر بکہ: $1 = \frac{3}{4} - 1\frac{3}{4}$
- چونکی دوریین ئیکى و دووی یہکسانن، دابہ شکہ:
- $\frac{1}{4} = 2 \div 1$
- واتہ، $\frac{1}{4}$ د ہردو قونغا ئین ئیکى و دوویدا بری.

Check

ساخبکہ

- چہوا دى شى بہرسقا خو ساخبکہى؟

راھيئان و شيكاركرنا پرسياران

رېكښ شكاركرنا پرسياران

ھيلكارهكى يان ويټهيهكى ويټه بكه.
نمونهيهكى پيكيبينه يان ب
كردار بجهبينه.
ليستهكار ريك پيكيبينه.
ل شيوازهكى بگهړه.
خستهيهكى يان ويټهيهكى
روټكرنې پيكيبينه.
بخهملينه و ساخبكه.

ل دووډ پيټگافين خوه بزقره

پرسيارهكا ساناھيتر شيكاربكه.
ھاوكيشهيهكى بنقيسه.
دەرئەنجامی ژيټرېټي بكاربينه.

رېكا «ل دووډ پيټگافين خوه بزقره» بكاربينه بوشكاركرنا پرسيارى.

۱ ټهگهړ دووريبا كيسهلهى برى $\frac{1}{4}$ مەتر بن، دى

بەرسف چهوا بيت؟

پهپكهكى بازنهىى دابهشكريبه بوش $\frac{1}{2}$

بەشيين يهكسان، ۵ ژ وان كهسكن. بەشيين

شين و سور يهكسانن د هژماريدا. بەشيين

زهر دبنه $\frac{1}{4}$ ژ پهپكى.

۲ ژمارهيا بەشيين شين چهنده؟

۳ كيژ كهرت ژ پهپكى ههردورهنگين سور و شين دنويټيت؟

۴ كيژ كهرت بەشى كهسك ژ پهپكى دنويټيت؟

راھيئان ل سهر رېكښ ژيټكجودا

۶ دەرئەنجام شلوقه بكه: چهوا دى زانى كو

سهرجهمى پيكهاتيئين شوربى ټهوا د پرسيارا

۵ یدا هاتى پتره يان كيټمتره ژ كهټچكهكى؟

۸ ئارى و خوشكا خوه كيټكښ خورمى چيكرن.

ههړ ئيكي ژ وان دوو كيټك خوارن. ئارى ۱۲

كيټك برنه قوتابخانى و ۸ كيټك ل مال مان. ټهوا

كهرتى كيټكښ ئارى برينه قوتابخانى دنويټيت

چييه؟

۵ ئيټك ژ جورين شوربى، $\frac{1}{4}$ كهفچك ژ ئاڤا

مريشكى (ماجى)، $\frac{1}{4}$ كهفچك ژ روونى و

$\frac{1}{8}$ كهفچك بههارات تيټدانه. ټهقان چهنديان

ريټبكه ژ بچووكتر بوش مهنتر.

۷ روژا شه مبيى كاروانى ۳ لاپهړ ژ چيروكا

روستهمى زال خواندن، و ۶ لاپهړ روژا ئيټك

شه مبيى، و ۱۲ لاپهړ روژا دو شه مبيى و ۲۴

لاپهړ روژا سى شه مبيى. ټهگهړ كاروان ب قى

شيوهى بهردهوام بيت، چهنده لاپهړان ل روژا

چارشه مبيى دى خوينيت؟

خستهى بكاربينه بوشكاركرنا پرسيارين ۹ و ۱۰.

۹ ماوى ههړ پولهك ياريى تيټدا دكهت چهنده؟

۱۰ كيژ ماوه دريټتره؟ كيژ ماوه كورتنتره؟

خستهى ياريين وهرزشى

پولا ئيكي	۸:۴۵ – ۹:۱۵
پولا دووى	۹:۳۰ – ۱۰:۱۵
پولا سى	۱۰:۳۰ – ۱۱:۲۰

پیداچوون Review

هر دو سهره
rators Nume
ژمارهيا كه رتدار
mixed number
ساده ترين شيوه
Simplest form
هاوتا
Equivalent

دنيا بوون زاراڻ و چه مگان

دهسته واژهيا گونجايتر ژ ليستي ههليژيره.

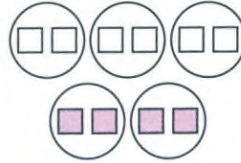
۱. ئەو كه رتین دهر برینى ژ هه مان چه ندی دكهن دبژنی كه رتین _____؟
۲. _____ پیکهاتیه ژ ژماره يه كا ته واو و كه رته كی.
۳. دا كو دوو كه رتین ژیره يه كسان كو مبه كی، دقیت _____ كو مبه كی و ژیره نه گوهوړی.

دنيا بوون ژ شاره زايان

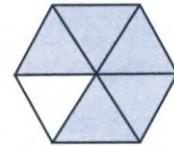
كه رتی يان ژماره يا كه رتدارا گونجاى بنقيسه.

۶

۵

۴

ههر كه رته كی ب ساده ترين شيوه بنقيسه.

$$\frac{6}{10} \quad \text{۱۱}$$

$$\frac{9}{12} \quad \text{۱۰}$$

دو كه رتین هاوتا بو ههر كه رته كی بنقيسه.

$$\frac{4}{10} \quad \text{۹}$$

$$\frac{3}{4} \quad \text{۸}$$

$$\frac{1}{2} \quad \text{۷}$$

ههر كه رته كی ب شيوه يی ژماره يه كا كه رتدار بنقيسه.

$$\frac{8}{3} \quad \text{۱۷}$$

$$\frac{7}{2} \quad \text{۱۶}$$

$$\frac{14}{6} \quad \text{۱۹}$$

$$\frac{13}{5} \quad \text{۱۸}$$

بهراورد بكه. < يان > يان = ل جهی دانه.

$$\frac{5}{6} \quad \frac{11}{12} \quad \text{۱۳}$$

$$\frac{1}{4} \quad \frac{2}{3} \quad \text{۱۲}$$

$$\frac{4}{8} \quad \frac{3}{6} \quad \text{۱۵}$$

$$\frac{5}{8} \quad \frac{3}{8} \quad \text{۱۴}$$

بهه ژمیره.

$$\frac{2}{5} + \frac{7}{10} \quad \text{۲۳}$$

$$\frac{3}{4} + \frac{1}{12} \quad \text{۲۲}$$

$$\frac{4}{7} + \frac{3}{7} \quad \text{۲۱}$$

$$\frac{2}{8} + \frac{5}{8} \quad \text{۲۰}$$

$$2 \frac{5}{12} - 2 \frac{11}{12} \quad \text{۲۷}$$

$$2 \frac{5}{9} - 5 \frac{8}{9} \quad \text{۲۶}$$

$$5 \frac{3}{8} + 7 \frac{7}{8} \quad \text{۲۵}$$

$$12 \frac{2}{4} + 3 \frac{1}{4} \quad \text{۲۴}$$

دنيا بوون ژ شيكار كرنا پرسياران

۲۹. نومیدی بهری نیقرو $2 \frac{3}{4}$ ده مژمیر کارکر، پاشی $3 \frac{1}{4}$ ده مژمیران پشتی نیقرو کارى خو ته مامکر. هه می کارى وی چند ماوه قه کیشا؟

۲۸. سه میری ۳ زنجیر هه نه، دريژين وان $\frac{1}{4}$ مهتر و $\frac{3}{8}$ مهتر و $\frac{5}{8}$ مهتر. ئەقان دريژيان ژ بچوو کتر بو مهز نتر ريز بکه.

به رههقبوون بو ئهزمونى
Standardized Test Prep

6 $\square = \frac{2}{5} - \frac{9}{10}$

- 1 د ج ب ا

7 $\square = 6\frac{2}{3} + 4\frac{2}{3}$

- 1 ا ب ج د

8 کيژ بر نهيهکسانه بو برين دى؟

- 1 $(2 + 5) \times 3$ ج $(1 + 2) \times 7$
 2 $(7 + 9) + 5$ د $(7 \times 1) + 2$

9 زيړهکى $\frac{3}{4}$ کگم گوشت کرى، $\frac{1}{3}$ کگم کره فراښين. نهو گوشتى مای چهنده؟

- 1 $\frac{1}{4}$ ج $\frac{4}{6}$
 2 $\frac{1}{2}$ د $\frac{2}{2}$

10 $\square = 1\frac{2}{3} + 3\frac{4}{6}$

- 1 $4\frac{7}{12}$ ج $4\frac{1}{6}$
 2 $5\frac{1}{6}$ د $5\frac{7}{12}$

11 کيژ شان ژمارهيان نهکولکى ژماره ۱۰۰؟

- 1 3 ج 5
 2 10 د 4

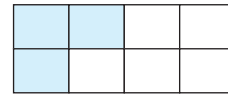
12 $\square = 2498 + 5387$

- 1 7775 ج 7875
 2 2889 د جگهلهمانه

- ناقهړوکى هميى بخوينه.
- دلنياهه ژ تيگههشتنا پرسيارى.
- بهرسقا خو ساخبکه.

بهرسقا گونجای دهوربهه ژ راهینانا ۱ تا ۱۲.

1 کهرتى بهشى رهنگرى دنوینیت چهنده؟

- 1 $\frac{2}{5}$ ج $\frac{2}{8}$
 2 $\frac{5}{3}$ د $\frac{4}{3}$

2 کيژ کهرت ب سادهترین شیوهیه؟

- 1 $\frac{3}{12}$ ج $\frac{5}{6}$
 2 $\frac{6}{8}$ د $\frac{8}{10}$

3 کيژ کهرت ژ بچووکتر بو مهزنتر ریژکرینه؟

- 1 $\frac{3}{8}, \frac{5}{6}, \frac{1}{4}$ ج $\frac{5}{6}, \frac{3}{8}, \frac{1}{4}$
 2 $\frac{1}{4}, \frac{5}{6}, \frac{3}{8}$ د $\frac{3}{8}, \frac{1}{4}, \frac{5}{6}$

4 نامادی کهرتین هاوتا بو کهرتى $\frac{1}{3}$ نقیسين.

$\frac{5}{10}, \frac{4}{8}, \frac{2}{6}, \frac{2}{4}$

شیوازی تمامبکه، کيژ کهرت دى د دووقدا هیئت؟

- 1 $\frac{6}{11}$ ج $\frac{6}{12}$
 2 $\frac{7}{14}$ د $\frac{7}{10}$

5 $\square = \frac{1}{4} + \frac{1}{8}$

- 1 $\frac{2}{12}$ ج $\frac{2}{8}$
 2 $\frac{3}{12}$ د $\frac{3}{8}$

Write What You Know

ئهوا تو دزانی بنقیسه

14 شاشییا دقئ رستهییدا دیار بکه $\frac{7}{18} = \frac{2}{9} + \frac{5}{9}$ بهرسقا دوست بنقیسه.

13 بوچی $\frac{1}{4}$ مهتر دبیته ۲۵ سم؛ شلوقه بکه.

ژماره ییڼ دهی

بهشی
۱۰

Decimal numbers

چرکھیان و بهشین چرکی، گرنګیهکا مهزن د بهریکانه ییڼ وهرزشیدا ههیه، بو دیارکړنا ریښه نډیا یاریکهران. چیدبت جوداهی د ناقبهرا یاریکهره کی و یی دیدا، چهند بهشهک ژ سهدی ژ چرکی بن. شیکارکړنا پرسیاران خشتی ل خواری ده میڼ تو مارکری ییڼ هندهک یاریکهران د بهریکانه یهکا مهله قانیاندا دیار دکهت. کیژ ده م دریژتر بوو؟ وکیژ ده م کورتر بوو؟

بهریکانه یا ۵۰ مهتری «دهم ب چرکان»

په لاتینک	سینگ	پشت	کچ	نآزاد
۷۸,۱۵	۱۴۰,۷۷	۸۱,۸۱	کچ	۲۳,۷۰
۷۸,۱۵	۱۲۳,۸۶	۸۲,۸۶	کورپ	۶۵,۴۳

پېژانينين خو ساخبكه Check what you know

ژ بو پشتر است ببي كو قوتاببيان پېژانينين پيدفي بو في پشكي وهر گرتينه، في بهر پهري بكارينه

Vocabulary زاراف

Tenths دهی
Decimal point فاريزهيا دهی
Less بچووكتر

دهسته واژهيا گونجاي ژ ليستي هه لبر ژره.

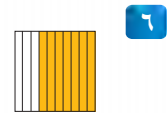
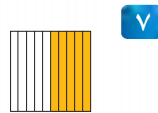
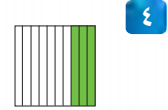
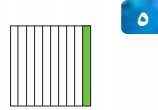
۱ ژماره ۰,۴ دبته چار ؟ .

۲ ژماره ۰,۵ « ۵ ؟ دنويت ».

۳ ؟ بكاردهيت بو نقيسنا دهبيان.

Model Tenths نواندنا دهبيان

ژمارهيا دهبيان هه به شه كي رهنگري دياردكته بنقيسه.

Fractions and Tenths كهرت و دهیی

هه كهرتكي ب شيوهي ژمارهيه كي بنقيسه وفاريزهيا دهی بكارينه.

۱۲ $\frac{5}{10}$

۱۱ $\frac{8}{10}$

۱۰ $\frac{1}{10}$

۹ $\frac{7}{10}$

۸ $\frac{4}{10}$

هه ژمارهيه كي ب شيوهي كهرتي بنقيسه.

۱۷ $۰,۹$

۱۶ $۰,۱$

۱۵ $۰,۲$

۱۴ $۰,۳$

۱۳ $۰,۸$

ژمارهيا دهبيان ب شيوهي ژمارهيه كي بنقيسه وفاريزهيا دهی بكارينه.

۲۱ دهيهك

۲۰ دهی ۹

۱۹ سی دهی

۱۸ حفت دهی

ژمارهيا دهبيان بنقيسه

۲۵ $۰,۶$

۲۴ $۰,۸$

۲۳ $۰,۱$

۲۲ $۰,۴$

بیداچوونه کا بلز

$$0,7 = \frac{7}{10} = \frac{2}{10} - \frac{9}{10} \quad 1$$

$$0, \square = \frac{\square}{5} = \frac{3}{5} + \frac{1}{5} \quad 2$$

$$0, \square = \frac{4}{10} + \frac{2}{10} \quad 3$$

$$0, \square = \frac{3}{10} = \frac{2}{10} - \frac{\square}{10} \quad 4$$

$$0,9 = \frac{\square}{10} + \frac{8}{10} \quad 5$$

زاراف

Tenths form شیوهی دهی

دهی
Tenths

ب دهستی

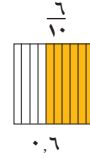
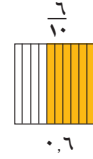
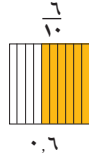
قهینه

گهلهك بهشین دهی ئازادی درژییا پینگاڤا خو پيڤا،
بوو ۶ ژ دههین مهتری. ئازادی د سی پینگاڤاندا چند مهتر
برین؟ نمونهیان بکاربینه بو دیارکونا درژیی.

چالاکي

پینگاڤا ۱

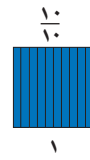
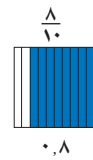
هزر بکه: ۱۸ دهی ههنه، تو دشیی
ژمارهیا کا کیمتر ژ نمونهیان بو
نواندنا نهقی ژماری بکاربینی.

نمونهین دههیان بکاربینه دا
ژمارهیا دههیان دیارکهی د
سی پینگاڤاندا.

پینگاڤا ۳

ههژده دهی
ئو ژمارهیا نواندنی
بنقیسه.
یان $1 \frac{8}{10}$
یان ۱,۸

کیمترین ژماره ژ نمونهیان
بکاربینه دا ههمان ژماره بیته
دیارکرن.

واته، ئازاد ۱,۸ مهتر د ۳ پینگاڤاندا برین.

• ژمارهیا ۱,۸ شیوهی دههیه بو ژمارهیا ۱۸ دهی.

بزاقی بکه

نمونهیان بکاربینه بو نقیسینا هه ژمارهیهکی ل سهر شیوهی دهی.

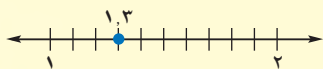
ب بیست و چار دهی

ا ۱۳ دهی

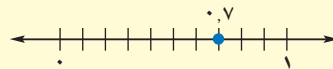
ل سهر هیلا ژمارهیان

چیدبیت دههیان ل سهر هیلا
ژمارهیان بنویسن.

ب جهی ۱,۳ ل سهر هیلا
ژمارهیان دیارکبه.

ا جهی 0,7 ل سهر هیلا
ژمارهیان دیار بکه.

ل خشته ی خانەیان تۆ دشی خشته ی خانەیان بکارینی بۆ نفیسینا ژماره کی ب شیوه ی رهنوسی و پیتی و دریزی.

شیوه ی دریزی	شیوه ی پیتی	شیوه ی رهنوسی	یهکان	'	دهی
$۱ + ۰,۷$	ئیک و هفت ژ دهی	۱,۷	۱	,	۷
$۲ + ۰,۵$	دوو و پینچ ژ دهی	۲,۵	۲	,	۵
$۴ + ۰,۱$	چار و ئیک ژ دهی	۴,۱	۴	,	۱

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

نمونه یان بکارینه بۆ نفیسینا هەر ژماره کی ل سەر شیوه ی دهی.

- ۱ حهفت دهی ۲ دهی ۲ ۳ دهی ۲۷ ۴ $\frac{۸}{۱۰}$

ژماره یا ده هیان د هەر ژماره کی بناقیسه.

- ۵ ۰,۴ ۶ ۱,۳ ۷ ۳,۷ ۸ ۴,۸

هەر ژماره کی ب شیوه ی پیتی بناقیسه.

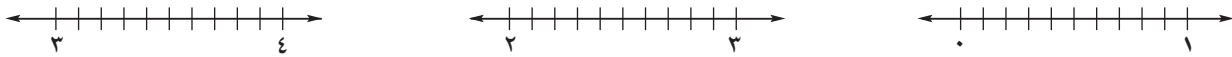
- ۹ ۲,۶ ۱۰ ۰,۱ ۱۱ ۴,۲ ۱۲ ۲,۴

هەر ژماره کی ب شیوه ی دریزی بناقیسه.

- ۱۳ ۱,۴ ۱۴ ۲,۹ ۱۵ ۳,۵ ۱۶ ۶,۲

هەر ژماره کی ل سەر هیلا ژماره یان دانه.

- ۱۷ ۰,۶ ۱۸ ۲,۸ ۱۹ ۳,۴

۲۰ **دەرئه نجام** دریزی پینگاقا ره قه ندی پینچ

ده یین مه ترینه، و دریزی پینگاقا بابی وی $\frac{۸}{۱۰}$ مته تره. ئه ری پینگاقا بابی وی دوجا ته مه ت پینگاقا ره قه ندیه؟

بیچاچوون و به ره ه قبوون بۆ نه زمونی

۲۲ ژماره یا ۰,۹ ب شیوه ی کهرتی بناقیسه.

۲۳ دهی به ژمی ره: ده ستیک ۱۱:۳۵ ب.ن.

دوماهی ۱:۱۵ ب.ن.

۲۴ $\square = ۸۳۵ - ۱۱۰۰$

۲۵ **باره قبوون بۆ نه زمونی** باشتین خه ملاندن بۆ سه رجه می

$۲۳۱۷۱ + ۲۳۱۷۱$ کیژکه؟

ا ۳۵۰۰۰ ج ۳۷۰۰۰

ب ۳۶۰۰۰ د ۳۸۰۰۰

بەشى سەدى Hundredths

فېرىه

پىداچوونەكا بلەز

نمونهكى بۇ ھەر ژمارەيەكى بېقىشە.

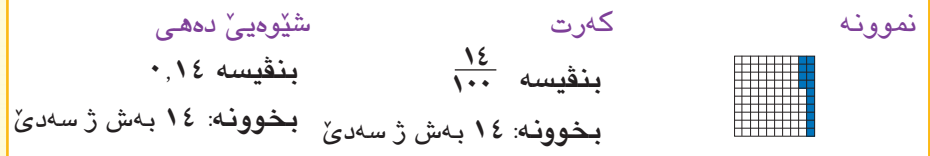

زاراف

Hundredths بەشى سەدى

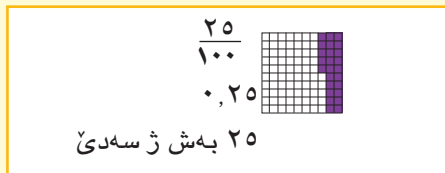
ئىك ژ سەدى دەھى و بەشىن سەدى ئەو ژمارەنە ئەوین دەینە نقيسین بكارئینانا فاريزهيا دەھى. كەرتین ژیره ۱۰ يان ۱۰۰ ھاریکاریا تە دكەن بۇ تیگەھشتنا دەھییان و بەشىن سەدى. سالار ۱۴ گۆل کرن ژ ۱۰۰ ھەولدانان.

نمونه سالار ۱۴ گۆل کرن ژ ۱۰۰ ھەولدانان.

سالار $\frac{14}{100}$ يان ۰,۱۴ گۆل کرن.

ھندەك نمونەيىن دى

ل خستەي خانەيان

تۆ دشى خستەي خانەيان بكاربىنى بۇ نقيسینا ژمارەيەكى ل سەر شېوھى رەنووسى و پىتى و دريژى.

نمونه

شېوھى دريژى	شېوھى پىتى	شېوھى رەنووسى	پەكان	دەھى	بەشىن ژ سەدى
۰,۸	۸ دەھى	۰,۸	۰	,	۸
۰,۱۰+۰,۰۲	۱۲ بەش ژ سەدى	۰,۱۲	۰	,	۱

شیۆهیی دهی و کهرت

Fraction and decimals

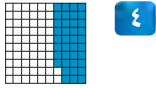
تۆ دشیی کهرتهکی بنقیسی ژیرهیی وی ۱۰ یان ۱۰۰ نه بیت ل سهر شیۆی دهی.
دهست پی بکه ب نقیسینا کهرتهکی هاوتا ژیرهیی وی ۱۰ یان ۱۰۰ بیت.

ساخیکه

نمونه

شیۆهیی دهی بو کهرتی $\frac{1}{4}$ چیه؟
 $0,5 = \frac{5}{10}$ $\frac{5}{10} = \frac{5}{5} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$
 واته، $\frac{1}{2}$ دبیته ۰,۵.

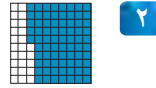
کهرت و شیۆهیی دهی بو هر نمونهیهکی بنقیسه.

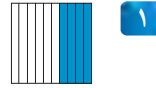
۴

۳

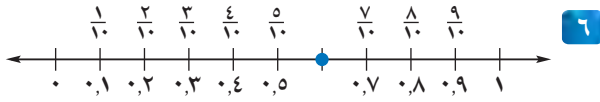
۲

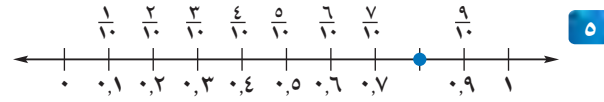
۱

راهیان و شیکارکنا پرسیاران

کهرت و شیۆهیی دهی بو نهوی ژمارهیا خال دیاردکته بنقیسه.

۶

۷

هر کهرتهکی ب شیۆهیی دهی بنقیسه.

$\frac{24}{100}$ ۹

$\frac{60}{100}$ ۸

$\frac{8}{10}$ ۷

$\frac{75}{100}$ ۱۲

$\frac{4}{5}$ ۱۱

$\frac{1}{5}$ ۱۰

هر ژمارهیهکی ب شیۆهیی کهرتی بنقیسه. سادهترین شیۆهیی بنقیسه.

۰,۹۳ ۱۶

۰,۸ ۱۵

۰,۲۸ ۱۴

۰,۳ ۱۳

۰,۰۱ ۲۰

۰,۷۵ ۱۹

۰,۳ ۱۸

۰,۳۰ ۱۷

شیۆهیی رهنوسی و شیۆهیی پیتی بو هر ژمارهیهکی بنقیسه.

$0 + 0,04$ ۲۳

$0,60 + 0,01$ ۲۲

$0,77 + 0,04$ ۲۱

پیداچوون و بهرههقبوون بو نهزمونی

۲۹ بهرههقبوون بو نهزمونی سادهترین شیۆه بو کهرتی $\frac{16}{18}$ کیژکه؟

$\frac{1}{4}$ ۵

$\frac{4}{7}$ ۳

$\frac{4}{14}$ ۶

$\frac{8}{7}$ ۱

23420 نیژیککه بو نیژیکترین سه. ۲۴

$\square = 100 \times 23$ ۲۶

$\square = 11 \times 398$ ۲۵

$\square = \frac{1}{12} + \frac{1}{6}$ ۲۸

$\square = \frac{1}{3} + \frac{2}{4}$ ۲۷

بهشی هزاری

Thousandths

فیریه

بهشین بچوک بهشی هزاری بچو وکتره ژ بهشی سدی. تهگه بهشک سدی هاته دابهشکرن بو ۱۰ بهشین یهکسان، هه بهشک دبیته بهشک ژ هزاری.

پیداچوونهکا بلهز

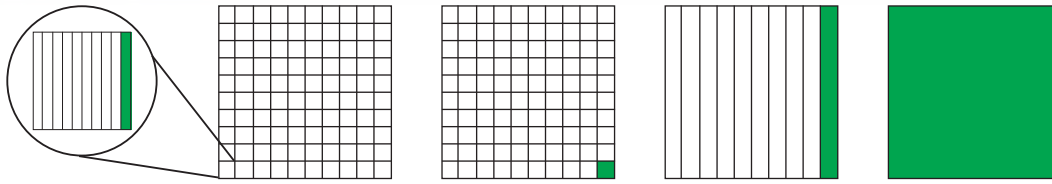
هه کهرتهکی ل سهه شیوهی ژمارهیا دهی بنقیسه.

$$\frac{1}{10} \quad 3 \quad \frac{34}{100} \quad 2 \quad \frac{4}{10} \quad 1$$

$$\frac{50}{100} \quad 5 \quad \frac{61}{100} \quad 4$$

زاراف

Thousandths بهشی هزاری

$$\frac{1}{100}$$

$$\frac{1}{10}$$

$$\frac{1}{10}$$

$$\frac{1}{10}$$

کهرت

$$0,001$$

$$0,01$$

$$0,1$$

$$1$$

شیوهی دهی

بخونه ئیک دههیهک بهشک ژ سدی بهشک ژ هزاری (ئیک ژ دهی)

نمونه

خشتهی خانیهان هاریکاریا ته دکهت بو تیگههشتنا بهشین هزاری.

بهشک ژ هزاری	بهشین ژ سدی	دهی	,	یهکان
۳	۶	۴	,	۰
۹	۱	۰	,	۰
۲	۰	۰	,	۰

شیوهی رهنوسی	شیوهی پیتی	شیوهی دریزی	شیوهی کهرتی
۰,۴۶۳	چار سهه و شیست و سی بهش ژ هزاری	۰,۴ + ۰,۰۶ + ۰,۰۰۳	$\frac{463}{1000}$
۰,۰۱۹	نۆزده بهش ژ هزاری	۰,۰۱ + ۰,۰۰۹	$\frac{19}{1000}$
۰,۰۰۲	دوو بهش ژ هزاری	۰,۰۰۲	$\frac{2}{1000}$

• بهایی رهنوسی ۶ د ژمارهیا ۰,۳۶۷ دا چهنده؟

۱ چەند بەش ژ ھزاري د بەشەكې سەدېدا ھەنە؟ چەند بەش ژ ھزاري د ئيكييدا ھەنە؟
ھەر ژمارەيەكې ب شيوھيې كەرتي بنقيسە.

۲ ۰,۴۱۸ ۳ ۰,۰۹۵ ۴ ۰,۰۰۲ ۵ ۰,۱۰۷

ھەر كەرتەكې ب شيوھيې دەھي بنقيسە.

۶ $\frac{۹۱۴}{۱۰۰۰}$ ۷ $\frac{۲۶۰}{۱۰۰۰}$ ۸ $\frac{۷۵}{۱۰۰۰}$ ۹ $\frac{۴}{۱۰۰۰}$

راھينان و شيكاركرنا پرسياران

ھەر ژمارەيەكې ب شيوھيې كەرتي بنقيسە.

۱۰ ۰,۰۰۵ ۱۱ ۰,۷۴۹ ۱۲ ۰,۰۳۸ ۱۳ ۰,۰۳۴

ھەر كەرتەكې ب شيوھيې دەھي بنقيسە.

۱۴ $\frac{۱۸}{۱۰۰۰}$ ۱۵ $\frac{۷۷۷}{۱۰۰۰}$ ۱۶ $\frac{۶۳}{۱۰۰۰}$ ۱۷ $\frac{۵}{۱۰۰۰}$

بھايې رەنووסי ۵ د ھەر ژمارەيەكېدا بنقيسە. خستەيې خانەيان بكاربينە.

۱۸ ۰,۰۲۵ ۱۹ ۰,۱۵۳ ۲۰ ۰,۴۶۵ ۲۱ ۰,۵۹۳

ھەر ژمارەيەكې ب شيوھيې دريژي بنقيسە.

۲۲ ۰,۰۳۴ ۲۳ ۰,۰۲۷ ۲۴ ۰,۶۸۹ ۲۵ ۰,۰۴۴

ھەر ژمارەيەكې ب شيوھيې رەنووסי يان پيتي بنقيسە.

۲۶ چار بەش ژ ھزاري ۲۷ ۰,۳۹۸ ۲۸ سەد و سي بەش ژ ھزاري.

تەماميکە.

۲۹ $۰,۳ + ۰,۰۶ + ۰,۰۰۴ = ۰,۳۶$ ۳۰ $۰,۹۰۳ =$ نەھ سەد و سي ؟

۳۱ $۰,۰۰۸ + ۰,۴۰۸$ ۳۲ $۰,۷۲ =$ ھەفتي و دو ؟

۳۳ **دەرئەنجام** ھەر وانەيەکا موزيكي ب ۱۸ دوو سەد و پينچي دينارييە. ھەر ۸ وانەيان ئيك بي پارهيە بو قوتابيان. پارهيې ۳۶ وانەيان چەند دوو سەد و پينچي ديناري نە؟

۳۴ شادي راھينانان ل سەر بلوول ليداني دکەت. $\frac{۱}{۴}$ دەمژميرل پوژا چارشەمبي و $\frac{۱}{۴}$ دەمژميرل پوژا شەمبي راھينانان کرن. شادي چەند خۆلەکان د ھەفتييدا راھينانان دکەت؟

پيداجوون و بەرھەقبوون بو ئەزمووني

۳۹ پارهقبوون بو ئەزمووني شيوھيې رەنووסי بو ژمارەيا پينچ مەليوون و دوو ھزار و ھەشت سەد و شانزە، کيژکە؟

ا ۵۰۲۸۱۶ ب ۵۰۰۲۸۱۶ ج ۵۰۲۰۸۱۶ د ۵۰۲۸۱۶۰

۳۵ شيوھيې پيتي بو ژمارەيا ۰,۱۴ بنقيسە

۳۶ $\square = (۲ \times ۲۵) \times ۴$

۳۷ $\square = ۷ \div ۴۲۷$

۳۸ $\square = ۵\frac{۲}{۳} + ۴\frac{۲}{۳}$

ژماره یین دهی

Decimals

فیریه

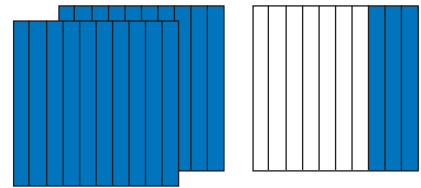
مۆز ژ مهكسيك به لاتین جوړهكی مؤزایه، ل مهكسيك دهیته چاندن. دالیایی دو کیلوگرام وسی ژ دهی مؤز کرین. چهوا نهوی ژمارئ ل سهر شیوهی ژماره یهكا كهرتدار و ژماره یهكا دهی دی نقیسه؟

ژماره یهكا كهرتدار $2 \frac{3}{10}$

ژماره یهكا دهی ٢,٣

بخونه: دوو وسی دهی یان دوو وسی ژ دهی.

واته، ئەف ژماره دهیته نقیسین $2 \frac{3}{10}$ یان ٢,٣.

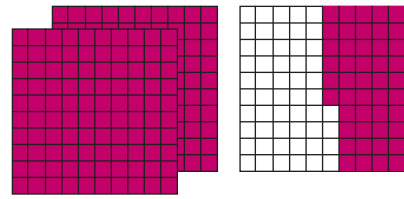

نمونه

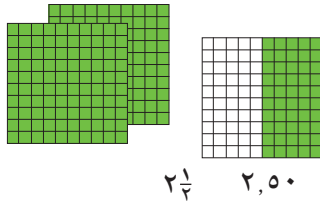
ژماره یهكا كهرتدار $2 \frac{47}{100}$

ژماره یهكا دهی ٢,٤٦

بخونه: دوو و ٤٦ بهش ژ سه دی.

ژ بیر نهكه ژماره یهكا دهی ئەو ژماره یهكا ئەوا په نووسهك یان پترل رهخی راستی یی فاریزه یهكا دهی ههین؟

ل سهر هیلا ژماره یان ئەم دشین

ژماره یین دهی ل سهر هیلا ژماره یان بنوینن.

جهی ٢,٥٠ ل سهر هیلا ژماره یان دیاریكه.

هندهك نمونه یین دی

ب شیوهی ژماره یهكا كهرتدار بنقیسه.

$$1 \frac{3}{10} = 1 \frac{30}{100} = 1,3$$

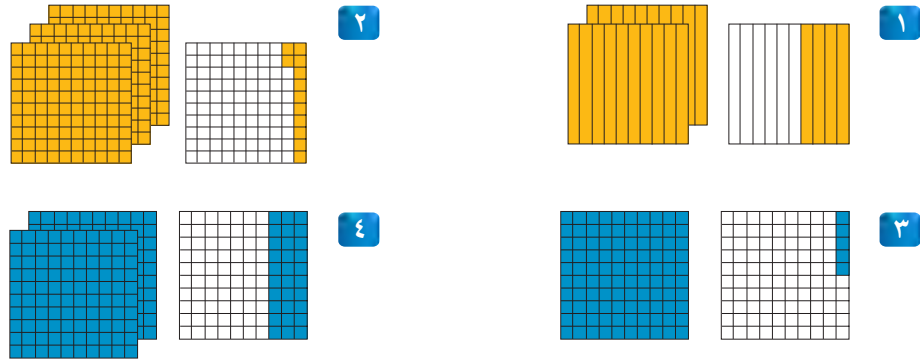
$$4 \frac{3}{10} = 4 \frac{30}{100} = 4,3$$

ب شیوهی ژماره یهكا دهی بنقیسه.

$$3,8 = 3 \frac{8}{10} = 3 \frac{80}{100}$$

$$3,08 = 3 \frac{8}{100} = 3 \frac{8}{100}$$

ژمارەيەكا كەرتدار و ژمارەيەكا دەھى بۇ ھەر نمونەيەكى بنقىسە.

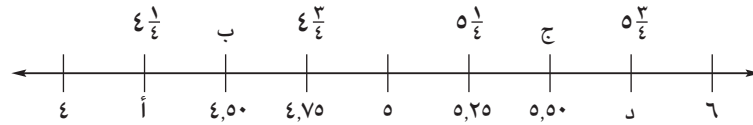

راھيئان و شيكاركنا پرسياران

ھەر ژمارەيەكى ل سەر شيۆەيى ژمارەيەكا كەرتدار يان ژمارەيەكا دەھى بنقىسە.

- ۵ ۱۱,۵۰ ۶ $۹\frac{1}{۴}$ ۷ ۷,۲۵ ۸ $۴\frac{1}{۵}$
 ۹ $۴\frac{۲}{۵}$ ۱۰ ۸,۰۶ ۱۱ ۱۶,۳ ۱۲ $۷۲\frac{۳}{۵}$

ھيلا ژمارەيان بكاربىنە بۇ شيكاركنا پرسيارين ۱۵ ھەتا ۱۸. ژمارەيەكا كەرتدار يان ژمارەيەكا دەھى بۇ ھەر پىتەكى بنقىسە.

- ۱۳ ج ۱۴ ب ۱۵ أ ۱۶ د
 ۱۷ گولستانى داخووزا پارچەيەكا قوماشى دريژيا ۱۸ ھەرئەنجام ھيلا ژمارەيان يا بەرى نوکە
 ۱۹ کيژ مەزنترە ۲,۷۰ يان $۲\frac{۳}{۵}$ ؟
 ۱۷ ۶,۷۵ م ژ فروشياريەكى كر. فروشياري پارچەيەك بۇ برى ب دريژيا $۶\frac{۳}{۴}$ مەتر. ئەرى فروشياري تيلا گولستانى قوماش برى؟ شروقه بکە.

پيداجوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

۲۴ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى مەزنترين كەرت كيژكە؟

- أ $\frac{۲}{۳}$ ب $\frac{۳}{۴}$ ج $\frac{۴}{۵}$ د $\frac{۵}{۶}$

۲۵ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى كەرتى يەكسان بۇ ژمارە ۰,۰۵۳

كيژكە؟

- أ $\frac{۳۵}{۱۰۰}$ ب $\frac{۳۵}{۱۰۰}$ ج $\frac{۳۵}{۱۰۰۰}$ د نەچ ژوان

۲۰ سەرمەدى ئەف پلەيىن گەرماتىي تۆماركرن.

ناقەراست كيژكە.

۵۲۷, ۵۲۳, ۵۲۵, ۵۳۲, ۵۲۶, ۵۳۱

۲۱ كۆلكين ژمارە ۲۱ بنقىسە.

۲۲ $\square = 3425 \times 9$

۲۳ $\square = 9 \div 111$

ژماره ییڼ دهی ییڼ هاوتا

Equivalent Decimals

فیږیه

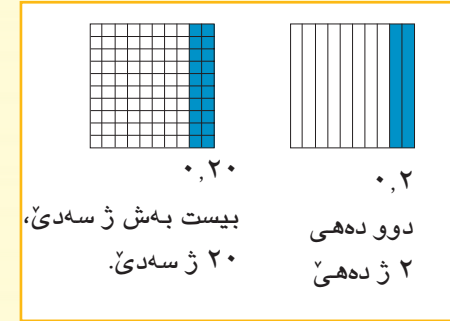
ژماره ییڼ دهی ییڼ هاوتا ئه ژماره نه ئه ویڼ دهر پریڼی ژ هه مان چه نداتی دکن. تو دشی نمونه ییڼ دهی و نمونه ییڼ به شین سدی بکارینی دا بزانی کا هردو ژماره هاوتانه یان نه؟

نمونه

ئری هردو ژماره ۰,۲ و ۰,۲۰ هاوتانه؟
نمونه یان بکارینه

۰,۲ و ۰,۲۰ دهر پریڼی ژ هه مان چه نداتی دکن.

واته ۰,۲ و ۰,۲۰ دو ژماره ییڼ دهی ییڼ هاوتانه

بزاقی بکه

نمونه ییڼ دهی و نمونه ییڼ به شین سدی بکارینه.
ئری هردو ژماره ییڼ دهی هاوتانه؟ بنقیسه بهلی یان نه خیر.

۲,۴۰ و ۲,۴

۰,۳۰ و ۰,۳

۰,۶ و ۰,۵۰

۳,۳۰ و ۳,۳۵

۰,۸۰ و ۰,۸

۰,۷۵ و ۰,۷۰

ساخکه

۱ چهوا تو دزانی هردو ژماره ۱,۸ و ۱,۸۰ هاوتانه؟ شلوقه بکه.
ئری هردو ژماره ییڼ دهی هاوتانه؟ بنقیسه بهلی یان نه خیر.

۰,۰۷ و ۰,۷

۰,۴۰ و ۰,۰۴

۰,۵۰ و ۰,۵

پیداچونه کا بلهز

هه ژماره یه کی ب شیوه یی
دهی بنقیسه.

$\frac{791}{1000}$ ۳ $\frac{15}{100}$ ۲ $\frac{7}{10}$ ۱

$\frac{4}{5}$ ۵ $\frac{32}{1000}$ ۴

زاراف

Decimal equivalent
ژماره ییڼ دهی ییڼ هاوتا

ٽهري هردو ٽمارهين دهى هاوتانه؟ بنقيسه بهلي يان نهخير.

- ۵ ۰,۷۰ و ۰,۷ ۶ ۰,۸۰ و ۰,۰۸ ۷ ۰,۹۵ و ۰,۹
۸ ۱,۴۰ و ۱,۴ ۹ ۲,۳۰ و ۲,۳ ۱۰ ۱,۹ و ۰,۹

ٽمارهيهڪا دهى يا هاوتا بو هر ٽمارهيهڪي بنقيسه.

- ۱۱ ۰,۸ ۱۲ ۰,۷ ۱۳ ۰,۹۰
۱۴ ۰,۱۰ ۱۵ ۱,۳۰ ۱۶ ۲,۴

۱۷ توخمين گهلهڪ بهر به لاف د تيفلي ٽهريديا دبنه:

ٽوڪسجين و سيلڪون و ٽهلهمنيوم و ٽاسن.

ٽوڪسجين ۰,۴۷ ٽ سهرجهمي توخمين تيفلي ٽهري

پيڪڊينٽ، سيلڪون ۰,۲۸، ٽهلهمنيوم ۰,۰۸ و ٽاسن

۰,۰۵. ٽهري دوو ٽمارهين هاوتا دناڻ قان

ٽمارهياندا ههنه؟

۱۸ **دهرئه نجام:** بابي سوڙائي ل ۰,۵۰ ٽ باغچي خو

گول چانندن و ۰,۵ ٽي كهسڪاتي چانندن. ٽهري جه

مايه بو چانندا پتاتان؟

۱۹ **بنقيسه** نمونهيهڪي بڪاربينه دا شلوقه بڪهي

ڪا ههردو ٽماره ۰,۸ و ۰,۸۰ هاوتانه.

۲۰ **ڪا شاشي؟** هشياري ٽمارهيا ۲ $\frac{7}{10}$ ب دوو

پيڪان نقيسي، وهڪي هاتينه ديارڪرن ل لايي

چهپي. هشياري ل ڪيفه شاشي ڪر؟ بهرسقا

دروست بنقيسه.

هشيار
دوو و حهفت دهى
۲,۰۷

پيداجوون و بهرههقبوون بو ٽهزمووني

۲۵ شيوهي دريڙي بو ٽماره ۰,۳۵ بنقيسه.

۲۶ ٽمارهيا ۳ $\frac{4}{5}$ ل سهر شيوهي دهى بنقيسه.

۲۷ **بهرههقبوون بو ٽهزمووني** ٽماره ۳۲۰ ل سهر ڪيڙ قان

ٽمارهيان دابهش نابيت؟

- ۱۰ د ۸ ج ۶ ب ۴ ا

۲۱ $\frac{4}{5} = \frac{4}{5} + \frac{4}{5}$

۲۲ $\frac{4}{5} = \frac{2}{5} - \frac{5}{5}$

۲۳ ب شيوهي دهى بنقيسه؟

۲۴ ٽمارهيا سي بهش ٽ سهدي ل سهر

شيوهي دهى بنقيسه.

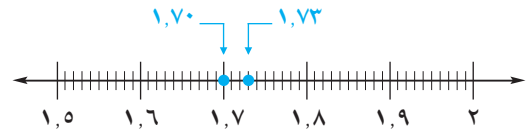
بهراورد کرنا ژماره یین دهی

Compare Decimals

فیږیه

د تونیلیدا ئه حمده ب ترومیلا خو د تونیله کا دریژیا وی
١،٧٣ کلم را چوو. سه عید د تونیله کا دریژیا وی ١،٧٠ کلم را چوو.
کیژ تونیل دریژتره؟

ریکا نیکی ئه حمده دی هیلا ژماره یان بکارئینا دا بهراورد بکته.

ریکا دووی سه عیدی خشته یی خانه یان بکارئینا.

هزر بکه: فاریزه یین
دهی ل ژیر ئیک دانه،
ژماره یان بهراورد بکه
دهست پی بکه ژ بهایی
خانه یین مه زن « ژ
چپ بو راست»

بهکان	,	دهی	بهشین ژ سه دی
١	,	٧	٣
١	,	٧	٠

$$١ = ١ \quad ٧ = ٧ \quad ٠ < ٣$$

$$\text{واته، } ١,٧٠ < ١,٧٣$$

واته، تونیلا ئه حمده تیرا چوی دریژتره.

نمونه

٣١٦،٠ و ٠،٣٩٣ بهراورد بکه.

بهکان	,	دهی	بهشین ژ سه دی	بهش ژ هزاری
٠	,	٣	١	٦
٠	,	٣	٩	٣

$$٣ = ٣ \quad ٩ > ١$$

$$\text{واته } ٠,٣٩٣ > ٣١٦$$

پیداچوونه کا بله ز

ژماره یه کا دهییا هاوتا بو
ههر ژماره یه کی بنقیسه.

٠,٦٠	٢	٠,٥٠	١
٣,٢٠	٤	٢,١	٣
		١,٩	٥

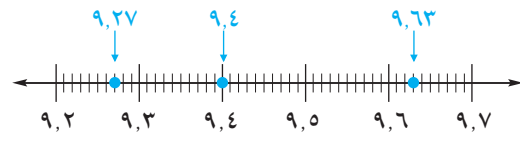
ل بیرا ته بیت

ژماره یین لایی چه پی ل سه ر
هیلا ژماره یان بچووکترن ژ
ژماره یین لایی راستی.

رېزكرنا ژماره يېن دهی Order decimals

رېكا نېكې هېلا ژماره يان بۇ رېزكرنې بكاربېنه.

رېزېكه ژ بچووكتر بۇ مهزنتر: ۹,۲۷, ۹,۴, ۹,۶۳

واته $۹,۶۳ > ۹,۴ > ۹,۲۷$

رېكا دووی به هائی خانه یی بۇ رېزكرنې بكاربېنه.

رېزېكه ژ بچووكتر بۇ مهزنتر: ۱,۲۸, ۰,۹۸, ۱,۲۳

پېنگاڤا ۳

ههردو رهنوسېن به شېن سهدی بهراوردېكه.

$$۸ > ۳$$

$$\begin{array}{r} ۱,۲۳ \\ \downarrow \\ ۱,۲۸ \end{array}$$

واته رېزكرن ژ بچووكتر بۇ مهزنتر دېته:

۱,۲۸؛ ۱,۲۳؛ ۰,۹۸

پېنگاڤا ۲

ههردو رهنوسېن دهان بهراوردېكه.

$$۲ = ۲$$

$$\begin{array}{r} ۱,۲۳ \\ \downarrow \\ ۱,۲۸ \end{array}$$

رهنوسې دهه يان هه مان رهنوسه.

پېنگاڤا ۱

فاریزه یېن دهی ل ژېر ئېك دانه، رهنوسېن خودان به هائی خانه یېن مهزن بهراوردېكه.

$$۱ > ۰$$

$$\begin{array}{r} ۱,۲۳ \\ \downarrow \\ ۰,۹۸ \\ \downarrow \\ ۱,۲۸ \end{array}$$

چونكى $۱ > ۰$ ، له ورا بچووكتره.

نمونه

رېزېكه ژ بچووكتر بۇ مهزنتر ۰,۸۱۳، ۰,۶، ۰,۶۵

هزركه: $۸ < ۶$ واته، ۰,۸۱۳ مهزنتره.

۰,۶ هاوتايه بۇ ژماره ۰,۶۵.

$۵ > ۰$ واته، ۰,۶ بچووكتره.

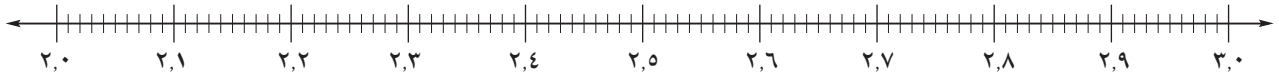
$$\begin{array}{r} ۰,۸۱۳ \\ \downarrow \\ ۰,۶۵ \\ \downarrow \\ ۰,۶ \end{array}$$

واته، رېزكرن ژ بچووكتر بۇ مهزنتر دېته ۰,۸۱۳، ۰,۶۵، ۰,۶

۱ دوو ریځان بیژه بو بهراوردکړنا ژماره یین دهی بهراوردبکه. $>$ یان $<$ یان $=$ ل جهی دانه.

- ۲ ۰,۳۵ ● ۰,۴۵
 ۳ ۰,۳۵۴ ● ۰,۵
 ۴ ۰,۳۰ ● ۰,۰۳
 ۵ ۷,۵ ● ۷,۵۰
 ۶ ۵,۲۴۳ ● ۵,۴
 ۷ ۱,۳۰۸ ● ۱,۰۳۶

هیلا ژماره یان بکارینه دا ژ بچووکتر بو مهزنتر ریژیکه ی.

- ۸ ۲,۰۲ : ۲,۲ : ۲,۱۰ : ۲,۰۱
 ۹ ۲,۶ : ۲,۷۶ : ۲,۶۷ : ۲,۷

راهینان و شیکارکړنا پرسپاران

هیلا ژماره یان یا بووری ب کارینه دا ژ بچووکتر بو مهزنتر ریژیکه ی.

- ۱۰ ۲,۱۰ : ۲,۱۳ : ۲,۱۱ : ۲,۰۱
 ۱۱ ۲,۹۴ : ۲,۴۹ : ۲,۴ : ۳,۰۰

ریژیکه ژ بچووکتر بو مهزنتر.

- ۱۲ ۱,۴۰ : ۰,۴۱ : ۴,۱۱ : ۱,۰۴
 ۱۳ ۱,۶ : ۰,۹ : ۱,۰۶ : ۰,۹۶
 ۱۴ ۴,۰۳۸ : ۴,۸۰۳ : ۴,۳ : ۴,۰۸
 ۱۵ ۲,۹۷ : ۲,۰۹ : ۲,۷۱۴ : ۲,۰۰۷

- ۱۶ **دهرئه نجام** کیژ ژقان ژماره یان همان به های رهنوسی ۷ ههیه ل ژماره ۱۳۶,۰۷۴.
 ۱۷ **دهرئه نجام** هه می ژماره یین د شیاندا ل جهی ژماره یا نه دیار بنقیسه.
 ۱۶ : ۷ : ۷ : ۰,۷ : ۰,۰۷ : ۰,۰۰۷
 ۱۷ : ۱۲,۳۴ > ۱۲, ۶ > ۱۲,۷۷

۱۸ **بنقیسه** هردو ژماره یین ۰,۸ و ۰,۲ بهراورد بکه پاشی شروقه بکه چاوا دی هیلا ژماره یان بکارینی بو دیارکړنا جوداهیا د ناقبهرا فان هردو ژماره یاندا؟

۱۹ **کا شاشی؟** شیرکو دبیتیت: ژماره ۱,۹ مهزنتره ژماره ۲, چونکی ۱,۹ نه دهی یین ههین, و ژمارا ۲ چو دهی تیدا نین. شاشیا شیرکوی ل کیفهیه؟ شروقه بکه و بهرسفا دروست بنقیسه.

دەمى تۆماركى بۇ بىرنا كىلومەترەكى	
پشكدار	دەم ب خۆلەكان
توانا	۶,۵۰
هيووا	۶,۴۵
دلير	۶,۴۰

بكارئىنانا پىدايان خستەى بكارىنە بۇ شىكاركنا پرسىاران ژ ۲۰ تا ۲۸.

۲۰ لەزترىن دەمى پشكداران تۆماركى چەندە؟

۲۱ داراى ژى پشكدارى د وى يارىيدا كر، ۶,۴۸ خۆلەك

تۆماركن. دەمان رىزبكه ژ بچوكتر بۇ مەزنتر.

۲۲ كىژ ژ وان لەزتر بوو دلير يان هيووا؟

پىداچوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

۲۷ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى شىوھىي كەرتى بۇ ژمارە ۱,۰۶ كىژكە؟

ج $\frac{1}{10}$
د $\frac{1}{100}$

ا $\frac{1}{10}$
ب $\frac{1}{100}$

۲۸ مەزنترىن كەرت كىژكە؟

د $\frac{1}{8}$

ج $\frac{1}{6}$

ب $\frac{1}{6}$

ا $\frac{1}{4}$

۲۳ ب سادەترىن شىوھ بنقىسە.

۲۴ $\square = 9 \div 3618$

۲۵ $\square = 100 \times 32$

۲۶ ژمارەيەكا دەمى يا ھاوتا بۇ ژمارەيا $\frac{5}{4}$

بنقىسە.

گۆشەيا روناكبىران

شىكاركنا پرسىاران

Thinker's Corner

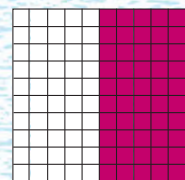
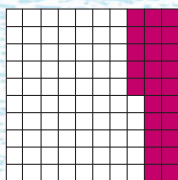
رىژەيا سەدى Percent قوچكان د پاكىتاندا د فروشن، ھەر پاكىتەكى ۱۰۰

قوچك يىن تىدا، نىفەكا وان قوچكان كەسكن. رىژەيا سەدى يا وان چەندە؟

رىژەيا سەدى (%) پامانا وى ژ سەدىيە. تودشى رىژەيا سەدى ل سەر شىوھىي كەرتى يان ژمارەيا دەمى بنقىسى.

$$0,25 = \frac{25}{100} = \% 25$$

$$0,50 = \frac{50}{100} = \% 50$$

۲۵ چارگۆشەيىن رەنگرى ژ ۱۰۰

ھزر بكه: ۵۰ چارگۆشەيىن رەنگرى

ژ سەدان، واتە ۵۰% ئى ژ قوچكان كەسكن

ژمارەيىن دەمى ل سەر شىوھىي رىژەيا سەدى بنقىسە.

۵ ۰,۳۵

۴ $\frac{33}{100}$

۳ ۰,۸۰

۱ ۰,۱۰

ریکین شیکارکنا پرسیاران دەرئەنجامی ژیریژی بکارینه

Problem Solving Strategies

Use logical Reasoning

پرسیارهك نازداری دهمین ریژین و هاوژین و بهفرینی د بهریکانهیا مهلهقانیاندا تۆمارکرن. دهمین هاتینه تۆمارکرن ئەقه بوون: ۲۵,۱۵ چرکه, ۳۰,۵ چرکه, ۳۴,۱۰ چرکه. هاوژین هیڈیتر بوو ژ بهفرینی, ریژین نهیا بهزتر بوو و نهیا هیڈیتر بوو, ریژهندییا ههرسی مهلهقانان چهوا بوو؟

پیداچونهکا بهز

ژمارهیا مهزتر بنقیسه.

۱ ۰,۵ یان ۰,۹

۲ ۰,۱۲ یان ۰,۲۱

۳ ۳,۱ یان ۲,۵

۴ ۵,۵۰ یان ۵,۳۵

۵ ۳۷,۰ یان ۳۷,۱۰

▲ ئەف دهمژمیره ۱۳

چرکه و ۱۵ ژ سهدی ژ

چرکی دیاردکەت.

Understand

تیبگهه

- داواکری چیه؟
- ئەو پیزانینن دئ بکارینی چنه؟
- ئەری هندەك پیزانین هههه تو بکارنایینی؟ چنه؟

Plan

پلانی دانه

- کیژ ریکی دئ بکارینی بو شیکارکنا پرسیار؟
- دەرئەنجامی ژیریژی بکارینه بو دیارکنا ریژهندییا مهلهقانان.

Solve

شیکاریکه

- چاوا قی ریکی د شیکارکرنیدا دئ بکارینی؟

پیزانینان د خستهیهکیدا ریکبیکه, هه می شیانان دیاریکه.

ب) هاوژین هیڈیتر بوو ژ بهفرینی.
ژ بهرکو ئەوا ۳۴,۱۰ تۆمارکری
هیڈیتر بوو ژ یا ۲۵,۱۵ تۆمارکری
دهمی هاوژینی دبیته ۳۴,۱۰.

ا) ریژین نه یا بهزتر و نه
هیڈیتر بوو.
چرکه تۆمارکرن. ۳۰,۵۰

۳۴,۱۰	۳۰,۵۰	۲۵,۱۵	
×	✓	×	ریژین
✓	×	×	هاوژین
×	×	✓	بهفرین

۳۴,۱۰	۳۰,۵۰	۲۵,۱۵	
×	✓	×	ریژین
	×		هاوژین
	×		بهفرین

واته, بهفرین یا ئیکی بوو و ریژین یا دووی بوو و هاوژین یا سیی بوو.

Check

ساخیکه

- چاوا ژ بهرسقا خو دئ دلنیاپی؟

راهیان و شیکارنا پرسیاران

پیکین شیکارنا پرسیاران

هیلکارهکی یا وینهیهکی وینه بکه. نمونهیهکی پیکینه یان ب کردار

بجهبینه.

لیستهکا ریگ پیکبینه.

ل شیوازهکی بگه ره.

خشتهیهکی یان وینهیهکی رۆنکرئی

پیکبینه.

بخهملینهو ساخبکه.

ل دوو پینگافین خوه بزقره.

پرسیارهکا ساناھتر شیکار بکه.

هاوکیشیهکی بنقیسه.

دهرئهنجامی ژیریژی ب کاربینه

۱ مگرئی چناری پشکداری د یارییدا کر و ۳۴,۰۷ چرکه تۆمارکن. ریزبهندییا هەر چار یاریزانان دئ چهوا بیت؟

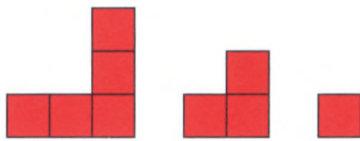
ئازادی د هفتییا بۆریدا، ژ دوشه مبی ههتا ئهینی، پلهیین گهرماتیئ تۆمارکن: ۳۵، ۲۹، ۳۰، ۳۴، ۳۱ ئازادی ژبیرکر پلهیا گهرماتییا هەر رۆژهکی ل بهرامبهر بنقیسیت، لی دزانی رۆژا دوشه مبی ژ ههمی رۆژان گهرمتر بوو و رۆژا سیئشه مبی ژ ههمی رۆژان سارتربوو. چارشه مبی سارتربوو ژ ئهینی و گهرمتر بوو ژ پینچشه مبی.

۲ کیژ رۆژی پلهیا گهرماتیئ ۳۴ بوو؟

۳ ل کیژ رۆژی پلهیا گهرماتیئ ل ناقهراستا ئهقی کۆمهلی بوو؟

راهیان ل سهر پیکین جودا

۵ ههر دو ژمارهیین دئین د قی شیوازیدا چنه؟ شلۆقه بکه. ۱۷، ۲۳، ۲۸، ۳۲،

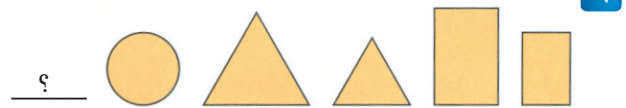

ههکه ته ئهف شیوازه ته مامکر، چهند چارگۆشه د شیوی هفتییدا دئ ههبن؟

۹ دهیکا بژاری چوو بۆ جهی جل و بهرگان. ۱۵۰ دوو سهه و پینچی دینار بهایی کراسهکی دان و ۲۲۵ دوو سهه و پینچی دینار بهایی فیستانهکی و ۷۵ دوو سهه پینچی دینار بهایی چانتهیهکی دان. ۱۵۴۶ دوو سهه و پینچی دینار مانه قی. ئهوی چهند دوو سهه و پینچی دینار قی بوون؟

۱۱ پینچ ژمارهیین دهی د ناقهرا ۵,۱ و ۵,۳ بنقیسه.

۴ کاوهی ۴ هزار دینار وهر دگرتن بۆ ههر دهمژمیرهکا کارکرئی. ژ دهمژمیر ۱۲:۳۰ پ. ن ههتا دهمژمیر ۵:۳۰ پ. ن کارکر. دئ چهندي وهرگريت؟

۶ هزرا خو د شیوازیدا بکه، شیوهیی بهیت چیه؟

۸ دلشاد و ئاراس و زاھری تیشت ل خوارنگهھی خوار. شاگردی هیگ و کیگ و شرینی بۆ ئینان. دلشادی پیتقی ب شهکری ههبوو، ئاراسی بهره مبی گیانداران ناخوت، ههر ئیکی ژ وان چ خوار؟

۱۰ مهزنترین ژمارهیا دهی و بچووکتترین ژمارهیا دهی تو بشی بنقیسی

ل سهر شیوی ، بی کو سفر ل خانهیا بهشین سهدی ههبن.

پیداچوون Review

هاوتا
Equivalent
فاریزه
Decimal point
دهی «عشری»
Decimal

Check Vocabulary and Concepts

دلیابوون ژ زارف و چه مکان

دهسته و اژدهیا گونجای ژ لیستی ههلیژیره.

۱ ژمارهیا رهنوسهک یان پتر ل لای راستی یی فاریزهیا دهی هه، دبیژنی ژمارهیا _____ .

۲ ژمارهییی دهی یی دهرپینی ژ هه مان هندی دکهن دبیژنی ژمارهییی _____ .

دلیابوون ژ شارهزاییان

هه کرتهکی ل سهه شیوهیی ژمارهیهکا دهی بنقیسه.

$$\frac{2}{5} \quad 5$$

$$\frac{1}{100} \quad 4$$

$$\frac{6}{10} \quad 3$$

$$\frac{176}{100} \quad 8$$

$$\frac{312}{1000} \quad 7$$

$$\frac{9}{25} \quad 6$$

ژمارهیهکا دهی یا هاوتا بو هه ژمارهیهکی بنقیسه.

$$0,4 \quad 11$$

$$0,9 \quad 10$$

$$0,60 \quad 9$$

هه ژمارهیهکی ل سهه شیوهیی ژمارهیهکا دهی یان ژمارهیهکا کهرتدار بنقیسه.

$$4,002 \quad 14$$

$$6 \frac{97}{1000} \quad 13$$

$$6 \frac{79}{100} \quad 12$$

ریژیکه ژ بچووکتر بو مهزنتر.

$$0,89 : 1,32 : 2,23 : 1,23 \quad 15$$

$$3,8 : 3,614 : 3,97 : 3,06 \quad 16$$

Check Problem Solving

دلیابوون ژ شیکارکنا پرسیاران

۱۸ چار یاریزانان ل بهریکانهیا کیلومهتری غاردان،

وئهف دهمین دهین ب خولهکان تو مارکرن:

۶,۲۵، ۷,۲۰، ۹,۵۶، ۷,۱۴، شیروان پشتی

خسروی و ل بهراهییا نههروی گههشت. هندرین

لهزترین یاریکهه بوو. ههچار یاریزانان ب ریژ

بنقیسه دگهل دهمی هه ئیکی ژ یی لهزتر ههتا

یی چاری.

۱۷ کارزان و کاروان و بارزان و شوان ئهف

ئهجامین دهین ل هاقیتنا دریژ ب

دهستقهئینان: ۲,۲۸ م، ۱,۷۴ م، ۲,۱۵ م، ۱,۹۰ م

هاقیتنا کارزانی دریژتر بوو ژ هاقیتنا شوانی و

کورتتر بوو ژ هاقیتنا بارزانی. ژمارهیا

دهرپینی ژ هاقیتنا شوانی دکهت، رهنوسی

بهشی سهدی سفره، خودانی هه هاقیتنهکی

بیژه؟

به رهه قبوون بو ئه زموونی Standardized Test Prep

۵ ژيښ مته و خاله ټين هه ژاري ئه قه نه
۳۸ و ۴۵ و ۳۷ و ۲۹، ۴۲ و ۳۴ و ۲۵ سالن.

ناهراسا ژيښ وان كيژكه؟

۲ ا ۲۹ ب ۳۴ ج ۳۸ د

۶ كيژ دوو ژماره نه هاوتانه؟

۰،۳۸ و ۰،۰۳۸ ا ۰،۸ و ۰،۸۰ ج

۰،۰۶ و ۰،۰۶۰ ب ۱،۴ و ۱،۴۰ د

۷ خهباتي $\frac{3}{4}$ ۱۲ هزار دينار دان و قيانئ ۱۲،۷۵ هزار

دينار دان. كيژ وان پتر دان؟

۱۲ $\frac{3}{4}$ قيان : ۱۲،۷۵ مهزنتره ژ $\frac{3}{4}$ ا

خهبات $\frac{3}{4}$ ۱۲ مهزنتره ژ ۱۲،۷۵. ب

نه ئه و نه ئه قه. ههردو ژماره هاوتانه. ج

نه چو ژوان د

۸ كيژ رسته يا راسته؟

۰،۵۹ < ۰،۵۶ ا

۰،۳۱۷ < ۰،۷۵ ب

۰،۰۵ > ۰،۰۷۸ ج

۰،۴ = ۰،۰۴ د

۹ $\square = (9 \times 11) + 13$

۱۱۲ ا ۱۱۶ ب ۲۱۲ ج ۲۳ د

۱۰ ژمارهيا هاوتا بو $\frac{2}{3}$ ۱۱ كيژكه؟

۱۱،۲۰ ا ۱۱،۸ ب ۱۱،۰۸ ج ۱۱،۰۴ د

- نافه روکي هميي بخوينه.
- دلنياه ژ تيگه هشتنا پرسيارئ.
- به رسقا خو ساخبکه.

به رسقا گونجاي دهورده ژ راهينانا ۱ تا ۱۰.

۱ كهرتي هاوتا بو ۰،۰۲ كيژكه؟

$\frac{2}{100}$ ا $\frac{2}{10}$ ب
 $\frac{20}{100}$ ج $\frac{2}{1000}$ د

۲ ريژه ندييا ژ بچو و كتر بو مهزنتر كيژكه؟

۲،۲۰ : ۲،۲۴ : ۲،۴۲ : ۲،۲۲ ا

۲،۲۰ : ۲،۲۲ : ۲،۲۴ : ۲،۴۲ ب

۴۲۲،۲ : ۲،۲۴ : ۲،۲۰ : ۲،۲۲ ج

۲،۴۲ : ۲،۲۴ : ۲،۲۲ : ۲،۲۰ د

۳ شيوهيي دههيا بو ژمارهيا $\frac{7}{1000}$ ۴ كيژكه؟

۴،۷۰۰ ا ۴،۷۱۰ ج

۴،۰۷۰ ب ۴،۰۰۷ د

۴ ۸۳ قوتابيين پشكداري د گه شته كيډا كر. هه

پاسه كي ۶۰ قوتابي هه لگرتن. چهند پاس

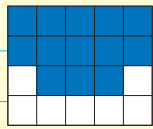
بكارئينان؟

۱ ا ۲ ب ۵ ج ۶ د

Write What You Know

ئهوا تو د زاني بنقيسه

۱۲ ژمارهيا دههيا يا دهر پرينئ

ژ به شي رهنگري دكهت

بنقيسه. شروقه بکه، چهوا ته ئه ف ژماره زاني؟

۱۱ نمونهه كي دروستبکه بو بهراورد كرنا ۱،۷ و

۱،۷۰. راقه بکه چهوا نمونه هاريكاريه ته

دكهت بو بهراورد كرنا ژماره يښ دههيا.

كۆمكرن و ليدەركرنا ژمارەيىن دەھى

بەشى
۱۱

Add and Subtract Decimals

ئىكەم ويىستگەھى چاقدىرىيا
كەش و ھەواى ل ئەنكوراج
(ئالاسكا) ل سالا ۱۹۱۵ ھاتىيە
دامەزراندن. تىكرايى سالانە يى
بەفربارىنى نىزىكى ۱۸۰سم.
شىكاركرنا پرسىياران خشتى ل
خوارى ھندەك بلندترين
تۆماركرىين بەفربارىنى ل
مەھا شواتى ل چەند سالان
دياردكەت. مەودايى ئەقان
تۆماركرىين دياركرى چەندە؟

بەفربارىن ل ئەنكوراج
د مەھا شوباتىدا

بەفربارىن (سم)	سال
۱۲۳,۲۰	۱۹۵۵
۸۴,۱۰	۱۹۵۶
۶۶,۳۰	۱۹۶۸
۵۹,۲۰	۱۹۷۴
۵۲,۸۰	۱۹۷۸
۵۸,۸۵	۱۹۹۰
۱۳۲,۳۰	۱۹۹۶

پيڙانينين خو ساڃبڪه

Check what you know

ڙ بو پشتراسٽ ببي ڪو قوتابيان پيڙانينين پيڏفي بو في پشڪي وهر گرتينه، في بهرپهري بڪارينه

Vocabulary

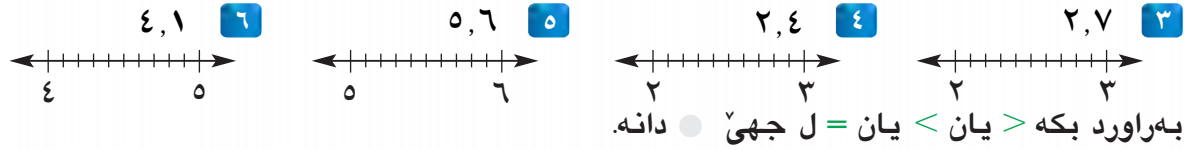
نالوگور Commutative
يهڪتريهستن Associative
هاوتا Equivalent

دهسته واڙهيا گونجايتر ڙ ليستي ههلبڙيه.

1 ههردو ڙمارهين 9, 0, 90, 0 دو ڙمارهين ؟ نه.

2 ___ ديار دکهت $12 + 24 = 24 + 12$.

Line numbers, compare and place value

3, 8 • 3, 18

2, 71 • 2, 07

2, 3 • 2, 30

6, 601 • 6, 512

بههائي رهنووسي 8 د ههر ڙمارهيه ڪيدا جهنده؟

82, 11

9, 38

28, 3

0, 811

8, 95

1, 389

Addition and Subtraction

ڪوڻبڪه يان ليدهريڪه.

$$\begin{array}{r} 6254 \\ + 2241 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 173 \\ + 671 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 75 \\ + 88 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12790 \\ + 35814 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 629 \\ - 188 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7819 \\ - 1754 \\ \hline \end{array}$$

Estimate and Rounding

نيزيڪي خانهيا سهدان بڪه.

نيزيڪي خانهيا دهان بڪه.

6119

341

288

124

770

2571

1961

67

نهنجامي بڃهملينه، پاشي ڪوڻبڪه يان ليڪدهريڪه.

$$\begin{array}{r} 907 \\ + 413 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3761 \\ - 816 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 680 \\ + 193 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 113 \\ + 705 \\ \hline \end{array}$$

نیزیکرنا ژماره یین دهی

Round Decimals

فیربه

پیداچونه کا بله ز

بو نیزیکترین دهی نیزیکبکه.

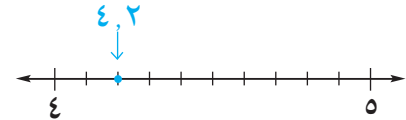
۸۴	۲	۵۶	۱
۴ ۸۹۲	۴	۹۳۸	۳
۱۵ ۲۸۴	۵		

به فر شیروانی و برایی خو بینقه دانا خول دهقهره کا حلیساندنئی ل
سه ر به فرئی بو راند. هه ردووان ب دووراتییا ۴,۲ کلم خو حلیساند.

۴,۲ بو نیزیکترین ژماره یا سروشتی نیزیک بکه.

ریکا ئیکی هیلا ژماره یان بکاربینه.

ژماره یا ۴,۲ دکه قیته د ناقبه را ۴ و ۵ یدالی نیزیکتره بو ۴.

ریکا دووی ریسیاین نیزیکرنئی بکاربینه.

سه ککه خانه یا به شین دهی ۴,۲

چونکی $۵ > ۲$ ، رهنوسی ۴ دی مینیت بی گوهورین.

که واته، نیزیکرنا ژماره ۴,۲ بو نیزیکترین ژماره یا سروشتی دبیته ۴.

ل بیرا ته بیت

ریسیاین نیزیکرنئی.

- ئەو خانه یا بو نیزیک دکه ی دیار بکه
- سه ککه رهنوسی رهخی راستی.
- ئەگه ر ئەو رهنوس بچو کتر بیت ژ ۵، ژماره یا ل خانا نیزیکرنئی ناهیته گوهورین.
- ئەگه ر ئەو رهنوس ۵ بت یان مه زنتر بیت، ژماره یا ل خانا نیزیکرنئی ای دی لی زیده کین.

نمونه

۵,۰۷۶ بو نیزیکترین به ش ژ سه دی نیزیکبکه.

ریسیاین نیزیکرنئی بکاربینه.

سه ککه خانه یا به شین هزاری ۵,۰۷۶

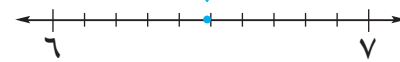
چونکی $۵ < ۶$ ، دقیت ای ل سه ر رهنوسی ۷

زیده بکه ی.

واته، نیزیکرنا ۵,۰۷۶ دبیته ۵,۰۸.

ژماره یا ۶,۴۸ بو نیزیکترین ژماره یا سروشتی نیزیکبکه، هیلا ژماره یان بکاربینه.

۶,۴۸

۶,۴۸ نیزیکتره بو ۶ ژ ۷.

واته، نیزیکرنا ژماره ۶,۴۸ دبیته ۶.

ژ بیر نه که ئەم دشین ژماره یین دهی نیزیکبکه یان بکارئینانا هیلا ژماره یان، یان بکارئینانا ریسیاین نیزیکرنئی.

خەملاندنا سەرجهم و جوداهیی Estimate sum and difference

ب ژماره‌یان بۆ خانەیا یەکان نئیزیکیکه، جوداهیی

بخەملینه. $۷۲,۵۸ - ۸۱,۵۵$

$$\begin{array}{r} ۸۲ \leftarrow \\ ۷۳ \leftarrow \\ \hline ۹ \end{array} \quad \begin{array}{r} ۸۱,۵۵ \\ ۷۲,۵۸ + \\ \hline \end{array}$$

• فاریزه‌یین دەهی د
• بنتئیکدا دانە.
• هەر ژماره‌یه‌کی نئیزیکی
• خانەیا یەکان بکه.

واته، جوداهیی نئیزیکی ۹ یه.

ا ژماره‌یان بۆ خانەیا یەکان نئیزیکیکه و سەرجهمی

بخەملینه. $۵۸,۱ + ۴۷,۷ + ۷۰,۰$

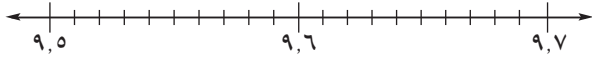
$$\begin{array}{r} ۷۰ \leftarrow \\ ۴۸ \leftarrow \\ ۵۸ \leftarrow \\ \hline ۱۷۶ \end{array} \quad \begin{array}{r} ۷۰,۰ \\ ۴۷,۷ \\ ۵۸,۱ + \\ \hline \end{array}$$

• فاریزه‌یین دەهی د بنتئیکدا
• دانە.
• هەر ژماره‌یه‌کی نئیزیکی
• خانەیا یەکان بکه.

واته، سەرجهم نئیزیکی ۱۷۶ یه.

ساخیکه

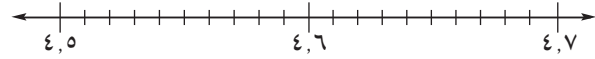
بۆ نئیزیکیترین به‌شین دەهی نئیزیکیکه. هیلا ژماره‌یان یان ری‌سایین نئیزیکی بکاربینه.

۹,۵۲ ۵

۹,۶۷ ۴

۹,۷۱ ۳

۴,۵۵ ۲

۴,۵۰ ۱

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

هەر ژماره‌یه‌کی بۆ به‌هایی ره‌نووسی شین نئیزیکیکه.

۷,۷۱ ۹

۱,۴۳ ۸

۳,۱۸ ۷

۵,۸۴ ۶

۸۳,۵۴ ۱۳

۲۷,۶۴۳ ۱۲

۴۹,۲۷۴ ۱۱

۱۳,۶۸ ۱۰

نئیزیکیکه بۆ نئیزیکیترین به‌ش ژ سه‌دی

۹,۴۱۳ ۱۷

۵,۱۸۱ ۱۶

۶۱,۳۴۹ ۱۵

۱۰,۰۷۶ ۱۴

نئیزیکی خانەیا یەکان بکه. سەرجهمی یان جوداهیی بخەملینه.

$$\begin{array}{r} ۱۱,۸۷ \\ ۵,۱۳+ \\ \hline \end{array} \quad ۲۱$$

$$\begin{array}{r} ۷,۹۹ \\ ۱,۹۳- \\ \hline \end{array} \quad ۲۰$$

$$\begin{array}{r} ۷,۸۰ \\ ۲,۰۷- \\ \hline \end{array} \quad ۱۹$$

$$\begin{array}{r} ۲۴,۷۶ \\ ۵,۲۱+ \\ \hline \end{array} \quad ۱۸$$

پیداچوون و به‌ره‌قبوون بۆ ئەزموونی

۲۶ ژماره ۰,۱۸۲ ب شۆهیی که‌رتی بنفیسه.

۲۷ به‌ره‌قبوون بۆ ئەزموونی کیز قان شیاننا دابه‌شبوونی ل

سەر ۵ نینه؟

۵ ۵۵۲ ج

۲ ۵۵۵ ا

۷ ۰۰۰ د

۷ ۱۳۰ ب

۲۲ ژماره‌یه‌کا ده‌هیا هاوتا بۆ ژماره ۸,۳ بنفیسه

۲۳ ژماره ۶۱۷ ۲۳۵ ب شۆهیی درێژی بنفیسه.

۲۴ ژماره ۲۱۷ ۶۲۷ بۆ نئیزیکیترین ده‌ه هزار نئیزیکیکه.

۲۵ ژماره‌یه‌کا خۆبه‌ش دناقبه‌را ۱۲ و ۲۰ بنفیسه.

كۆمكرن و ليدەر كونا دراقى

Add and Subtract Money

فيرييه

پيداچوونهكا بلهن

تەمامبەكە.

- ۱ ۳ ھزار دینار + ۵ ھزار دینار = ■
- ۲ ۳۵ پینچی دیناری + ۱۲ پینچی دینار = ■
- ۳ ۱۲ دووسەد و پینچی دینار + ۵ دووسەد و پینچی دیناری = ■

بكره و دراقى بده دلشادى پەرتووكەك كرى ب ۳ ھزار و ۳ دوو سەد و پینچی دیناران و پینچیسین رەنگان ب ۳ ھزار و ۲ دوو سەد و پینچی دیناران. پینچییە چەند دراقى بدهت؟

نموونه ھەردو برین دراقى كۆمبەكە

۳ ھزار و ۳ دووسەد و پینچی دینار + ۳ ھزار و ۲ دوو سەد و پینچی دینار.

پینگاڤا ۳

۵ د بگۆھۆرە بۆ ۱ ھ و ۱ د. پاشى
۱ ھ زیدە بکە ل سەر ھزار دیناریان.

$$\begin{array}{r} ۵ د \\ ۱ د \\ ۱ د \\ \hline ۷ د \end{array}$$

پینگاڤا ۲

ھزاران كۆمبەكە.

$$\begin{array}{r} ۳ د \\ ۲ د \\ \hline ۵ د \end{array}$$

پینگاڤا ۱

دەست ب كۆمكرنا دوو سەد و پینچی دیناران بکە.

$$\begin{array}{r} ۳ د \\ ۲ د \\ \hline ۵ د \end{array}$$

واتە، دلشاد پینچییە ۷ ھ و ۱ د بدهت بۆ كرىنا پەرتووكى و پینچیسان.

ھەكەر دلشادى ۱۰ ھزار دینار ھەبن، چەند دراقى دى ل نك مینیت ب دوو سەد و پینچی دیناران؟

ل بيرا ته بيت

- ئىك پینچی دینار = ۱ پ
- ئىك سەد دینار = ۱ س
- ئىك دوو سەد و پینچی دینار = ۱ د
- ئىك ھزار دینار = ۱ ھ
- ئىك پینچ ھزار دینار = ۱ پ ھ
- ئىك دەھ ھزار دینار = ۱ د ھ
- ئىك بیست و پینچ ھزار دینار = ۱ پ ھ

نموونه ئەقان ھەردو بران لیدەربەكە.

۱۰ ھ - ۷ ھ و ۱ دوو سەد و پینچی دینار

پینگاڤا ۲

دووسەد و پینچی دیناران لیدەربەكە و پاشى ھزاران.

$$\begin{array}{r} ۹ د \\ ۷ د \\ \hline ۲ د \end{array}$$

پینگاڤا ۱

۱۰ ھ ۱۰ بکە ۴ د

$$\begin{array}{r} ۱۰ ھ \\ ۹ ھ \\ \hline ۹ ھ \end{array}$$

واتە، دلشادى ۲ ھزار و ۳ دوو سەد و پینچی دینار مان.

۱ شروځه بکه چهوا دشیی بهرسفا کردارا لیډهکرنی د نمونهیا دوویدا ساخېکهی. کومبکه یان لیډه بکه.

بهرسفا گونجای د چارگوښهیاندا دانه، و ل دویف کردارین پیدقی.

- ۲ ۴ سهد دینار ۱ هزار
۹+ سهد دینار ۲ هزار
سهد دینار ۴ هزار
- ۳ ۳ پینچی دینار ۴ پینچ سهد دینار
۹+ پینچی دینار ۲ پینچ سهد دینار
پینچی دینار ۷ پینچ سهد دینار

راهینان و شیکاراکرنا پرسیاران

کومبکه یان لیډه بکه.

- ۴ ۷ سهد دینار ۳ هزاری
۱۰- سهد دینار ۲ هزاری
- ۵ ۵ سهد دینار ۶ هزار
۲۰+ سهد دینار ۴ هزار

۶ چیمه نی بووکهک و رستهک ب ۷۵۰ دیناران کرین، و ۱۰۰۰۰ دینار دانه خودانی دوکانی. چند دینار ل چیمه نی زقراندن؟

۷ ۱۰ قوتابیین سهرتایی و ۸ قوتابیین نامادهی چوونه باژره کی یاریان، دا هر ئیک ژ وان راپورته کی ل سهر شیوه و وینه یین نه ندره یی بنقیست. بهایی پلیتا چوونا ژورور بو قوتابیین سهرتایی دوو سهد و پینچی دیناره و بو قوتابیین نامادهی پینچ سهد دیناره. پیثقییه هه می چند هزار دیناران بو چوونا ژورور بدن؟

پیداچوون و بهرهه قبوون بو نه زمونی

۸ ۶،۸۲ نیزیکبکه بو خانه یا یهکان.

۹ ۱۲،۳۱۷ نیزیکبکه بو نیزیکترین بهش ژ سهدی.

۱۰ کیژ مهزنتره ۳۱،۱۱ یان ۳۱،۰۹؟

۱۱ ۷۲۳ - ۵۸۱ = .

۱۲ بهرهه قبوون بو نه زمونی کیژ ژ نه قین خواری ریزکرنی ژ بچووکتور بو مهزنتر دنوینیت؟

ج ۵۰۹، ۵۱۸، ۵۲۱ ا ۵۲۷، ۴۱۹، ۴۸۱

د ۴۵۹، ۶۹۸، ۷۰۴ ب ۶۵۶، ۵۳۱، ۵۱۹

كۆمكرنا ژماره يېن دهی

Add Decimals

فیریه

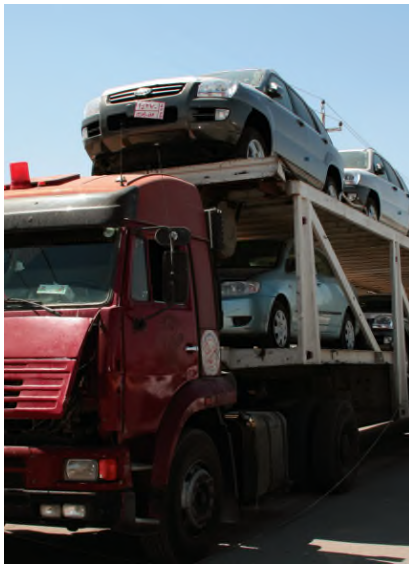
ترومبیلهكا بچووك بابی ههكارى ترومبیلهكا بارهه لگرا بچووك ههیه. بلنداهیا وی ۱,۵۰ م بوو. دقیت سندوقهكا بلنداهیا وی ۰,۹۴ م بکته تیدا، و سندوقهكا بلنداهیا وی ۰,۶۲ م ل سهر سندوقا ئیکى دانیت. ئه ری بابی ههكارى دی شیت ههردو سندوقان دناق ترومبیلیدا دانیت؟

بیذاچوونهكا بلهز

ئهنجامی بینهدهر

$$\begin{array}{r} ۰,۳ \\ ۰,۴ \\ \hline ۰,۱۴ \\ ۰,۷+ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۰,۷ \\ ۰,۳ \\ \hline ۰,۱۱ \\ ۰,۹+ \end{array}$$

چالاکى

$$۰,۹۴ + ۰,۶۲$$

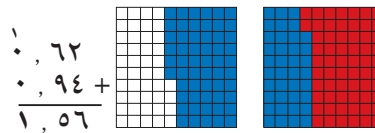
$$۲ = ۱ + ۱$$

چارگۆشه يېن به شین سه دی بكاربینه بو دهر ئیخستنا ئهنجامی.

پینگاڤا ۲

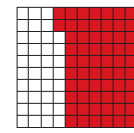
۰,۴۹ ب شینی رهنگبکه.

$$۱,۵۶ = ۰,۴۹ + ۰,۶۲$$

پینگاڤا ۱

۰,۶۲ ب سوری رهنگبکه.

سه رجه م ۱,۵۶ مهنتره ژ بلنداهیا ترومبیلی ۱,۵۰ م.

واته، بابی ههكارى نه شیت ههردو سندوقان پیکه د ناق ترومبیلیدا دانیت.

نمونه

$$\begin{array}{r} ۱ \ ۱ \ ۱ \\ ۵,۰۷۶ \\ ۳,۹۲۸+ \\ \hline ۹,۰۰۴ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴,۲۶ \\ ۰,۵۴+ \\ \hline ۴,۸۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۰,۴۱ \\ ۰,۳۶+ \\ \hline ۰,۷۷ \end{array}$$

ژ بیر نهکه دا کو ژماره يېن دهی کۆمبکه، فاريزه يان ل بنئیک دانه. کۆمبکه وهکو ژماره يېن سروشتی. فاريزه يا دهی د ئهنجامی کۆمكرنیدا دانه ل بن فاريزه يېن دی ول هه مان ستوونی.

۱ ئهړئ جوداهى ل ناقېهرا كۆمكرنا ژماره يېن سروشتى و كۆمكرنا ژماره يېن دهى ههيه؟ چيهه؟ بهحسبكه.

سه رجه مى بينه ده ر. بخه ملينه دا ساخېكه مى.

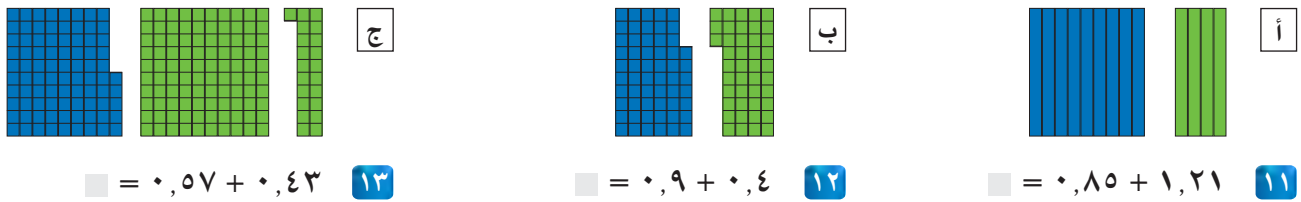
۲ $۰,۱ + ۰,۸$ ۳ $۲,۵ + ۰,۶$ ۴ $۵,۰۳ + ۳,۷۲$

راهيتان و شيكاركرنا پرسياران

سه رجه مى بينه ده ر. بخه ملينه دا ساخېكه مى.

۵ $۰,۵ + ۰,۹$ ۶ $۰,۲۳ + ۱,۶۶$ ۷ $۲,۲۸۹ + ۰,۳۶۴$
 ۸ $۰,۷۳$ ۹ $۷,۰۵$ ۱۰ $۱,۸۹$
 ۰,۴۹+ ۰,۹۵+ ۱,۵۴+

ژ راهيتانا ۱۱ هه تا ۱۶ ، ئه و پيتا ده ر پرينئ ژ نمونه يئ گونجا يئ بو رسته يا كۆمكرنئ دكه ت بنقيسه. به رسقئ بنقيسه.

ژماره يا نه ديار بنقيسه

۱۴ $۷ = ۵,۴۳ + \blacksquare$ ۱۵ $۱,۸ = \blacksquare + ۰,۶ + ۱,۱$ ۱۶ $۱,۸۳۵ = \blacksquare - ۶,۸۴۲$

۱۷ **ده رئه نجام** ئه و ژماره يېن ئه م دشين دانينه شوونا چارگوشئ د ژماره يا ۵ \blacksquare ۴۳,۹ دا كو بشين نيژيكى ۴۳,۹ بكه ين چنه؟
 ۱۸ **ده رئه نجام** ۳ ژماره يېن دهى بنقيسه ئه گه ر كۆمبكه ي ل گه ل ۶,۵ دئ ژماره يه كا سروشتى كي متر ژ ۱۰ ب ده سته كه قه يت.

۱۹ **كا شاشى؟** سامى د بيژيت ۵ خه ملانده كا باشه بو سه رجه مى $۰,۳ + ۳,۶۷$. سامى ل كي قه شاشى كر؟ خه ملانده نا باشت ر بنقيسه.

پيدآچوون و به ره ه قبوون بو ئه زموونئ

۲۰ پينچ چه نديجاريئ ئيكي يين ژماره ۸ بنقيسه .
 ۲۱ $\frac{۲۱}{۱۰۰}$ ب شيوه يئ ژماره يه كا دهى بنقيسه .
 ۲۲ ژماره ۳,۲۷ بو نيژيكترين دهى نيژيكبكه .
 ۲۳ كۆلكين ژماره ۸ بنقيسه .
 ۲۴ به ره ه قبوون بو ئه زموونئ $\blacksquare = (۲ + ۲۰) \times ۵$
 ۱۱۰ ج ۳۰ ا
 ۲۰۰ د ۱۰۲ ب

ليدهر کرنا ژماره یين دهی

Subtract Decimals

فیږیه

وهلاته کی بچووک میرنشینا موناکو دهیته هژمارتن بچووکترین وهلات ل جیهانی. روبه ری وی ١,٨ کیلومه ترین دوجاینه. لی پووبه ری باغچه یی مهلبه ندی ل نیویورک ٣,٢ کیلومه ترین دوجاینه. پووبه ری باغچه یی مهلبه ندی چهند ژ روبه ری میرنشینا موناکو مهزنتره؟

بیذاچونه کا بلهز

ئهنجامی بینه دهر

$$\begin{array}{r} ١ \\ ٥٣ \text{ م} \\ - ٢١ \text{ م} \\ \hline ٦ \text{ کم} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٢ \\ ٥٣ \text{ سم} \\ - ٢١ \text{ سم} \\ \hline ٦ \text{ م} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٣ \\ ٥٣ \text{ ملم} \\ - ٢١ \text{ ملم} \\ \hline ٦ \text{ سم} \end{array}$$

چالاکي

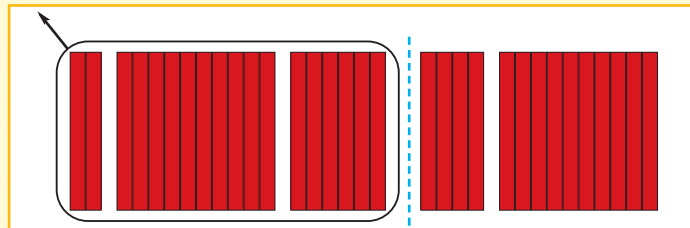
$$١,٨ - ٣,٢$$

$$١ = ٢ - ٣$$

چارگوشه یين دهی بکاربینه.

▲ میرنشینا موناکو

$$١,٨ - ٣,٢ = ١,٤$$

تۆماریکه

فاریزه یان د بنئیکدا دانه.

ليدهر بکه وهکو ژماره یين سروشتی.

فاریزه یی د ئهنجامی لیده رکرنیدا دانه.

$$\begin{array}{r} ٢,١٢ \\ - ٣,٢ \\ \hline ١,٨ \end{array}$$

به رسف ١,٤ نیزیکه بو خه ملاندنا ١, و ئهقه ژی به رسقه کا گونجایه.

واته، روبه ری باغچه یی مهلبه ندی ب ١,٤ کیلومه ترین دوجایی پتره ژ روبه ری میرنشینا موناکو.

چالاکي

$$\begin{array}{r} ٢٦,٠٥٧ - ٨٤,٠٦٣ \\ \hline ٥٨,٠٠٦ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٤,٩٣ - ١٨,٥٦ \\ \hline ١٣,٦٣ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ٠,٨٢ - ١,٦٤ \\ \hline ٠,٨٢ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ١,٤ - ٢٣ \\ \hline ٠,٩ \end{array}$$

ژ بیر نهکه بو لیده رکنا ژماره یين دهی، فاریزه یان د بنئیکدا دانه. لیده ر بکه وهکو ژماره یين سروشتی. فاریزه یا دهی د ئهنجامی لیده رکرنیدا دانه د بن فاریزه یين دی و د همان ستووندا.

۱ شلوڤه بكه چهوا فاريزهيان دى دانى دهى ژمارهين دهى ليدردكهى؟
ليدريكه. بخرهملينه دا ساخبكهى.

۲ $0,8 - 0,5$ ۳ $20,82 - 7,71$ ۴ $22,3 - 11,9$

راهينان و شيكاركرنا پرسياران

ليدريكه. بخرهملينه دا ساخبكهى.

۵ $0,9 - 0,2$ ۶ $6,93 - 0,04$ ۷ $1,6 - 0,8$
۸ $2,453 - 2,386$ ۹ $3,017 - 2,993$ ۱۰ $4,768 - 2,993$
۱۱ $4,37 - 7,89$ ۱۲ $3,87 - 9,84$ ۱۳ $6,9 - 8,2$

ژمارهيا نهديار بنقيسه.

۱۴ $1,6 = \square, 9 - 8, \square$ ۱۵ $1,0 = 2, \square - \square, 3$ ۱۶ $12,8 = 3, \square - \square, 0$
۱۷ $0,3 = \square, 3 - 7, \square$ ۱۸ $2,0 = 4, \square - \square, 6$ ۱۹ $7,1 = \square, 8 - \square, 9$

۲۰ **دوره نجام** جوداهى د ناقبره دوو ژمارهين **۲۱** **كا شاشى؟** شاشيى شلوڤه بكه و

بهرسقا دروست بنقيسه.
 $6,4 - 3,9 = 2,7$

دههين ۳ رهنوسيدا دببته ۱,۳۴. رهنوسى يهكان و رهنوسى بهشى سهى د ئيك ژواندا دببته ۶, رهنوسى بهشى دههان د ژمارهيا ديدا دببته ۶. نهو چ ژمارهنه؟

۲۲ ديارى ۶۰۰ هزار دينار كوكرن دا سهرهانا باژيرى ههقلىرى بكهت، بهلى پيئتى ب دوو جارن هند و ۵۰ هزار دينارن ههيه. نهى گهشى چهند بو دقيت؟

پيداجوون و بهرهقبوون بو نهزمونى

۲۳ كولكين ژماره ۱۸ بنقيسه. ۲۴ نهقان ژمارهيان ژ بچوكرت بو مهزنتر ريزبكه.
۵,۸۲ ، ۴,۹۵ ، ۵,۸۹ ۲۵ $\square = 4 - 106$
۲۶ **بهرهقبوون بو نهزمونى** نهجامى بينهدهر 13×5 .
۵۵ ا ۶۰ ب ۶۵ ج ۷۰ د

پیداچوونہ کا بلہز

بہراوردیکہ < یان > یان = ل

جہی دانہ.

۴,۸۱ ● ۴۷,۵ ۱

۲,۳ ● ۳,۲ ۲

۰,۷۲ ● ۰,۷۵ ۳

۲,۸۴ ● ۲,۸ ۴

۹,۹۰ ● ۹,۹ ۵

پتر دہربارہی کو مکرن و لیڈہرکرنی

More about Addition and Subtraction

فیڑیہ

باران ئاری راپورته کی دہربارہی چہندییا بارانی ل وولاتی خو بہرہف دکہت. خستہی بکارینہ بو دیارکرنہ چہندییا بارانی د مہین نیسان و گولان و خزیرانیڈا.

مہہ	چہندییا بارانی
نیسان	۳,۲۱ سم
گولان	۳,۹۶ سم
خزیران	۴,۱۸ سم

نمونہ

کو مبکہ : ۴,۱۸ + ۳,۹۶ + ۳,۲۱

بخہملینہ : ۱۱ = ۴ + ۴ + ۳

پینگافا ۲

کو مبکہ وکو ژمارہیئن سروشتی،
فاریزہی د سہرچہمیدا دانہ.

یہکان	دہہی	بہش ژ سہدی
۱	۲	۱
۳	۹	۶
۴	۱	۸ +
۱۱	۳	۵

پینگافا ۱

فاریزہ و رهنوسان د خانہیئن دہیدہ
د بنئیڈا دانہ.

یہکان	دہہی	بہش ژ سہدی
۱	۲	۱
۳	۹	۶
۴	۱	۸ +

بہرسف ۱۱,۳۵ نیژیکی بہرسفا خہملاندیہ. و بہرسفہکا رہوایہ.
واتہ، چہندییا بارانی بو ہہرسی مہان دبیتہ ۱۱,۳۵ سم.

نمونہ

لیڈہریکہ : ۴,۱۸ - ۳,۲۱

بخہملینہ : ۱ = ۴ - ۳

یہکان	دہہی	بہش ژ سہدی
۸	۱	۴
۱ -	۲	۳
۷	۹	۰

فاریزان دبن
ئیڈا دانہ.

ئاری دقیت چہندییا بارانی د ہردو
مہین نیسان و خزیرانیڈا بہراورد
بکہت. تیکاری بارانی ل مہا
خزیرانی چہند پتر بوو ژ مہا
نیسانی؟

واتہ، چہندییا بارانی ل مہا خزیرانی ب ۰,۹۷ سم پتر بوو ژ بارانا مہا نیسانی.

بکارئینانا ژماره‌یئ هاتا

Using Equivalent decimals

هندهجا، ژماره‌یه‌کی ل رڤخی راستی یی فاریزی پتر رهنوس هه‌نه ژ ژماره‌یا دی. تو دشیی سفران دانی دا هه‌مان ژماره‌یئ دهی ب دهست ته بکه‌فن.

نموونه لیدرکه $۳,۳ - ۱,۲۴$

ساخکه

پینگا ۲

لیدرکه، وهکو ژماره‌یئ سروشتی. فاریزی د سه‌رجه‌میدا دانه.

$$\begin{array}{r} 210 \\ 3, 30 \\ \hline 1, 24 \\ \hline 2, 6 \end{array}$$

پینگا ۱

فاریزیان د بنئیکدا دانه. سفره‌کی دانه دا بینه دو رهنوس ل رڤخی راستی فاریزی.

$$\begin{array}{r} 3, 3, 3 \\ \hline 1, 1, 24 \\ \hline \end{array}$$

سه‌رجه‌می یان جوداهیئ بینه‌دهر، بجه‌ملینه دا ساخکه‌می.

$$\begin{array}{r} 21, 28 \\ 8 \\ \hline \end{array} \quad 3$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ 1, 39+ \\ \hline \end{array} \quad 2$$

$$\begin{array}{r} 9, 5 \\ 2, 52+ \\ \hline \end{array} \quad 1$$

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

سه‌رجه‌می یان جوداهیئ بینه‌دهر، بجه‌ملینه دا ساخکه‌می.

$$\begin{array}{r} 56, 123 \\ 12 \\ \hline \end{array} \quad 6$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ 3, 18- \\ \hline \end{array} \quad 5$$

$$\begin{array}{r} 43, 8 \\ 1, 73+ \\ \hline \end{array} \quad 4$$

$$20 + 31, 50 + 45 \quad 9$$

$$4, 74 + 19 + 14, 4 \quad 8$$

$$6, 032 + 1, 9 + 4, 5 \quad 7$$

ژماره‌یا نه‌دیار بنقیسه.

$$1, 12 = 0, 52 + \square \quad 12$$

$$3, 31 = \square - 4, 02 \quad 11$$

$$0, 2 = 0, 9 - \square \quad 10$$

۱۴ **بنقیسه** پرسیاره‌کی بنقیسه کۆمکرن یان

لیدرکرن تیدا بت، و به‌رسقا وی ۲,۵ هزار دینار بت.

۱۳ **کاشی؟** دلینی ژماره‌یئ ۳,۱۶ و

۲,۰۴۱ و ۰,۰۷ کۆمکرن و سه‌رجه‌م نقیسی ۴۲,۷. دلینی ل کیشه شاشی کر؟ به‌رسقا دروست بنقیسه.

پیداچوون و به‌ره‌قبوون بو ئەزموونی

۱۹ به‌ره‌قبوون بو ئەزموونی $\square = 7 \div 456$

ج ۶۵ ا ۴۶ م ۱

د ۶۵ م ۴ ب ۶۵ م ۱

۲۰ به‌ره‌قبوون بو ئەزموونی کیت ژماره‌هاوتایه بو ۹,۱؟

ج ۹۱ ا ۹

د ۹۹ ب ۹۱

۱۵ $\square = \frac{1}{6} - \frac{5}{6}$

۱۶ $= 8000 \times 40$

۱۷ ۹,۸۱ بو خانه‌یا یه‌کان نیژیکه.

۱۸ $7 \times (8 - 17)$ به‌ه‌ژمیره.

پیداچونہ کا بلہن
 ہەر نیک ژ ئەفین خوارئ
 ب کیلۆمهترئ بنقیسه؟

- ۱ ۳۰۰۰ مەتر
- ۲ ۱۷۵۰۰ مەتر
- ۳ ۱۵ ھزار مەتر
- ۴ ۲۵ ھزار مەتر

شاره زاین شیکار کرنا پرسیاران

ئەری بەرسف یا رهوایه؟

Problem Solving Skills Is the Answer Reasonable?

ساخیکه

شیکاریکه

پلانی دانه

تیگهه

گهشت دلشادی ل هاقینا بووری چار گهشت کړن، و ژ دھوکئ دستپیکر. خشتهی بهرام بهر دووری دلشادی برین د هەر روژه کیدا دیار دکته.

دلشادی چهند کیلۆمهتر برین د هەر چار روژاندا؟

هەریم و ههواری، دوور اتیا دلشادی بری هه ژمارت:

أ. بهرسقا ههریمی ۴۱۶,۶ کم.

ب. بهرسقا ههواری ۵۱۶,۶ کم.

کیژ بهرسف یا رهوایه؟

ژ بیر نهکه تو دشیی بخهملینی، بهری شیکار کرنا پرسیار یان پشتی شیکار کرنا پرسیارئ. ئەگەر بهرسقا ته نیژیکی خهملاندنی بیت، دی رهوا بیت.

$$\begin{array}{r}
 ۱۹۲,۰ + ۹۱,۴ + ۱۶۲,۷ + ۷۰,۵ \\
 \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\
 ۵۱۰ = ۱۹۰ + ۹۰ + ۱۶۰ + ۷۰
 \end{array}$$

بهرسقا ههواری ۵۱۶,۶ نیژیکتره بو خهملاندنی واته، بهرسقا ههواری پتر یا رهوایه.

تو دشیی کۆمبکهی دا پشتراستببی ژ بهرسقا دروست.
 $۵۱۶,۶ = ۱۹۲,۰ + ۹۱,۴ + ۱۲۶,۷ + ۷۰,۵$ کلم.

بهحسبکه

- بوچی خهملاندنی د ههلبژیری دا دلنیابی کو بهرسقا ته یا رهوایه؟
- بوچی بهرسقا ههریمی نه یا رهوا بوو؟

تۆمارا گهشتان	
روژ	دووری (کلم)
چارشەمب	۷۰,۵
پنجشەمب	۱۶۲,۷
شەمبە	۹۱,۴
نیکشەمب	۱۹۲,۰

- ۱ سیپانی روژا ئەینی ۳ کلم کره غار و
 ۴, ۴ کلم روژا شەمبی و ۳, ۵ کلم روژا ئیک
 شەمبی. کیژ بەرسف یا رهوایه؟ شلوّقه بکه.
- ۲ ئومییدی تینووسهک کری ب ۲, ۲۵ هزار
 دیناران و ژیبهرکهک ب ۰, ۹۰ هزار دیناران
 و ۱, ۲۵ هزار دینار دان بو پینقیسهکی. کیژ
 بەرسف یا رهوایه؟ شلوّقه بکه.
- ا سەرجهمی غاردانین سیپانی ۱۰, ۹ کلم.
 ب سەرجهمی غاردانین سیپانی ۶, ۵ کلم.

توانا ترومبیللا خوه بو ماوی ۳ دەمژمیړان دهاژوت ههتا بگههیته باژیری خو. باژیری وی ۱۲۹, ۵ کلم
 یی دووره. ۵۲, ۳ کلم د دەمژمیړا ئیکیدا برین, ۴۷, ۷ کلم د دەمژمیړا دوویدا برین.

- ۳ باشتترین خەملاندن بو دووراتییا توانای
 بری د هەردو دەمژمیړاندا چەندە؟
- ۴ باشتترین خەملاندن بو دووراتییا توانا دی
 بریت د دەمژمیړا سییدا چەندە؟

- ا ۷۵ کلم ج ۱۳۰ کلم
 ب ۱۰۰ کلم د ۳۰ کلم
 ج ۶۰ کلم ا ۱۰ کلم
 د ۲۳۰ کلم ب ۳۰ کلم

جیبهجیکرنین جودا

- ۵ جوتیاری روژا دوشەمبی ۲, ۸ کلم مەلەقانی
 کرن. و روژا سی شەمبی ۰, ۵ کلم پتر ژ روژا
 دو شەمبی مەلەقانی کرن. هەکەر سەرجهمی
 مەلەقانیین وی ژ روژا دو شەمبی هەتا چار
 شەمبی ۸ کلم بن، چەند مەلەقانی روژا چار
 شەمبی کرن؟
- ۶ سەیرانی نیقا ئیکی ژ بەریکانەیا غاردانی ب
 ۸, ۶ خۆلەکان تەمامکر. و نیقا دووی ب
 ۱۱, ۱ خۆلەکان. سەیرانی گۆت من غاردان ب
 ۲۰ خۆلەکان تەمامکر. ئەری گوتنا وی یا
 رهوایه؟

بکارئینانا پیدایان خشتهیی خالیّن ئارمانجی د یارییا جۆمبازیدا بکاربینه
 بو شیکارکرنا راهینانان ژ ۷ تا ۱۰.

خالین ئارمانجی	
خالی	یاری
۹, ۴۴۳	هەسپ
۹, ۷۳۷	هەردو تەریبان
۹, ۲۲۵	بەریهست
۹, ۱۸۷	لقینین ئەردی

- ۷ سەرجهمی خالیّن تۆمارکرین چەندە؟
- ۸ خالیّن ئارمانجی ریژبکه ژ بچووکتەر بو مەزنتەر.
- ۹ د کیژ یارییدا ئارمانجی باشتترین خالی تۆمارکرن؟ پاشی
 خرابترین؟
- ۱۰ جوداهی د ناقبەرا بلندترین و نزمترین خالاندا بینەدەر؟
- ۱۱ بنقیسه بوچی خەملاندن هویهکا باشه دا
 پشتراستبی کو بەرسفا ته یا رهوایه؟

پیداچوون Review

فاريزه پيڻ دهی
Decimal points
هاوتا
Equivalent decimals
دهی Tenths

دنيا بوون ژ زاراڦ و چه مگان

دهسته واژه يا گونجايتر ژ ليستی ههلبژیره.

- ۱ دهمی ژماره پيڻ دهی کوم دکهی يان ليډر دکهی دی؟ د بنئیکدا دانی.
- ۲ ۰,۶ و ۰,۶۰ دوو ژماره پيڻ دهیين؟ نه.

دنيا بوون ژ شاره زايان

هه ژماره يه کی نيژيکی خانه يا ره نووسی شين بکه.

- ۳ ۸,۲۹۴ ۴ ۴,۸۶ ۵ ۹,۷۶ ۶ ۳,۴۹

بو نيژيکترين بهشی سدهی نيژيکبه.

- ۷ ۷,۶۹۵ ۸ ۳,۵۰۴ ۹ ۱,۶۳۵ ۱۰ ۱۴,۸۳۹

سه رجه می يان جو داهیی بخه ملينه.

- ۱۱ ۱,۲۹ ۱۲ ۵,۹۸ ۱۳ ۱۶,۱۰۴ ۱۴ ۱۴,۳۳۷
۳,۴۶+ ۹,۰۴+ ۸۷,۲۵۹+ ۴,۶۵۲-

سه رجه می يان جو داهیی بنقيسه, بخه ملينه دا ساخبه می.

- ۱۵ ۸,۴ + ۵,۷ ۱۶ ۹,۶۱ + ۰,۸۱ ۱۷ ۱۶,۳۰۹ + ۹,۷۴۳
۱۸ ۰۵۹ - ۳,۶۷ ۱۹ ۵ - ۲۳,۱۰۷ ۲۰ ۴۲,۸۳ - ۷۸,۴۱

دنيا بوون ژ شيکار کرنا پرسياران

- ۲۱ دايکا ئارامی ۲,۵ کگم ئار, و ۱,۲۵ کگم زهرهوات و ۵,۵ کگم فيقی کرين. ئارامی ۸ کگم هه لگرتن. ئه ری ئارامی هه می نهو تشتين دايکا وی کرين هه لگرتن؟
- ۲۲ ته رازوويه ک ل مالا دايکا چرایي هه يه, بتنی هه تا ۵,۵ کگم دکيشيت. دايکا چرایي قيبا قابه کی کیکی چيکه ت. ۰,۹۸ کگم ئار و ۲,۶۹ کگم شیر و ۱,۱۹ کگم هنده ک تشتين دی تيکه لکرن. ئه ری دايکا چرایي دی شيت فی تيکه لهی ب ته رازوویی بکيشيت؟

به رهه قبوون بو ئه زموونی
Standardized Test Prep

- ناقه پرۆكی همیی بخوینه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرسیارئ.
- به رسفا خوؤ ساخبکه.

به رسفا گونجای ده وریده ژ راهیتانا ۱ هه تا ۱۱.

۱ نیزیکرنا ژماره ۴۸،۱۸۳ بو نیزیکتترین دهی چیه؟

- ۴۸،۱ ۴۹،۰
 ۴۸،۲ ۵۰،۰

۲ ناقه راستا کومه لی کیژکه؟

۹،۱؛ ۸،۷؛ ۸،۶؛ ۹،۲؛ ۸،۳

- ۸،۳ ۸،۶ ۸،۷ ۹،۲

۳ کیژ ئه نجامی لیکدانی دبیته ۸۴؟

$4 \times 3 \times 6$ $2 \times 4 \times 6$

$8 \times 4 \times 3$ $6 \times 2 \times 7$

۴ ژماره یا نه دیار کیژکه؟ $1,68 = \square + 0,87$

- ۰،۸۱ ۱،۵۱
 ۱،۸۱ ۲،۵۵

۵ $\square = 57 \div 289$

- ۴ ب ۲ ۵ ب ۱
 ۴ ب ۹ ۵ ب ۴

۶ $\square = 35 \times 89$

- ۳۱۲۵ ۳۱۱۵
 ۳۳۱۵ ۳ بلی وان

۷ $\square = 6,9 - 8,7$

- ۱،۸۶ ۱،۸
 ۱،۶ ۱،۴۶

۸ $\square = 14,89 + 24,235$

- ۳۸،۱۲۵ ۳۸،۰۲۵
 ۳۹،۱۲۵ ۳ بلی وان

۹ ۱۷،۳ به رسفا کیژ رستییه؟

- ۹،۲ + ۹،۱ ۹،۱ + ۸،۹
 ۸،۳ + ۹،۲ ۸،۷ + ۸،۶

۱۰ کیشا هیوای ۲۴،۷۵ کلگم. نیزیکرنا فی ژمارئ

بو کلگم کیژکه؟

- ۲۵ ۲۴،۸۰ ۲۴،۷۰ ۲۴،۰۰

۱۱ $\square = 64,77 - 32,98$

- ۳۱،۶۹ ۱۲،۲۱
 ۳۱،۷۹ ۳ بلی وان

Write What You Know

ئهو تو دزانی بنقیسه

- ۱۲ دلیری ۳ پارچه یین ژ جوړئ ۵ هزار دیناری و
 ۵ پارچه یین ژ جوړئ ۱۰ هزار دیناری دانه
 فروشیاری. دوو پیکین دی بو دانا پارهی
 بنقیسه.
- ۱۳ دلشیری دقیت دووراتیا ۶۰ کلم ب ترؤمبیللا
 خوؤ بپریت. ۱۵،۶۹۰ کلم هاژوؤت و پاشی
 ۳۹،۱۹ کلم. بخه ملینه کا پیتقییه چه ندا دی
 باژوؤت. شلوؤه بکه کا چهوا ته خه ملاندا؟

پيٽان و ئاندازه

بهشي
۱۲

Geometry and Measurement

ههسپي عهههبي يي ناقداره
كو باشتريين جوړي ههسپانه
د جيهانيدا ژ بهر جواني و
لهزاتي و ژيرييا وي. ههسپ
د تهولخانهييڼ جياواز د
پيٽانيدا دهينه خودانكرن و
مهشقدان.

هندهك ژ وان تهولخانهيان
جهي ئيك ههسپي دكهت و
هندهك جهي چند ههسپان
دكهن.

شيكاركرنا پرسياران

خشتهيي خواري پيٽانيڼ
جودا بو تهولخانهييڼ شيوه
لاكيشه دياردكهت.

چيوهيي هر ئيكي ژ نهقان
تهولخانهيان چهنده؟

ههندهك پيٽانيڼ تهولخانهييڼ ههسپان

ژمارهيا ههسپان	درېژي	پاني
۱	م ۴	م ۴
۱	م ۶	م ۶
۲	م ۸	م ۴
۴	م ۱۶	م ۱۶
۶	م ۳۲	م ۱۶

پيژانينين خو ساخبكه Check what you know

ژ بو پشتر است ببي كو قوتابيان پيژانينين پيدفي بو في پشكي ودرگرتينه، في بهرپهري بكارينه

زاراف Vocabulary

دهسته واژهيا گونجاي ژ ليستي ههلبژيره.

سه نتيه تر Centimeter

كيلومه تر Kilometer

مه تر Meter

۱. باشترين يه كه بو پيقانا دريژيا ژوري دبيته ؟

۲. باشترين يه كه بو پيقانا دريژيا پينقيسي دبيته ؟

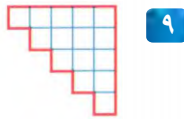
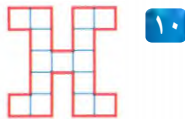
پيقان ب سه نتيه تران Measuring by Centimeter

دريژيا هه تشته كي ل خوراي بپيغه و بو نيژيكترين سه نتيه تر نيژيكبكه.

چيوه Perimeter

بهه ژميره دا چيوه ي بينيه دهه.

ناقى هه شيوه يه كي بنقيسه.

ليكدان ل ۱۰ و ۱۰۰ و ۱۰۰۰ Multiply by 10, 100, 1 000

ژماره يا نه ديار بنقيسه.

■ = ۱۶ × ۱۰۰ ۱۷

■ = ۱۰۰۰ × ۶ ۱۶

■ = ۱۰ × ۱۲ ۱۵

■ = ۱۰۰ × ۳۵ ۲۰

■ = ۱۰ × ۲۷۰ ۱۹

■ = ۱۰۰۰ × ۱۵ ۱۸

۳۶۰۰ = ۱۰۰۰ × ■ ۲۳

۶۰۰ = ■ × ۶۰ ۲۲

۱۸۰۰ = ■ × ۱۸ ۲۱

■ = ۳۲ × ۱۰۰۰ ۲۶

۱۷۰۰ = ■ × ۱۷ ۲۵

۱۰۰۰۰ = ۱۰ × ■ ۲۴

دریژی

Length

فیږیه

گیاندار و ئەندازیار جورد (الخلد) د شیت کونهکا دریژیا وئ
۱۰ م د دەمژمیرهکیدا بکۆلیت. دریژیا ئهوی کونئ ب سەنتیمەتران
چەندە؟

مەتر یەکا پیقانا دریژییه کوژ سەنتیمەتری مەزنتره. دەمی یەکهکی
بگوهوری بو یەکهکا بچووکتر پیتقییه لیکدەی.

دریژی ب مەتران \downarrow ۱۰۰ \times \downarrow ۱۰۰ = \downarrow ۱۰۰۰
ژ مەتر بو سەنتیمەتر
دریژی ب سەنتیمەتران

واتە، دریژیا کونئ دبتە ۱۰۰۰ سم.

▲ گیاندارئ جورد بەردەوام ل ژیر
ئەردی دژیت، هەمی رۆژان کۆنن نوو
دکۆلیت. پانیا هەر کونەکی نیژیکی
۵ سم یە.

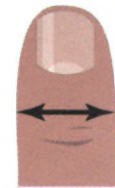
دریژین یەکسان

۱ م = ۱۰۰ سم
۱ کم = ۱۰۰۰ م

مەتر (م) نیژیکی دریژیا دناقبەرا
سەری تیلاتە یا فی دەستی بو سەری
تیلاتە یا دەستی دییه، دەمی دەستی
خو بو هەردو لایان دریژدکە.

سەنتیمەتر (سم) نیژیکی پانیا
تیلاتە یە.

دووریین دریژ ب کیلۆمەتران دپیقن. کیلۆمەتر(کم) هندی دریژیا
۱۰ یاریگەهین تەپا پیی یە ب نیژیکی.

ساخبکە

بپیقە. ئامیرەکی گونجای بو پیقانی بکاربینه. بەرسقی دگەل یەکا پیقانی بنقیسه.

۱ دریژیا ژورا پۆلی ۲ دریژیا پەرتووکا تە ۳ دریژیا تەختە رەشی

۴ کیژ یەکه بکار دەیت بو پیقانا ریکان؟

۵ ئەری دی لیکدە یان دی دابەشکە دەمی مەتران

بگوهوری بو سەنتیمەتران؟

راھىتان و شىكاركرنا پرسىاران

گونجايترين يەكە بۇ پىقانى ھەلبىزىرە. سم يان كم بنقىسە.

۸

۷

۶

درىژىيا بەلگى دارى نىزىكى ۵؟

درىژىيا مېزى نىزىكى ۱؟

درىژىيا نىشتگەھا(مدرج) فرۆكەخانى نىزىكى ۳؟

بەراورد بکە. < يان > يان = ل جھى دانە.

۱۱ ۲۵ كم ۲۵ م

۱۰ ۱۰۰ سم ۱ م

۹ ۵ سم ۵ م

۱۴ ۱ كم ۱۰۰ م

۱۳ ۲ م ۱۰ سم

۱۲ ۱ م ۵ سم

ژمارەيا نەديار بنقىسە.

۱۷ ۱۲ م = سم

۱۶ ۲ كم = م

۱۵ ۳ م = سم

۲۰ ۴۰۰ سم = م

۱۹ ۸۰۰۰ م = كم

۱۸ ۵۰۰ سم = م

۲۳ ۶۰۰۰ م = كم

۲۲ ۹۰۰ سم = م

۲۱ ۷ كم = م

يەكەيا نەديار بنقىسە.

۲۶ ۴ = ؟ ۴۰۰۰ م

۲۵ ۸ كم = ؟ ۸۰۰۰

۲۴ ۷ م = ؟ ۷۰۰

۲۹ ۱۲ = ؟ ۱۲۰۰۰ م

۲۸ ۲۶ م = ؟ ۲۶۰۰

۲۷ ۳۰۰ سم = ؟ ۳

گياندارى قوندس دىت سكران ب درىژىيا ۳۰۰ م دروستبكتە. ھندەك قوندس جۇكان دكۆلن ب درىژىيا ۲۱۰ م بۇ قەگوھاستنا چەقېن داران.

۳۱ بلنداھيا كۆخى قوندسى نىزىكى ۱۲۰ سم ل سەر ئاقى. ئەرى ئەف بلنداھيە بلندترە يان نزمترە ژ ۲ م؟

۳۰ درىژىيا ھەر ئىك ژ سكر و جۇكېن قوندسى چىكرين ب سەنتيمەتران بنقىسە.

پىداچوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

۳۶ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى شىوھى دەھى بۇ ژمارە $\frac{۱۲}{۱۲}$ كىژكە؟

۱ ۱۲۰۰ ۱۲ ب ۱۲ ج ۱۲ د ۰،۱۲

۳۷ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى كەرتى ھاوتا بۇ $\frac{۸}{۱۳}$ كىژكە؟

۱ ۲ ۲ ب ۲ ج ۴ د ۲ ۴

۳۲ كۆلكېن ژمارە ۳۶ كىژكەن؟

۳۳ ژ بچوكتەر بۇ مەزنتر رىزىكە

۰،۱۲؛ ۰،۹؛ ۰،۷۳؛ ۰،۰۸

۳۴ ۱۹۸،۴۲ - ۳۹،۷۵ = ۳۵ $\frac{۵}{۸} + \frac{۲}{۴}$

پیداچونہ کا بلنز

۱ $100 \text{ م} = 1 \text{ سم}$

۲ $3 \text{ م} = 3 \text{ سم}$

۳ $600 \text{ م} = 6 \text{ م}$

۴ $1 \text{ کم} = 1000 \text{ م}$

۵ $3000 \text{ م} = 3 \text{ کم}$

فرہہی Capacity

ب دستہ

قہینہ

بۆ پارستنا تہندروستہ کا باش، پیتھیہ مروّف روژانہ $1 \frac{1}{4}$ لیترین ئافی قہخوت.

ملیلتر (ملل)، لتر (ل) دو یہ کہ نہ بۆ پیقانا فرہہی

۱ ل

$1000 \text{ مل} = 1 \text{ ل}$

۱ ملل

زاراف

لیٹر (ل) Liter(L)

ملیلتر (ملل) Milliliter (ML)

کہرستہ ئامانہ فرہہیہ وی

لیترہک: سہتل، مہسین، شوشہ یہ کا

شہر بہ تی، پیقہرہ کی پلہ دار

فرہہیہ کوپہ کی چہ نہ؟ فرہہیہ سہتلہ کی چہ نہ؟

تو دشہی فرہہیہ ئامانہ کی بپیقی بکارئینانا شلہ یہ کی وکو ئافی یان زہیتی یان تشتہ کی دی دگلہ پیقہرہ کی گونجای

چالاک

پینگا ۱

خشتہی کوپیہ کہ.

خہ ملاندنا فرہہیہ ہر ئامانہ کی د

خشتہ یدا بنقیسہ کو پیقہر کوپ یان

ئامانہ کی لیتری بیت.

پینگا ۲

فرہہیہ ہر ئامانہ کی بپیقہ بکارئینانا کوپی یان ئامانہ کی لیتری.

پیقانان د خشتہ یدا تو مارکہ.

فرہہی	خہ ملاندن	ئامان
		شوشہ یہ شہر بہ تی
		مہسین
		سہتل

بزاقی بکہ

یہ کہ یا فرہہی ملل یان ل (لیٹر) ہہلبژیرہ، پاشی فرہہی

بپیقہ.

ج دۆلکہ کی ئافی

ا کہ قچکہ کی بچووک

د مہنجہلہ کا مہزن

ب کوپہ کی بچووک

کیژ ئامیرہ

بکار دھیت بۆ

پیقانا فرہہیہ

کہ قچکہ کی

ژ بىر نهكه ل هندك دهمان پيټقييه ليتران بگوهورى بۆ مليتران.
دهمى يهكهيا مهزن بگوهورى بۆ يهكهيا بچووك دى ليكدهى.

چالاقى

<p>ب) ۲۳ ل = ملل</p> <p>هزرىكه: ۱۰۰۰ ملل د هەر (ل) دا ههنه.</p> <p>۲۳ ل = ۱۰۰۰ × ۲۳ = ۲۳ ۰۰۰ ملل</p> <p>واته، ۲۳ ل = ۲۳ ۰۰۰ ملل</p>	<p>ا) ۲ ل = ملل</p> <p>هزرىكه: ۱۰۰۰ ملل د هەر ليترهكيڭدا ههنه.</p> <p>۲ ل = ۱۰۰۰ × ۲ = ۲ ۰۰۰ ملل</p> <p>واته، ۲ ل = ۲ ۰۰۰ ملل</p>
---	---

ساخبكه

يهكهيا كا گونجاي بۆ پيقانى ههلبزيړه. بنقيسه ملل يا ل.

- ۱ دلويه كا بارانى ۲ ئاڦا د بهرميليدا ۳ شهريه تا د ئامانهكى مهزندا.

راهيتان و شيكار كرنا پرسياران

گونجايترين خهملاندن ههلبزيړه. بهرسفا گونجاي دهوريده.

<p>۵ ا) ۲ ملل ب) ۲۰ ملل ج) ۲ ل</p>	<p>۴ ا) ۲۵ ملل ب) ۲۵۰ ملل ج) ۲۵ ل</p>
<p>۷ ا) ۵ ملل ب) ۵۰ ملل ج) ۵ ل</p>	<p>۶ ا) ۵ ملل ب) ۵۰۰ ملل ج) ۵ ل</p>

بگوهوره بۆ مليتران.

- ۸ ۳ ل ۹ ۵ ل ۱۰ ۱۰ ل ۱۱ ۴۲ ل ۱۲ ۱۷ ل

- ۱۳ ئارام ۸ كوپين ئاڦى د هەر پوژهكيڭدا قهخوت. فرههيا هەر كوپهكى ۳۰۰ ملل. شرين دوو ليترين ئاڦى د هەر پوژهكيڭدا قهخوت. كيژ ژ وان پتر ئاڦى قهخوت؟ ب چهندي پتره؟

پيداچوون و بهرههقبوون بۆ نهزموونى

۲۱ $\frac{2}{5} - \frac{9}{10}$	۱۶ 6×437	۱۵ $(3 + 2) \times 5$
۲۲ $1,58 + 0,62$	۱۸ $326 - 1000$	۱۷ $7 \div 408$
۲۳ نأڦى مههال دووڦ مهها شوباتى ديټ چييه؟	۱۹ $4 \text{ م} = \text{سم}$	۲۰ دم دنأقبهرا ۸:۱۲ ب.ن و ۱۱:۴۵ ب.ن چهنده؟
۲۴ بارههقبوون بۆ نهزموونى ماوه د كردارا ۹۷ \div ۶ دا چهنده؟	ا) ۱	ب) ۲
ج) ۵	د) ۶	

پیداچونہ کا بلز

۱ $1000 \times 3 = ?$

۲ $100 \text{ سم} = 1 ?$

۳ $2 \times 1000 = ?$

۴ $1 \text{ م} = ? \text{ کم}$

۵ $1000 \div 5000 = ?$

زاراف

کیٹش Weight (w)

گرام (گم) Gram(g)

کیلوگرام (کگم) kilogram(kg)

تہن (تہن) Ton(t)

کہرستہ تہرازوو، سہنگین
بیقانی ژ گرام و کیلوگرام.

کیٹش

Weight

بدہستی

قہبینه

ہمی تہن ژ ماددی پیکدئین. چہند ماددہ د تہنہ کیدا زیدہ ببت، کیٹشا وی دی زیدہ بیت. کیٹشی ب ٹامیری تہرازووی دیقن. گرام (گم) کیلوگرام (کگم) دوو یہکے یین کیٹشینہ.

کیٹشا تہپا بالا نیژیکی ٹیک
کیلوگرامیہ.

کیٹشا کاغہزا ۲۵۰ دیناری
نیژیکی ٹیک گرامیہ.

چالاکي

تہرازووی بکاربینه بو دیارکرنا کیٹشا ۵ تستان.

پینگافا ۱

۵ تستان ہلبزیرہ. خستہ یہکی دروستبکہ. کیٹشا ہر ٹیک ب گرامان
یان ب کیلوگرامان بخہملینہ. کیٹشا خہملاندی د خستہ یدا تومارکہ.

پینگافا ۲

کیٹشا ہر ٹیک ژ وان ۵ تستان ب تہرازووی دیارکہ. ئەوان کیٹشان
د خستہ یدا تومارکہ.

• چہوا ئەو پینچ تشتہ دی ہینہ ریژکرن ژ کیٹمترین
کیٹش بو مہزنتین کیٹش؟ شلوٹہ بکہ.

ہندہک کیٹش ب
گرامان و ب کیلوگرامان
ل دەق مہ ہنہ. دی کیٹ
وان بکاربینن بو کیٹشانا
ٹامیری کونکرنا کاغہزی؟

بزاقي بکہ

گم یان کگم بو ہر تہنہکی بنقیسہ.

ا ٹامیری کونکرنا کاغہزی.

ب قی پرتووکی.

بۆ تەننەن گران (قورس) Heavy solids

يەكەكا مەزن يا كېشى بكار دەيت بۇ كېشانا تىشتىن گران: تەن . ھەر تەنەك دبتە ۱۰۰۰ كگم.

پېكقەگرېدە

بۇ گوھۆرىنى ژ يەكەكا مەزن بۇ يەكەكا بچووك دقېت لېكېدەى.

نمونە

چەند كېلوگرام دېنە ۸ تەن؟

ھزرىكە: ۱۰۰۰ كگم د ئېك تەنېدا ھەنە.

واتە، ۸ تەن بەرامبەر ۸۰۰۰ كېلوگرامانە.

چەند گرام د ۵ كېلوگراماندا ھەنە؟

ھزرىكە: ۱۰۰۰ گم د ھەر كېلوگرامەكېدا ھەنە.

۵ كگم = ۱۰۰۰ × ۵ = ۵۰۰۰ گم

واتە، ۵ كگم بەرامبەر ۵۰۰۰ گرامانە

راھىنان و شىكاركرنا پرسىاران

خەملاندنا گونجايتىر بۇ كېشى دەورېدە.

۴

۱۰ كگم يان ۱۰۰۰ كگم

۳

۱۰ گم يان ۱۰ كگم

۲

۵۰ گم يان ۵۰۰ كگم

۱

۱ گم يان ۱ كگم

۸

۴۰۰ كگم يان ۴۰۰ گم

۷

۱۰۰ كگم يان ۱ تەن

۶

۳ تەن يان ۳ كگم

۵

۱ كگم يان ۱ تەن

بۇ گرامان بگوھۆرە.

۴۲ كگم ۱۲

۱۳ كگم ۱۱

۷ كگم ۱۰

۴ كگم ۹

بۇ كېلوگرامان بگوھۆرە.

۲۰ تەن ۱۶

۱۸ تەن ۱۵

۶ تەن ۱۴

۴ تەن ۱۳

پېداچوون و بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى

۲۱ بەرھەقبوون بۇ ئەزمونى نانپېژەكى ۲۵۶ نان ل سەر ۸ سىنيان

دابەشكرن. ھەر سىنيەكى چەند نان تېدانە؟

۳۲ نان ج

۲۲ نان ا

۳۷ نان د

۲۳ نان ب

$$\begin{array}{r} 18 \\ 35 \times \end{array}$$

۱۸

$$\begin{array}{r} 6580 \\ 2461 - \end{array}$$

۱۷

$$2,75 = 0,67 + \square$$

۱۹

$$254 + 1284 = \square - 3000$$

۲۰

چيۆه

Perimeter

فيړيه

بيداچوونهكا بلهز

بههژميړه

١ 12×2

٢ 8×4

٣ $16 + 24$

٤ $12 + (7 \times 2)$

٥ $(9 + 3) \times 2$

شهریتا جوانکاریی که وزهری قیبا ئهلبووما وینهیان ب دانانا شهریتا جوانکاریی ل دور لایین وی جوانبکته. که وزهری هرچار لایین ئهلبوومی پیقان (٢٣ سم، ٣٤ سم، ٢٣ سم، ٣٤ سم) بوون. دريژيا شهریتا جوانکاریی دبیته چهند؟

نمونه

ريکا دووی

کۆمبکه.

$$57 = 23 + 34$$

ليکبه ل ٢

$$114 = 2 \times 57$$

ريکا ئيکی

کۆمبکه.

$$57 = 23 + 34$$

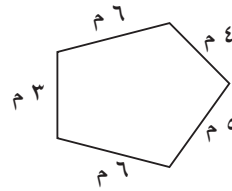
$$57 = 23 + 34$$

$$114 = 57 + 57$$

واته، دريژيا شهریتي ١١٤ سم.

ژ بير نهکه چيۆهي شيوههکی ئه اندازهی دبته دريژيا دورییا ل دور وی.

نمونه چيۆهي شيوهی بينه دهر.

$$24 = 6 + 3 + 6 + 5 + 4$$

چيۆه دبیته ٢٤ م.

هندك ياسايين دهستنیشانکری هه نه بو هژمارتنا چيۆهي لاکيشهیی و چار گۆشهی.

ياسا	چيۆه	لاکيشه
$چ = د + پ + د + پ$ يان $چ = ٢ \times (د + پ)$	$چيۆه = دريژي + پاني + دريژي + پاني$ يان $چيۆه = ٢ \times (دريژي + پاني)$	
$چ = ل + ل + ل + ل$ يان $چ = ل \times ٤$	$چيۆه = لا + لا + لا + لا$ يان $چيۆه = لا \times ٤$	چارگۆشه

نموونه چيوه به ژميړه.

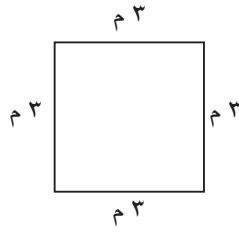
ياسايي بكاربينه.

$$\text{چ} = 4 \times \text{ل}$$

$$\text{چ} = 4 \times 3$$

$$\text{چ} = 12$$

چيوه دېته ۱۲ م

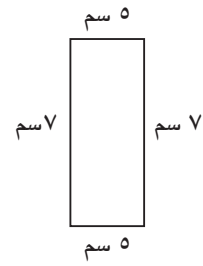
ياسايي بكاربينه.

$$\text{چ} = 2 \times (\text{د} + \text{پ})$$

$$\text{چ} = 2 \times (5 + 7)$$

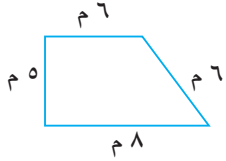
$$\text{چ} = 24$$

چيوه دېته ۲۴ سم

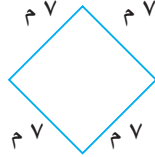

ساخېکه

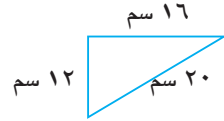
چيوه به ژميړه.

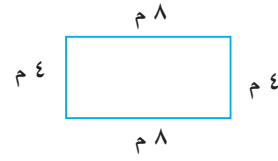
۴

۳

۲

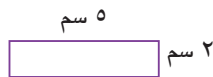
۱

راهپان و شيكاركنا پرسياران

ياسايي بكاربينه دا چيوه بينه دهر.

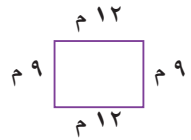
۸

۷

۶

۵

۱۰ **دهر نجام** سيگوشه يه كا لا يه كسان وينه بکه

كو چيوو وي ۱۲ سه نتيه تر بن. پاشي

چارگوشه يه كي وينه بکه هه مان چيوه هه بيت.

۱۲ دلاوهر چار چاران ل دور باغچه يه كي

چارگوشه يي زقري كو دريژيا لايي وي ۷ مه تر

بوو. نهو دوريا بري چهنده؟

۹ چيوه يي سيگوشه يه كي ۲۴ مه ترن. دريژيا

لايه كي وي ۱۰ مه ترن، و دريژيا لايي دووي

۶ مه ترن. دريژيا لايي سيي چهنده؟

۱۱ **دهر نجام** دريژيا لاکيشه يه كي ۸ سم و

چيوه يي وي ۲۶ سم. پانيا وي چهنده؟

پيداچوون و به ره قبوون بو نه زمووني

۱۷ **باره قبوون بو نه زمووني** هه واري دقيت جل و بهرگين وهرزشي ب ۱۳۰۰۰۰ ديناران بکريت. هه واري هر هفتيه كي ۱۴۰۰۰ دينار ده لگرتن. چهنده هفتيا دي خوگريت هه تا به هايي جل و بهرگان کو مکه ت؟

ج ۱۰ هفتي
د ۱۱ هفتي

ا ۸ هفتي
ب ۹ هفتي

$$\begin{array}{r} 24 \overline{) 372} \\ \underline{24} \\ 130 \\ \underline{120} \\ 100 \\ \underline{80} \\ 20 \\ \underline{20} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10960 \\ \underline{8 \times} \\ \end{array}$$

۱۳
۱۵ ۱،۳۸ ژ ۳،۰۷ دهر بکه.

۱۶ جوړي نه قي سيگوشي بيژه.

پووبەر

Area

فیڤرئیه

بیداجوونهکا بلهز

بههژمیره.

6×5 ۲ ۹ × ۴ ۱

7×7 ۴ ۷ × ۸ ۳

8×6 ۵

زاراف

پووبەر Area

رپیز، رپیز دیاری دقیت دهرگههی سهرشوا خو ب کاشیهکی چارگوشهیی داپوشت. دسیت ۶ ریزان دانیت و ههر ریزهک ژ ۸ چارگوشهیان پیکبهیت. چهند چارگوشهیان دی دانیت؟

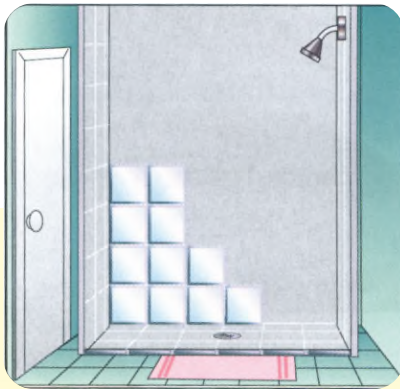
هزریکه: چهند رپیز ههنه؟

۶ رپیز ههنه.

چهند چارگوشه د ههر ریزهکیدا ههنه؟

۸ چارگوشه د ههر ریزهکیدا ههنه.

$48 = 8 \times 6$

واته، پیتقی ب ۴۸ چارگوشهیان ههیه.

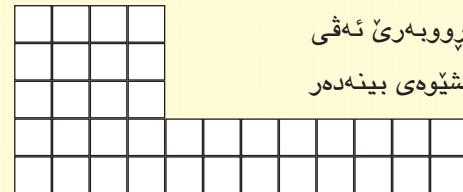
پووبهری شیوهیهکی ئەندازیهی دبتە ژمارهیا یهکین چارگوشهیی بیئ پیتقی بو داپوشینا وی شیوهی.

نموونه

تو دشیی یهکین چارگوشهیی بههژمیری دا پووبهری بینیهدهر.

هزریکه: پیتقیه تو ژمارهیا ههمی

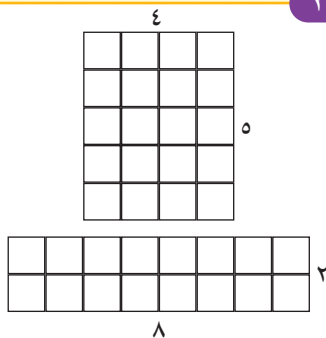
چارگوشهیان بینیهدهر.

پووبهری ئەقی

شیوهی بینیهدهر

پینگاڤا ۲

ژمارهیا یهکین د ههر بهشهکیدا

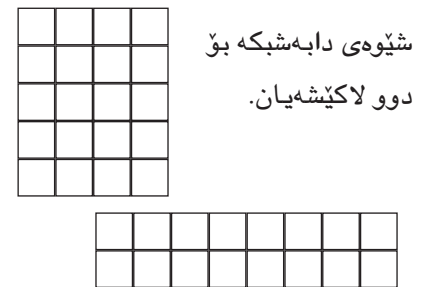
$25 = 5 \times 4$

۲۰ چارگوشه د بهشی ئیکیدانه.

$16 = 2 \times 8$

۱۶ چارگوشه د بهشی دوویدانه

پینگاڤا ۱

شیوهی دابهشکه بو

دوولاکیشهیان.

پینگاڤا ۳

کۆمبکه

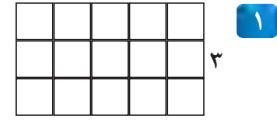
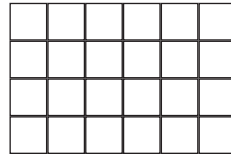
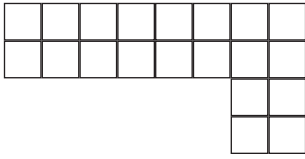
$36 = 16 + 20$

۳۶ چارگوشه د شیوهیدا ههنه.

واته، پووبهری شیوهی ۳۶ چارگوشهنه

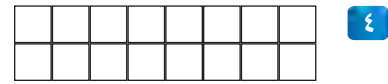
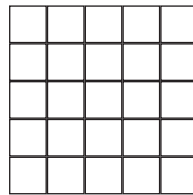
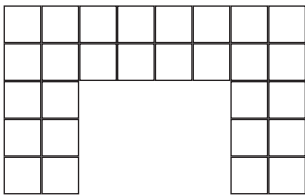
یان ۳۶ یهکین چارگوشهبینه.

رووبه‌ری به‌ژمیره.

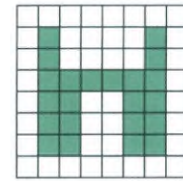
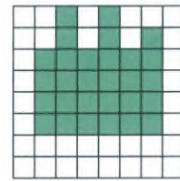
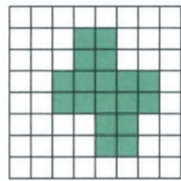
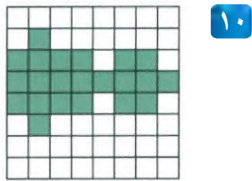

راهینان و شیکارکنا پرسیاران

رووبه‌ری به‌ژمیره.

رووبه‌ری به‌شی ره‌نگری بینه‌دهر.

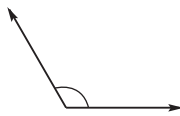

۱۲ **ده‌نه‌نجام** نه‌وزادی ئه‌ردئ ژورا خو یا چار گۆشه‌یی راخست. ۶۴ کاشیئن چار گۆشه‌یی بکارئینان. درئژیا لایئ هر ئیکئ ژوان نیف مه‌تر بو. درئژیا ژورا نه‌وزادی چهنده؟

۱۱ نازدارئ میزه‌کا لاکیشه‌یی ب چارگۆشه‌یان داپۆشی. ۱۲ ریز بکارئینان، دهر ریزه‌کئدا ۸ چارگۆشه‌ه‌بوون. نازدارئ چهن چارگۆشه بکارئینان؟

پیداچوون و به‌ره‌قبوون بو ئه‌زموونی

۱۶ **بهره‌قبوون بو ئه‌زموونی** باشتترین خه‌ملاندن بو ئه‌قی گۆشی چهنده؟

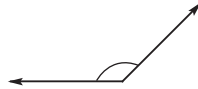

- أ ۸۰ پله
- ب ۹۰ پله
- ج ۱۰۰ پله
- د ۱۱۰ پله

۱۷ **بهره‌قبوون بو ئه‌زموونی** ساده‌ترین شیوه بو که‌رتئ $\frac{30}{6}$ کئژکه؟

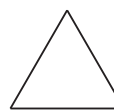
- أ $\frac{1}{6}$
- ب $\frac{1}{5}$
- ج ۵
- د ۶

۱۳ جوړئ ئه‌قی گۆشی چیه؟

بنقیسه وه‌ستاوه
یان تیژه یان فه‌کره.

۱۴ جوړئ ئه‌قی سیگۆشی چیه؟

بنقیسه لایه‌کسانه یان دوو
لایه‌کسانه یان لا جودایه.

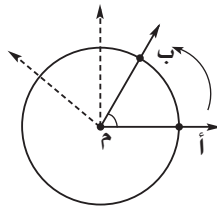

۱۵ چئوئ بازئ بخه‌ملینه.

زقړاندن و پله

Rotation and Degrees

قهینه

دهمى خالا (ب) ل دور بازنې بزقړيت، نيقتيرى م ب ل دور چهقى م دزقړيت و گوشهيا ا م ب پيكدئينيت. هر چند خالا (ب) ژ خالا ا دور بكهڅيت، فهكرنا هردو نيقتيران زيدهبيت و گوشهيا ا م ب مهزنتر دبیت. دهمى خالا (ب) خولهكا تمام بزقړيت، دى بيژين نهو ٣٦٠ پلهيان زقړى. يان ٣٦٠°.

بيداچوونهكا بلهز

بهبهژميره

21×6	٢	15×3	١
45×5	٤	30×4	٣
45×3	٥		

زاراف

پله (°) Degrass

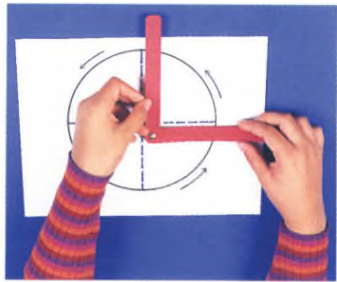
كهسته كاغز، گوشهيهكا لثوك.

لږه ستنې

چالاکى لايهکى گوشهيا لثوك بزقړينه بو دياركرنا $\frac{1}{4}$ خول يان $\frac{1}{2}$ خول يان $\frac{3}{4}$ خولى.

بينگافا ٣

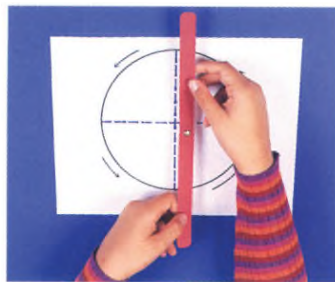
نهو لايى ته زقړاندې بو جارا سيى $\frac{1}{4}$ خول بهروفاژى ميلى دهژميرى بزقړينه. لا ٢٧٠ پله يان زقړى يان ٢٧٠°

$\frac{3}{4}$ خول

بينگافا ٢

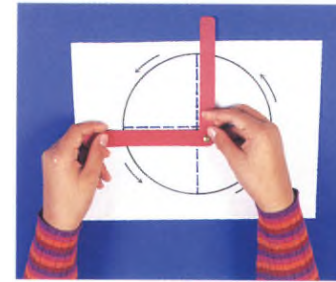
لايى ته زقړاندې جارهكا دى $\frac{1}{4}$ خول بهروفاژى ميلى دهژميرى بزقړينه. لا ١٨٠ پله يان زقړى يان ١٨٠°

$\frac{1}{2}$ خول

بينگافا ١

دوو لايين گوشى ل سهرىك دانه. لايى سهرى $\frac{1}{4}$ ئى خول بهروفاژى ميلى دهژميرى بزقړينه. لا ٩٠ پله يان زقړى يان ٩٠°

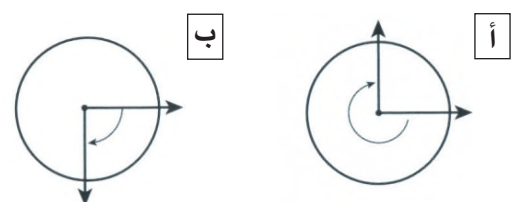

$\frac{1}{4}$ خول

ژ بير نهكه خولهكا تمام ٣٦٠°، چاريكهكا خولى ٩٠° ($90 = 360 \div 4$)، نيڅ خول ١٨٠° ($180 = 360 \div 2$) سى چاريكا خولى ٢٧٠°.

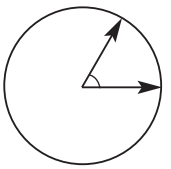
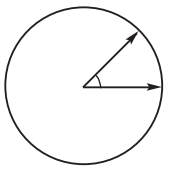
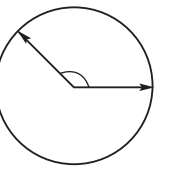
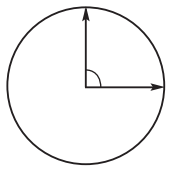
بزاځى بکه

کيژ بهش ژ خولى هردو نيقتيران ل سهر بازنې ديار دکهن؟ بنقيسه $\frac{1}{4}$ يان $\frac{1}{2}$ يان $\frac{3}{4}$ خول.

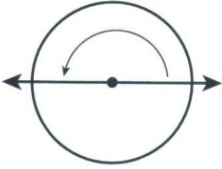
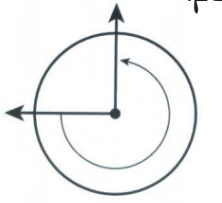
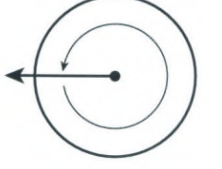
کيژ بهشى خولى دى جيبه جيکه م؟

پيڭانا گونجاي بو فان گوشه يان بنقيسه.

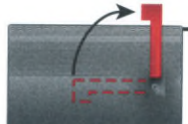
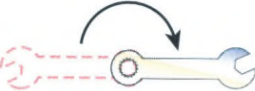
د $\frac{1}{4}$ خؤل پيڭان _____
ج $\frac{1}{8}$ خؤل پيڭان _____
ب $\frac{1}{3}$ خؤل پيڭان _____
ا $\frac{1}{6}$ خؤل پيڭان _____

راهينان و شيكار كرنا پرسياران

بنقيسه $\frac{1}{4}$ خؤل يان $\frac{1}{3}$ خؤل يان $\frac{3}{4}$ خؤل يان خوله كا تمام.

۱
۲
۳
۴

بنقيسه ۹۰° يان ۱۸۰° يان ۲۷۰° يان ۳۶۰°.

۵
۶
۷

- ۸ **دەرئەنجام** دەمی میلی خۆله كان، خۆله كا تمام بزقريت گوشه يه كي دروست دكەت پيڭانا دەمژميرە كي، ژ سەر (۱۲) لقی چوو سەر (۴) ی. وی ۳۶۰°. پيڭانا گوشه يا د ئيك خۆله كدا پيكدئيت به رسف (۱۲۰°) يه. چەندە؟ د ۱۰ خۆله كاندا؟
۹ **پرسيار چيه؟** میلی خۆله كان یی

پیداچوون و بهرهبه قبوون بو ئەزموونی

بەرهبه قبوون بو ئەزموونی ۱۵ باشتيرين دەرپرین بو فان

هەردو راسته هیلان چیه؟

- ا ئیکدوبرن
ب تەریبن
ج ستوونن
د نه چوژ وانن

۱۰ $24 = (9 \div 72) \times 24$

۱۱ ۲۰ ۵ ۰ ۲۰ ب شیوهی پیتی بنقيسه.

۱۲ ۳۲ ۷ ۰ ۴ ب شیوهی دریزی بنقيسه.

۱۳ ژماره يه كي بنقيسه دابهش بیت لسەر (۵) ی.

۱۴ دەم چەندە؟ دەسيك ۱۱:۴۰ ب.ن دووماهيك

۰:۲۵ ؟ پ.ن

پېقانا گۆشه يان

Angles Measure

قەبىنە

تو دىشى گۆشەپېقى بۇ پېقانا گۆشى بكارىنى. گۆشە پېقى يى رەنوسكرىه ژ ° ۰ هەتال ° ۱۸۰ ب دووماهيك دەيت .

پېداچوونەكا بلەز بەراوردېكە. < يان > ل جھى دانە.

۱ ° ۱۳۰ ° ۹۰

۲ ° ۹۰ ° ۱۸۰

۳ ° ۹۰ ° ۴۵

۴ ° ۱۸۰ ° ۱۰۵

۵ ° ۱۳۰ ° ۹۰

زاراف

Protractor گۆشەپېقى

كەرسە گۆشەپېقى، راستە

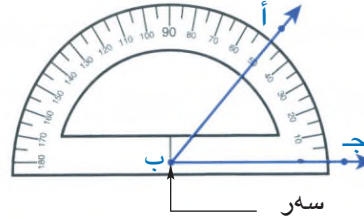
ل بىرا تە بيت

سەرى گۆشى جھى گەهشتنا هەردو لايىن ويىه .

چالاکى گۆشەپېقى بكارىنە بۇ پېقانا گۆشەيا ا ب ج .

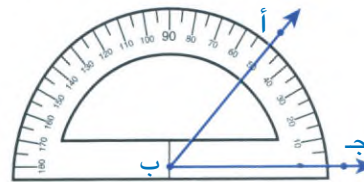
پېنگاڧا ۱

چەقى گۆشەپېقى ل سەر سەرى گۆشى دانە.

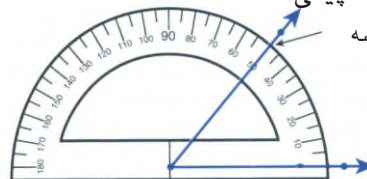
پېنگاڧا ۲

جەختبەكە ل سەر جووتبوننا چەقى گۆشەپېقى دگەل سەرى گۆشى، ولایى ب ج د خالا سفرىرا ببورىت.

پېنگاڧا ۳

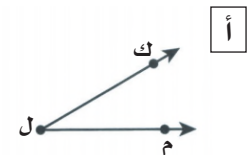
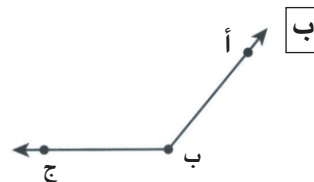
پېقانا ئەوى گۆشى بخوونە كو لايى ا ب ل ژىر نيشانا رەنوسكرى دبورىت ل سەر گۆشە پېقى. پېقانى ب پلەيان بنقىسە

پېقانا ا ب ج = ° ۵۰

بزاڧى بکە

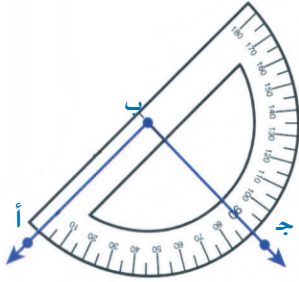
گۆشەيان كو پېبەكە. گۆشەپېقى بكارىنە بۇ پېقانا گۆشى.

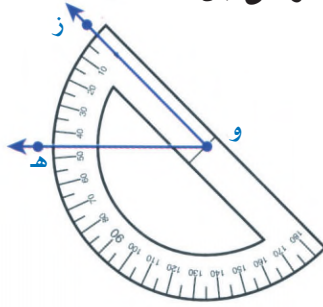
من گۆشەپېقى ل جھى پېتى دانا، چاوا نوکە دى پېقانا گۆشى خوونم؟

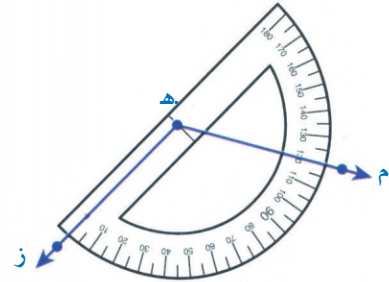
تو دسي گۆشه يين وينه كرى ب شيوه يين جودا بيقي. جه ختبه كو چهي گۆشه پيقي و نيشانا سفي هه رده ل سه ر لايه كي ژ هه ردو لايين گۆشي بن.

پيقانا ج ب ا = 90°

پيقانا ز و ه = 45°

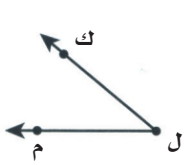

پيقانا م ه ز = 120°

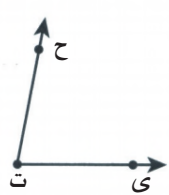
ژ بير نه كه گۆشه پيقي بكارينه بو ديار كرنا پيقانين گۆشه يان ب پله يان، و بلا چهي گۆشه پيقي بكه فته سه ر سه ري گۆشي و ئيك ژ هه ردو لايين گۆشي د نيشانا سفي را ببوريت.

راهينان و شيكار كرنا پرسيارن

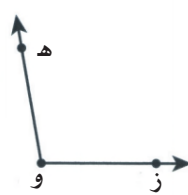
هه ر گۆشه يه كي كو پيكيه. گۆشه پيقي بو پيقانا گۆشي بكارينه.

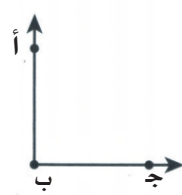
4

3

2

1

5 چه قين دارى دگه ل قورمى وي گۆشه يين جودا پيكدنين. تو چ دييژيه هه ردو گۆشه يين ا و ب دقي داريدا. ئه ري ئه وهه ردو گۆشه تيژن، يان فه كرينه يان وه ستاون؟

6 پيقانا ك ل م چه نده؟

پيداچوون و به رهه قبوون بو نه زمونى

11 به رهه قبوون بو نه زمونى يوسقى 40 خوله ك دقين هه تا ژ

قوتابخانى بگه هيته مال. ل ده زمير 11:45 ب.ن ژ

قوتابخانى ده ركه فت، ل ده زمير چه ند دي گه هيته مال؟

ا 12:10 پ.ن ج 12:25 پ.ن

ب 12:20 پ.ن د 12:45 پ.ن

7 30 900 8 200 1400

9 ئه وهه ب دوو مهه ان پشتى نيسانى ده يت كيژكه؟

10 مهه كا زايينييه، ژماره يا روژين وي هنده جا دبه 29 روژ. ئه وه كيژ مههه؟

پیداچونہ کا بلہز

۱ $۳ = ۳۰۰ = \underline{\quad} ?$

۲ $۴ = \underline{\quad} ? = ۴۰۰۰$ م

۳ $۸ \text{ کم} = \underline{\quad} ?$ م

۴ $۱ \text{ کگم} = ۱۰۰۰ = \underline{\quad} ?$

۵ $۱۰۰۰ \text{ کگم} = ۱ = \underline{\quad} ?$

رپکین شیکار کرنا پرسپاران

بخهملینہ و ساخبکہ

Problem Solving Strategies

Guess and Check

پرسپار ہر ٹیکی ژ کاروانی و کارزانی ماسیہک گرت. کیشا ہردو ماسیہان پیکفہ ۱۰ کگم بوو. کیشا ماسیہا کارزانی ب کیلوگرامہکی ژ دوجاریا کیشا ماسیہا کاروانی پترہ. کیشا ہر ماسیہکی چہندہ؟

Understand

تیبگہہ

- داواکری چہہ؟
- ئەو پیزانینین تۆ بکار دئینی چہہ؟
- ئەری ہندہک پیزانین ہنہ تۆ بکار نائینی؟ چہہ؟

Plan

پلانی دانہ

- کیژ رپکی بۆ شیکار کرنا پرسپاری دئ بکار ئینی؟
- تۆ دشیی بخهملینی پاشی ساخبکہی.

Solve

شیکار بکہ

- چہوا قی رپکی دئ بکار ئینی بۆ شیکار کرنا پرسپاری؟
- کیشا ہردو ماسیہان پیکفہ ۱۰ کگم.
- ماسیہا کارزانی دو جاران تہمہت ماسیہا کاروانی یہ و کیلوہک پترہ.

ساخبکہ

بخهملینہ

$$۳ = ۱ + (۲ \times ۱) \text{ نہ پهسہندہ (نہروایہ)}$$

$$۵ = ۱ + (۲ \times ۲) \text{ نہ پهسہندہ}$$

$$۷ = ۱ + (۳ \times ۲) \text{ پهسہندہ}$$

کاروان ۱ واتہ کارزان ۹

کاروان ۲ واتہ کارزان ۸

کاروان ۳ واتہ کارزان ۷

کہواتہ شیکار دبتہ: کیشا ماسیہا کاروانی ۳ کگم

کیشا ماسیہا کارزانی ۷ کگم

Check

ساخبکہ

- چہوا راستیہا بہرسقا خو دئ ساخبکہی؟

راهیان و شیکارکرنا پرسیاران

بخهملینه و ساخبکه دا پرسیارى شیکاریکهى

- ۱ رپوهند و نهوزاد و گوڤه‌ندی ۲۴ ماسى گرتن. رپوهندی ۴ ماسى پتر ژ نهوزادى گرتن. و گوڤه‌ندی دوو جارن ته‌مهت رپوهندی گرتن. هر ئیکى چهند ماسى گرتن؟
- ماسییا دیاری دریژتره ژ ماسییا ناری ب ۱۵ سه‌نتیمه‌تران. ماسییا نازادی دوو جارن و ۹ سه‌نتیمه‌تران ژ ماسییا ناری دریژتر بوو. دریژییا هه‌رسی ماسییا ۰،۵۶ مه‌تر بوو.

- ۲ دقیت چ بکهى هه‌تا مه‌تران بگوهورى بو سه‌نتیمه‌تران؟
- ۳ دریژییا هه‌ر ئیکى ژ ماسیین ناری و نازادی و دیاری، ئیک ل دووڤ ئیکى چهنده؟

ا	دئ دابه‌شى ۱۰۰ کهم
ب	دئ لیکدهم ل ۱۰۰
ج	دئ دابه‌شى ۱۰ کهم
د	دئ لیکدهم ل ۱۰
ا	۸ سم : ۲۵ سم : ۲۳ سم
ب	۸ سم : ۲۳ سم : ۲۵ سم
ج	۶ سم : ۲۵ سم : ۲۵ سم
د	۶ سم : ۲۳ سم : ۲۷ سم

ریکین شیکارکرنا پرسیاران

هیلکاره‌کی یا وینه‌یه‌کی وینه بکه. نمونه‌یه‌کی پیکبینه یان ب کردار بجهبینه. لیسته‌کا ریک پیکبینه. ل شیوازه‌کی بگه‌په. خسته‌یه‌کی یان وینه‌یه‌کی پونکرنى پیکبینه.

بخهملینه و ساخبکه.

ل دووڤ پینگاڤین خوه بزڤه. پرسیاره‌کا ساناهیترا شیکار بکه. هاوکیشه‌یه‌کی بنقیسه. ده‌رئه‌نجامی ژیریژى ب کاربینه.

جیبه‌جیکرنین جودا

بکارئینانا پیدایان نه‌فی خسته‌ی بکاربینه بو شیکارکرنا هه‌ردو پرسیارین ۴ و ۵.

- ۴ بابى هیژای به‌له‌مه‌کا نیچیری و ۳ شوکین ماسییا بؤ ده‌می چار ده‌مژمیران کرپکرن. پاکیته‌کا خوارنا ماسییا کرى. تیچوویى نه‌فی گه‌شتی چهند بوو؟
- ۵ بابى هیژای ل ده‌مژمیر ۱۰ ب.ن ب به‌له‌می ده‌رکه‌فت و ل ده‌می $\frac{1}{4}$ ده‌مژمیران نیچیرکر، و ۳۰ خوله‌ک بو خوارنى، و ب ۹۰ خوله‌کان زڤرى مالی. که‌نگی گه‌هسته‌مال؟

يانا به‌سرا

کرییا به‌له‌می ۲۵ هزار دینار بو ده‌مژمیره‌کی. کرییا شوکا نیچیری ۴،۲۵ هزار دینار بو پوژه‌کی. پاکیتا خورانی..... .. ۵،۷۵ هزار دینار

پرسیاره‌کی بنقیسه تو بشی شیکاریکه‌ی ب وینه‌کرنا هیلکاره‌کی. پرسیاران دگه‌ل قوتابیین پولی ئالوگور بکه.

- ۶ هه‌وار و هه‌قال دۆرانى دکه‌ن وه‌ک رابه‌رین گه‌شت و گوژاران. نه‌گه‌ر ئیک ژ وان نه‌ڤرو کاربکه‌ت یی دووی ل پوژا دووی دئ کارکه‌ت. نه‌گه‌ر هه‌قال نه‌فی شه‌مبیی کاربکه‌ت، کیزژ وان شه‌مبیا پشتی ۴ هه‌فتییا دئ کارکه‌ت؟

پیداچوون Review

Check Vocabulary and Concepts

Weight	کیش
Area	رووبه
Capacity	فرههی
Perimeter	چیوه

دلیابوون ژ زاراف و چه مکان

دهسته واژدهیا گونجای ژ لیستی ههلبژیڙه.

۱. یه که یین _____ لیتر و ملیترن.
۲. دریزیا دوریا ل دور شیوهیی ئەندازهیی دبیرنی _____؟
۳. _____ دبه ژمارهیا یه کین چار گوشهیی یین پیتقی بو داپوشینا رووبه ره کی دیار کری.

دلیابوون ژ شاره زایان

ته مامبکه.

۴. ۶ ل = ۱ ملل ۵. ۸ م = ۱ سم ۶. ۲۰ کگم = ۱ گ ۷. ۳ تن = ۱ کگم

گونجایترین یه که بو پیقانی ههلبژیڙه. سم یان م یان کم یان ملل یان ل یان گ یان گم یان تن بنقیسه.

۸. کیشا پینقیسی
۹. بلندایا ده رگه هی
۱۰. فره هییا کوبه کی
۱۱. کیشا بلوکه کی
۱۲. دوراتی د ناقبه را دوو باژیراندا
۱۳. باری که شتییه کی

چیوهی بینه ده ر.

۱۴. ۱۴
۱۵. ۱۵
۱۶. ۱۶
۱۷. ۱۷

رووبه ری پارچه یا رهنگری بینه ده ر.

۱۸. ۱۸
۱۹. ۳ ریڙ ۱۹. ۷ چار گوشه د هه ر ریڙه کیڙا.
۲۰. ۲۰

Check Problem Solving

دلیابوون ژ شیکار کرنا پرسیاران

۲۱. چیوهیی په نجه ره یه کی ۳۷۰ سم. دریزیا وی ۵ سم ژ پانییا وی پتره. دریزی و پانییا وی چه نده؟
۲۲. کیشا په رتووکا شیلانی ۱۲۶۰ گرامه. کیشا په رتووکا قیانی ۱ $\frac{۳}{۵}$ کیلوگرامه. کیڙ په رتووکا گرانتره؟
۲۳. بهرامی میزه ک چیگر. دقیت دریزیا پیپکی میزی ۷۵ سم بیت. ئەوی پارچه داره که هیه دریزیا وی ۳ مه تره. ئەری دی شیت ۴ پیپکان ژی چیکه ت؟
۲۴. ژیانی لیتره کا شیری ناماده کر. ۴۸۰ ملیتر بکارئینان بو شرینا هییان. چند ملیتر بو مان؟

به رههقبوون بو ئەزموونی
Standardized Test Prep

- نافهپرۆكی هه میی بخوینه.
- دلنیا به ژ تیگه هشتنا پرسیا ری.
- به رسقا خوؤ ساخبكه.

به رسقا گونجا ی ده وریده ژ راهینانا ۱ هه تا ۱۲.

۱ کیژ ژ ئەقان کیشان گرانتره؟

- ج ۱ ۵۰۰ گم
 د ۵۵۰ گم
 ا ۰,۵۰ کگم
 ب ۵ کگم

۲ چه ند ملییتر د ۵ لیتراندا هه نه؟

- ج ۵۰۰
 د ۵ ۰۰۰
 ا ۵
 ب ۵۰

۳ چه ند کگم د ۷ ۰۰۰ گراماندا هه نه؟

- ج ۷۰۰
 د ۷ ۰۰۰
 ا ۷
 ب ۷۰

۴ کیژ ژ ئەقان یا رهوایه بو دریزییا داری؟

- د ۷ کم
 ج ۷ م
 ب ۷۰ سم
 ا ۷ سم

۵ کیژ ژ ئەقان یا رهوایه بو فرههیییا کۆپه کی شیر ی؟

- ج ۳۰ ل
 د ۳۰۰ ل
 ا ۳۰ مل
 ب ۳۰۰ مل

۶ 800×75

- ا ۶۰ ۰۰۰
 ب ۶۰ ۰۰۰
 ج ۶۰۰
 د نه چو ژوان

۷ چیوهیی ئەقی شیوهی چه نه؟

ا ۱۰ سم
 ب ۱۵ سم
 ج ۲۰ سم
 د ۱۶ سم

۸ پیقانا گونجا ی بو گو شهیا دنابقه را دوو میلین

- ا ۱۰ نمره
 ب ۲۰ نمره
 ج ۴۰ نمره
 د ۶۰ نمره

۹ شیوهیی دهی بو ژماره $8 \frac{4}{10}$ کیژکه؟

- ا ۸۴
 ب ۸,۴
 ج ۸,۱۰
 د ۸,۰۴

۱۰ پروبه ری لاکیشهیه کی ۳۵ چوارگوشه نه، ۷ ریز

- ا ۴ چارگوشه
 ب ۵ چارگوشه
 ج ۱۰ چارگوشه
 د ۲۸ چارگوشه

۱۱ $3 \div 768$

- ا ۲۲۳
 ب ۲۴۳
 ج ۲۵۶
 د نه چو ژوان

۱۲ نافه راستا ئەقی کۆمه لی ۸۵، ۹۶، ۷۹، ۹۳ کیژکه؟

- ا ۸۰
 ب ۸۵
 ج ۸۶
 د ۸۸

Write What You Know

ئەوا تو دزانی بنقیسه

۱۴ چیوهیی لاکیشهیه کی ۲۰ سم، پانییا وی

۴ سم. دریزییا وی بینه ده ر. روئبکه چه وا

کار دکه ی؟

۱۳ له یلایی دقیت بزانی، چه ند سه نتمه تر د ۱۲

کیلۆمه تراندا هه نه. له یلایی بریاردا لیکنانی

بکار بینیت. ئەری ئەوا دروسته؟ روئبکه.

English	عربي	كوردى
ت		
Ton	طن	تهن (۱۰۰۰ كغم)
Grid	شبكة المربعات	تورا چارگوشان
Understand	افهم	تیبگههه
Diameter	قطر	تير
Ray ; Half Line	شعاع	تیشك
پ		
Mass	كتلة	پاراستایى
Continue	تابع	پاشكو
Presentaion	تقديم، عرض	پیشكیشكرن
What Is the Question?	ما السؤال؟	پرسیار چیه
Multi-Step Problem	مسألة من عدة خطوات	پرسیارهك ژ چهند پینگاقان
Write a Problem	اكتب مسألة	پرسیارهكی بنقیسه
Compass	فرجار	پرغال
Plan	خطط	پلانی دانه
Prism	موشور	پوازك
Classification	تصنيف	پولینكرن
Review and Test Prep	مراجعة و تحضير للاختبار	پیداچوون و بهرههقبون بۆ ئەزموونى
Quick Review	مراجعة سريعة	پیداچوونا بلهز
Data	المعطيات	پیداىى
Use Data	استعمل المعطيات	پیدراوان بكاربینه
Mathematical Background	خلفية رياضية	پیشینهى بیركارى
Measure	قياس	پیفان
Connection	ربط	پیکفه گریدان
ج		
Ordered Pair	زوج مرتب	جوتەكی رێك خستى
Congruent	متطابق	جووتبوون
Congruence and Similarity	التطابق والتشابه	جووتبوون و هاوشیوهبوون
Application	اجراء (تطبيق)	جیبه جیکرن
Transformation	التحويلات (تحويل)	جهگوهورپین
خ		
Point On a Grid	نقاط على شبكة المربعات	خال لسهر تورا چارگوشان
Check Point	نقطة مراقبة	خالا چاقهري
Decimal Places	منازل عشرية	خانیڤ دهى
Estimate	تقدير	خهملاندن

English	عربي	كوردي
أ		
Difficulty	صعوبة	ئاستهنگ
Do you know ?	هل تعلم ؟	ئەرى تۆ دزانی؟
Are you ready?	هل انت مستعد؟	ئەرى تۆيى بههرفى
Probability	الاحتمالات	ئەگەر
Quotient	ناتج القسمة	ئەنجامى دابه شپوونى
ب		
Quick Review	التحمية السريعة	ب هېزكرنا بلەز
Circle	دائرة	بازنه
Talk About It	تحدث عن	بهحسبكه
Compare	مقارنة	بهراوردكرن
Compare Numbers	مقارنة الأعداد	بهراوردكرنا ژماران
Challenge	التحدي	بهرنگارى
Standardized Test Prep	التحضير للاختبار	به رههقبوون بۆ ئەزموونى
Commutative	تبديل	بهروفاژى
Circle Graph	الدائرة البيانية	بازنى رۆنكرنى
Hundredths	جزء من مئة	بهشەك ژ سەدى
Quiz for Lesson... to....	اختبار جزئي	پيشكه ئەزموون
Divisor	المقسوم عليه	بهشدراو
Dividend	المقسوم	بهشكراو
Distribution	توزيع	به لافكرن
Estimate	قدر	بخه ملينه
Count	أحسب	بههژميره
Calculator	حاسبة	بژمير
Numerical Expression	مقدار عددي	برا ژمارى
Least Common Multiple	المضاعف المشترك الأصغر	بچوكترين چەند جارى هاوبەش
Less Than	أصغر من	بچوكتره ژ
Use	استعمل	بكاربينه
Quick	سريع	بلەز
Place - Value	القيمة المنزلية	بهايى خانى
Span (Hand-pan)	شبر	بهۆست
Career Application	مجالات التطبيق	بوارين جيبه جيكرنى
Idea, Opinion	فكرة	بيروك
Math Idea	فكرة رياضية	بيروكا بيركارى

English	عربي	کوردي
Prime Numbers	الأعداد الأولية	ژمارين خوبهش
Decimal Numbers	الأعداد العشرية	ژمارين دهى
Greater Numbers	الأعداد الكبيرة	ژمارين مهزن
Chord	وتر	ژئ
Denominator	مقام الكسر	ژيرى كهرتى
ر		
Patterns	تبسيط، بسط	پاخستن
Similar Terms (Like terms)	حدود متشابهة	پاډين وهك ئيك
Straight Edge	مسطرة	پاسته
Basic Facts	الحقائق الأساسية	پاستين بنهرتى
Facts Family	الحقائق المترابطة	پاستين پيکفه گریداى
Multiple Facts	حقائق الضرب	پاستين ليکدانى
Translation	سحب	پاکيشان
Practice and Problems Solving	تمارين و حل المسائل	پاهينان و شيکارکونا پرسياران
Guided Practice	تمارين موجهة	پاهينانين ناراستهكرى
Independent Practice	تمارين حرة	پاهينانين نازاد
Application Problems	التمارين التطبيقية	پاهينانين جيبه جيكرى
Parallelogram	متوازي الأضلاع	پولاكيشه تهریب
Teaching Illumination	إضاءة تعليمية	پوناھييا فيركرنى
Area	مساحة	پووهر
Percentage	النسبة المئوية	پيژا سهدى
Tessellation	رصف	پيژ بهندى
Arrangement , Order	ترتيب	پيژكرن
Order Numbers	ترتيب الأعداد	پيژكرنا ژماران
Base	قاعدة	پيسا
ز		
Vocabulary	المفردات	زاراف
Check What You Know	تحقق من معلوماتك	زانيارين خو ساخبكه
س		
Gregorian Year	السنة الميلادية	سالازاينى
Hundredths	مئات	سهدان
Hundred Thousands	مئات الآلاف	سهدان هزاران
Vertex	رأس	سهري سيگوشى
Numerator	بسط الكسر	سهري كهرتى
Bar Graph	الأعمدة البيانية	ستونين رونكرنى

English	عربي	كوردي
Associative	التجميع	خرقه كرن
Make Table	أنشئ جدولاً	خشته يهكئ پيكيينه
Reading Time	قراءة الوقت	خواندنا دهى
Rotation	دوران	زقړاندن
د		
Division	القسمة	دابېش
Divide	يقسم	دابېش دكته
Deduction	الاستدلال	دهرئ نجام
Inuctim	الاستقراء	دهرئ نجام
Logical	الاستدلال المنطقي	دهر ئه نجامئ ژير بيژئ
Introduce to	مدخل الى	دهروازك بؤ
Link Up to	نافذة على	دهروازك لسهر
Packet, Bundle	رزمة	دهسته
Time	مدة	دهم
Tens	عشرات	دههان
Decimal	عدد عشري	دههى
Tenths	أعشار	دههيك
Enrichment	الاجناء	دهوله مه ندرن
Inverse	عكس (معكوس)	دژ
Inverse	معكوس، عكسي	دژئ
Length	طول	دریژئ
Check Skills	التحقق من المهارات	دلنباوون ژ كارامه ييان
Perpendicular Lines	مستقيمان متعامدان	دوو راسته هيلين ئه ستوونئ
Parallel Lines	مستقيمان متوازيان	دوو راسته هيلين تهريب
Intersecting Lines	مستقيمان متقاطعان	دوو راسته هيلين يه كتر بر
Complementary Angles	الزاويتان المتتامتان	دوو گوشين ته واو كهر
Supplementary Angles	الزاويتان المتكاملتان	دوو گوشين پر كهر
Invers Operations	عملياتان متعاكستان	دوو كردارين پيچه وانه
Exploration	استكشاف	ديتنه فه
ژ		
Percent	في المائة (بالمائة)	ژ سه دئ
Composite Numbers	الأعداد غير الأولية	ژمارا دابېش
Decimal Number	العدد العشري	ژمارا دهى
Mixed Number	العدد الكسري	ژمارا كهر ته دار
Mixed Number	العدد الناقص	ژمارا نه ديار

English	عربي	كوردي
Scalene Triangle	مثلث مختلف الأضلاع	سیگوشا جیالا
Isosceles Triangle	مثلث متساوي الساقين	سیگوشا دوو لایه کسان
Obtuse Angled Triangle	مثلث منفرج الزاوية	سیگوشا گوشه فه کری
Right Angle Triangle	مثلث قائم الزاوية	سیگوشا گوشه وه ستاو
Acute Angled Triangle	مثلث حاد الزوايا	سیگوشا گوشین تیز
Equilateral Triangle	مثلث متساوي الأضلاع	سیگوشا لایه کسان
Triangle	مثلث	سیگوشه
ش		
Cubic	مكعب	شه شپالو
Divisibility	قابلية القسمة	شیانا دابهش بونی
Sort	نمط	شیواز
Word Form	الصورة الحرفية	شیوهی پیتی
Expanded Form	الصورة التفصيلية	شیوی دریزی
Standard Form	الصورة الرقمية	شیوی رهنوسی
چ		
Activity	نشاط	چالاکي
Center	مركز	چهق
Double	مضاعف	چهندچار
Second	ثانية	چرکه
Perimeter	محيط	چیوه
Circumference	محيط الدائرة	چیوی بازنی
گ		
Grater Common Factor	العامل المشترك الأكبر	گه وره ترین کولکی هاوبهش
Acute Angle	زاوية حادة	گوشا تیز
Thinkers Corner	زاوية المفكرين	گوشا روونا کبیران
Obtus Angle	زاوية منفرجة	گوشا فه کری
Right Angle	زاوية قائمة	گوشا وه ستاو
Angle	زاوية	گوشه
Procfrator	منقلة	گوشه پیف
Vertically Angles Opposite	الزوايا المتقابلة بالراس	گوشین سه به رامبه ر
Alternate Angles	الزوايا المتبادلة	گوشین لابه لا
Corresponding Angles	الزوايا المتناظرة	گوشین هاوجی
Adjacent Angles	الزوايا المتجاورة	گوشین هاوسی
ف		
Transition	انسحاب	فه کیشان

English	عربي	كوردي
Approximatly (about)	تقريباً	نيزيكي
Radius	نصف القطر	نيف تيره
Cuboidal	شبه المكعب	نيمچه شه شپالو
Trapezoid	شبه المنحرف	نيمچه لاتهریب
ه		
Symmetry	تناظر	هاوجیبوون
Axial Symmetry	التناظر المحوري	هاوجیبوونا تهوهری
Similarity	متشابه	هاوشیوه
Choose The Method	اختيار الوسيلة	ههلبزارتنا هويهکی
Reciprocal	مقلوب العدد	هه لگراو كهرت
Gregorian Months	الاشهر الميلادية	هه بییقین زاینی
Mental Math	الحساب	هژمارتنا هزری
Think and Discuss	فکر و ناقش	هزر و گهنگه شه
Caution	انتبه	هشياریه
Number line	خط الأعداد	هیلا ژمارا
Use a Number Line	استعمل خط الاعداد	هیلا ژماران بکاربینه
Line Graph	الخط البياني	هیلا روونکرنی
Line Of Symmetry	خط التناظر	هیلا هاوجیبوونی
Tree Diagram	مخطط الشجرة	هیلا کاربیا درهختی
و		
Reflexive	انعكاس	وینه دانه وه
Graph	رسم بياني	وینی روونکرنی
ی		
Ones	آحاد	یه کان
	قشريات	تیقلداران
	مفصلیات	جومکه دار
	حشرات	میروو